

Investește în oamenii din regiunea Nord Vest!

PLANUL REGIONAL DE ACȚIUNE
PENTRU OCUPAREA FORȚEI DE MUNCĂ
ȘI INCLUZIUNE SOCIALĂ
PRAO 2009-2013
REGIUNEA NORD-VEST

PRAO
2009 - 2013

UNIUNEA EUROPEANĂ

MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI ȘI
EGALITĂȚII DE ȘANSE
AMPOSDRU

FONDUL SOCIAL EUROPEAN
POS DRU
2007-2013

INSTRUMENTE STRUCTURALE
2007-2013

INSTITUTUL DE FORMARE
ECONOMICĂ ȘI SOCIALĂ

Investește în oamenii din regiunea Nord Vest!

**PLANUL REGIONAL DE ACȚIUNE
PENTRU OCUPAREA FORȚEI DE MUNCĂ ȘI INCLUZIUNE
SOCIALĂ**

PRAO 2009 - 2013

REGIUNEA NORD VEST

Document realizat în cadrul proiectului **Secretariat Tehnic Permanent al Pactului Regional pentru Ocupare și Incluziune Socială în Regiunea de dezvoltare Nord-Vest**, ID proiect: 1357.

Finanțat prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane, axa prioritară 3 “Creșterea adaptabilității lucrătorilor și a întreprinderilor”, domeniul major de intervenție 3.3 “Dezvoltarea parteneriatelor și încurajarea inițiativelor pentru partenerii sociali și societatea civilă”

Beneficiar: Institutul de Formare Economică și Socială / www.ifes.ro, www.stp-nv.ro

Autoritatea contractantă: Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane din cadrul Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale.

Autori: Ștefania Isailă și Anca Miron

Design & Layout: Manifest Media / www.manifest.ro

Planul Regional de Acțiune pentru Ocuparea forței de muncă și incluziune socială în regiunea nord-vest pentru perioada 2009-2013 a fost aprobat de către Adunarea Generală a Pactului Regional Nord-Vest pentru Ocupare și Incluziune Socială la Zalău, în data de 18 martie 2010 și de către Consiliul de Dezvoltare Regională Nord-Vest, la Cluj-Napoca, în data de 31 martie 2010.

Cuprins

Partea I	5
1. Introducere	7
2. Procesul de planificare	11
2.1. Cadrul european	11
2.2. Cadrul național	15
2.3. Cadrul regional	20
3. Profilul regiunii de dezvoltare Nord-Vest	21
3.1. Caracteristici demografice	21
3.2. Economia regională	28
3.3. Educația și sistemul de învățământ	41
3.4. Piața forței de muncă	52
3.5. Incluziunea socială	73
4. Date privind progresul înregistrat în perioada de implementare PRAO NV 2006-2008, în Regiunea Nord-Vest	81
Partea a II-a	87
Analiza SWOT: Dezvoltarea resurselor umane din regiunea Nord-Vest	89
Partea a III-a	93
Planul Regional de Acțiune pentru Ocuparea forței de muncă și incluziune socială 2009-2013	95
Plan de implementare a PRAO NV 2009-2013	97
Propunere de mecanism de monitorizare a PRAO NV 2009-2013	106
Partea a IV-a	109
Anexe	111

Partea I

- **Introducere**
- **Procesul de planificare**
- **Profilul Regiunii de dezvoltare Nord - Vest**
- **Date privind progresul înregistrat în perioada de implementare PRAO NV 2006-2008, în Regiunea Nord-Vest**

1. Introducere

Obiectivul strategic stabilit de Consiliul Uniunii Europene (Lisabona, martie 2000) este ca „Uniunea Europeană să devină cea mai competitivă și dinamică economie bazată pe cunoaștere din lume, capabilă de creștere economică durabilă, cu mai multe locuri de muncă și o mai mare coeziune socială”.

Politica de ocupare implementată de Uniunea Europeană este reflectată de Strategia Europeană privind Ocuparea lansată la summit-ul de la Luxemburg, ca o reacție la nivelul ridicat al șomajului și având ca instrument financiar Fondul Social European. Scopul formulat pe termen lung, „ocuparea deplină” trebuie să se materializeze în perspectiva anului 2010, în atingerea unei rate generale a ocupării de 70% ,60% pentru femei și 50% pentru lucrătorii în vârstă (55-64 ani). Într-un context în schimbare, Strategia Europeană de Ocupare și-a demonstrat mai mult ca oricând valoarea ca *strategie pentru promovarea managementului schimbării* în scopul facilitării transformărilor economice și sociale, atât în statele membre cât și în statele candidate.

Problemele pieței muncii din statele care au aderat în mai 2004, precum și din țările

candidate, nu sunt diferite fundamental de cele ale vechilor state membre, totuși în multe cazuri sunt mai acute și necesită restructurări majore. Nivelul ridicat al șomajului din noile state membre, precum și din țări ca Spania și Letonia, a condus la creșterea *relevanței măsurilor active și abordărilor preventive*, solicitând totodată servicii publice de ocupare eficiente.

În acest context și ca urmare a evaluării mid-term, Strategia Europeană de Ocupare a fost revizuită la reuniunea de primavară a Consiliului Uniunii Europene (martie 2005), stabilindu-se trei domenii de acțiune:

1. transformarea Europei într-un loc mai atractiv pentru investiții și muncă;
2. cunoaștere și inovare pentru dezvoltare;
3. crearea de locuri de muncă mai multe și mai bune, vizând:
  - atragerea mai multor oameni pentru a se angaja și modernizarea sistemelor de protecție socială;
  - îmbunătățirea adaptabilității muncitorilor și a întreprinderilor și flexibilitatea pieței muncii;
  - investiții mai mari în capitalul uman pentru îmbunătățirea educației și deprinderilor;

Planul Regional de Acțiune pentru Ocuparea forței de muncă și incluziune socială 2009 – 2013 pentru Regiunea Nord-Vest (PRAO NV) este un document strategic pe termen mediu care descrie prioritățile și acțiunile ce vizează dezvoltarea forței de muncă din regiune și promovarea incluziunii sociale și a parteneriatelor, plecând de la realitățile și necesitățile regionale. Este complementar cu Planul de Dezvoltare Regională (PDR NV) și Planul Regional de Acțiune pentru Învățământ (PRAI NV).

Experiența țărilor UE a arătat că pactele și parteneriatele pentru ocupare și incluziune socială au avut un rol important în atragerea fondurilor structurale. Crearea acestor Pacte a fost inițiativa Ministerului Muncii, Familiei și Egalității de Șanse prin proiectul de Asistență Tehnică Phare RO 2003/005 – 551. 05.01.04.04.01 cu titlul „Sprijin pentru MMSSF în elaborarea și implementarea

politicii de ocupare și pregătire pentru EDIS” (EDIS - Sistemul Extins de Implementare Descentralizată).

Ca rezultat al proiectului de asistență tehnică, în data de 18 septembrie 2006, 43 de instituții și organizații din Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest au semnat Carta de constituire a Pactului Teritorial pentru Ocuparea Forței de Muncă și Incluziune Socială în Regiunea Nord Vest. În perioada 2007 – 2008, fie din proprie inițiativă, fie având sprijinul important al experților din echipa de asistență tehnică, au avut loc mai multe reuniuni ale Pactului Teritorial. S-a putut constata un interes constant al organizațiilor pentru subiectele din domeniul dezvoltării resurselor umane, dar și dificultățile de corelare și coordonare a eforturilor acestora.

De la începutul lui 2009, Pactul teritorial capătă o nouă dimensiune prin înființarea Secretariatului Tehnic Permanent (STP-NV), organism de sprijin și consultanță al membrilor și activităților Pactului, capabil să îmbunătățească coordonarea acțiunilor și proiectelor actorilor sociali membri ai Pactului. Secretariatul Tehnic Permanent este un proiect strategic în cadrul Programului Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane (POS DRU), co-finanțat de Guvernul României și Uniunea Europeană.

Actualizarea PRAO NV 2009-2013 a fost unul din obiectivele Secretariatului Tehnic Permanent al Pactului Regional Nord-Vest pentru Ocuparea forței de muncă și Incluziune Socială (STP-NV) în colaborare cu Pactul Teritorial. Planul regional a fost actualizat printr-un proces de evaluare regională socio-economică, a unor consultări cu actorii sociali, în urma cărora s-au identificat nevoile regionale și s-au stabilit prioritățile și acțiunile necesare pentru promovarea dezvoltării resurselor umane din regiune.

Modul de lucru a fost în mare măsură conform cu metodologia prezentată în cadrul "Ghidului pentru realizarea planurilor regionale de acțiune pentru ocuparea forței de muncă și incluziune socială"

elaborat în cadrul proiectului Phare cu titlul "Sprijin pentru MMSSF în elaborarea și implementarea politicii de ocupare și pregătire pentru EDIS". Cele opt etape recomandate spre a fi parcurse în realizarea PRAO au fost respectate, cu câteva ajustări, și în cadrul actualizării PRAO NV 2009-2013:

Etapa 1. Efectuarea unor cercetări și evaluări generale ale situației actuale în domeniul ocupării la nivel european și în contextul politicilor din România.

Etapa 2. Colectarea și analiza datelor privind dezvoltarea actuală, precum și a predicțiilor referitoare la dezvoltarea economică, locurile de muncă disponibile, nivelul de participare la programe de formare profesională continuă, aspecte privind integrarea grupurilor defavorizate pe piața muncii în regiunea Nord-Vest.

Etapa 3. Pe baza analizei s-au stabilit domeniile prioritare de intervenție, precum și acțiunile necesare, ținând cont de contextul dat de liniile directoare revizuite privind ocuparea forței de muncă.

Etapa 4. PRAO NV a fost elaborat în formă de proiect și a fost prezentat spre consultare în cadrul Adunării generale a PROIS NV din 12 noiembrie 2009.

Etapa 5. Prioritățile și acțiunile stabilite în PRAO NV au fost adaptate pe baza sugestiilor primite, s-a stabilit planul de implementare a PRAO NV. Acestea au fost publicate pe site-ul www.stp-nv.ro și, în perioada ianuarie - februarie 2010, s-au realizat consultări publice în fiecare din cele șase județe din regiune.

Etapa 6. PRAO NV 2009-2013 și Planul de implementare PRAO NV au fost finalizate și prezentate spre analiză și aprobare Adunării generale a Pactului Regional pentru Ocupare și Incluziune Socială din regiunea Nord Vest din data de 18 martie 2010.

Etapa 7. Implementarea PRAO NV 2009-2013 pe parcursul perioadei de programare.

Etapa 8. Monitorizarea, analiza și evaluarea progresului realizat în implementarea

PRAO.

Metoda de cercetare care a stat la baza realizării PRAO este cercetarea participativă (participatory action research, ex. Kemmis și McTaggart, 1988). Această abordare este folosită în realizarea politicilor, căci mizează pe participarea actorilor sociali implicați în implementarea acțiunilor prevăzute în PRAO NV încă din stadiul de planificare strategică, ceea ce ajută la creșterea asumării responsabilității acestora în perioada de implementare a acțiunilor stabilite. Principiile pe care se bazează această metodă sunt participarea activă, reflecția asupra procesului de cercetare și “responsabilizarea” actorilor implicați în proces.

Pe parcursul procesului de planificare strategică s-a integrat feedback-ul primit, cu scopul de a realiza un document programatic util celor din regiune. Printre altele, PRAO NV 2009-2013 va fi un document extrem de important în justificarea cererilor de finanțare care vor fi depuse în cadrul Programului Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane - POSDRU finanțate prin Fondul Social European.

În scopul elaborării unui plan pentru creșterea ocupării și incluziunii sociale bine ancorat în realitățile existente în Regiunea de Nord-Vest, a fost necesară analiza progresului înregistrat în perioada de implementare anterioară.

Monitorizarea progresului înregistrat în perioada 2006-2008 a întâmpinat o serie de dificultăți, relaționate în principal cu lipsa unor indicatori actualizați pentru perioada vizată. Astfel, anumiți indicatori nu au putut fi decelați concret datorită lipsei unei centralizări a informațiilor care să excludă suprapunerile dintre date sau care să diferențieze informațiile pe diferite categorii de interes. Pe de altă parte, instituțiile responsabile cu centralizarea datelor au înregistrat întârzieri mari în oferirea pentru publicul larg a analizelor efectuate, astfel încât în unele cazuri s-a constatat un decalaj de aproximativ 3 ani între momentul de interes și ultimele statistici disponibile. Un alt element care a îngreunat monitorizarea a fost acela al diferențelor existente între

diferite instituții în ceea ce privește indicatorii colectați și modalitățile de raportare.

Rămâne astfel necesitatea ca pe viitor să se găsească soluții în vederea obținerii de date actualizate și uniforme la nivel regional, astfel încât să putem avea o imagine clară asupra demersului de implementare a noului plan pentru ocupare și incluziune socială, ca bază decizională pentru dezvoltarea documentelor programatice.

Așa cum rezultă din procesul de actualizare, obiectivul general al PRAO NV este "Creșterea investițiilor în capitalul uman al Regiunii Nord-Vest, pentru asigurarea unei forțe de muncă bine instruite, cu un nivel de calificare ridicat, competitivă și dinamică, bine adaptată la o piață a muncii flexibilă și incluzivă, susținută de parteneriate eficiente." Pentru atingerea acestui obiectiv au fost stabilite o serie de priorități:

1. Creșterea competitivității forței de muncă din regiune
2. Promovarea învățării pe tot parcursul vieții, pentru o mai bună adaptare la piața muncii
3. Creșterea nivelului de ocupare în Regiunea Nord-Vest
4. Dezvoltarea parteneriatelor la nivel comunitar
5. Promovarea egalității de gen și a incluziunii sociale
6. Asistența tehnică

Este necesară intensificarea măsurilor de ocupare a populației regiunii Nord-Vest și de reducere a populației șomere, cu un accent special pe grupurile vulnerabile. Aceste demersuri depind de capacitatea actorilor sociali, atât din domeniul public cât și din cel privat, de a se implica activ, de a forma parteneriate viabile care să dezvolte și să implementeze strategii adecvate și eficiente pentru soluționarea provocărilor existente la nivelul pieței forței de muncă din Regiunea Nord-Vest.

Nu în ultimul rând, referitor la prezentul exercițiu de planificare în domeniul ocupării trebuie spus că după mai multe încercări de a

poziționa o capacitate de elaborare de politici regionale de ocupare la nivelul ADR Nord-Vest, apoi la nivelul Consorțiului Pactului Regional Nord-Vest pentru Ocupare și Incluziune Socială, se conturează acum o perioadă de relativă stabilitate prin concentrarea acestei competențe la nivelul PROIS NV (Asociația "Pactul Regional Nord-Vest pentru Ocupare și Incluziune Socială"), susținut de STP-NV, care va reuși capitalizarea de competențe și stabilirea unui mecanism de cooperare pe orizontală la nivel regional, care va depinde de sprijinul de la nivel național (acordat de Ministerul Muncii și Solidarității Sociale) și de implicarea de la nivelul deconcentratelor și a actorilor locali.

Cu ajutorul lui Dumnezeu și implicarea ta, a cititorului, poate vom avea la sfârșitul anului 2013 o adevărată capacitate de colaborare și implementare de politici de ocupare la nivel regional, chestiune de importanță capitală pentru dezvoltarea economică și socială la nivelul comunităților locale din regiunea Transivania de Nord.

Claudiu N. Coșier

Director General

Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest

2. Procesul de planificare

2.1. Cadrul european

La nivelul Uniunii Europene, **principalele direcții ale politicii de ocupare și ale politicii sociale** sunt prevăzute de următoarele documente strategice:

- Strategia Europeană de Ocupare a forței de muncă
- Agenda Lisabona
- Strategia Lisabona Revizuită;
- Liniile directe integrate pentru creștere economică și ocupare 2005-2008;
- Strategia Europa 2020.

Strategia Europeană de Ocupare a forței de muncă a fost adoptată odată cu introducerea, în Tratatul de la Amsterdam (1997), a capitolului referitor la ocuparea forței de muncă (Titlul VIII). Strategia are drept scop combaterea șomajului la nivelul UE și a fost concepută ca instrument principal de trasare și coordonare a priorităților comunitare în această direcție, priorități ce vor fi implementate de fiecare Stat Membru în parte.

Strategia este structurată pe patru piloni, fiecare reprezentând un domeniu de acțiune a cărui dezvoltare contribuie la o mai bună ocupare a forței de muncă la nivel comunitar:

- 1) *angajabilitatea* – ce reprezintă o

nouă cultură în sfera ocupării forței de muncă și se referă la abilitatea de a fi angajat, contribuind la combaterea șomajului în rândul tinerilor și la combaterea șomajului pe termen lung;

- 2) *antreprenoriatul* – ce promovează crearea de noi locuri de muncă prin încurajarea dezvoltării locale;

- 3) *adaptabilitatea* – ce are în vedere modernizarea organizării muncii și promovarea contractelor de muncă flexibile;

- 4) *asigurarea de șanse egale* – se referă în special la adoptarea de măsuri speciale pentru femei, în scopul reconcilierii vieții profesionale cu viața personală.

Agenda Lisabona a fost adoptată la Consiliul European de la Lisabona din martie 2000 și stabilește ca până în 2010 Uniunea Europeană să devină cea mai dinamică și competitivă economie bazată pe cunoaștere, capabilă să genereze creștere economică sustenabilă, să creeze locuri de muncă mai multe și mai bune și o mai mare coeziune socială. În vederea atingerii acestui obiectiv, strategia propune creșterea investițiilor în educație, cercetare, ocuparea forței de muncă, mediu. Totodată, s-a stabilit că scopul formulat pe termen lung, "*ocuparea deplină*", în perspectiva anului 2010 trebuie să se materializeze în atingerea unei rate generale a ocupării de 70% ,60% pentru femei și 50% pentru lucrătorii în vârstă (55-64 ani). Totodată au mai fost stabilite următoarele ținte care trebuie să fie atinse ca urmare a implementării Strategiei Europene de Ocupare până în 2010:

- până în 2010, 25% din șomerii pe termen lung ar trebui să participe la o măsură activă, de exemplu la o acțiune de formare sau de reconversie profesională, la un stagiu practic sau la oricare altă măsură destinată facilitării integrării profesionale, în scopul de a atinge media înregistrată în cele 3 state membre cele mai avansate;

- nivelul mediu de participare la procesul de învățare pe tot parcursul vieții să fie de cel puțin 12,5% pentru populația adultă aptă de muncă (grupa de vârstă 25-64 ani);

- persoanele care caută un loc de muncă în UE să poată consulta toate posturile libere făcute publice prin intermediul agențiilor de ocupare a forței de muncă din statele membre;
- să se asigure o rată medie de abandon școlar, la nivel european, de sub 10 %;
- în 2010, cel puțin 85% din persoanele în vârstă de 22 de ani să fi absolvit o școală liceală sau profesională.

În martie 2005, Consiliul European de primăvară reunit la Bruxelles a analizat rezultatele obținute în implementarea Agendei Lisabona și a lansat **Strategia Lisabona Revizuită**, prin care se reafirmă angajamentul de a susține dezvoltarea durabilă și de a moderniza modelul social european, bazat pe dinamism economic, coeziune socială și responsabilitate față de mediu.

Atingerea obiectivelor propuse prin strategia de ocupare se realizează prin planurile de acțiune pentru ocupare elaborate de statele membre și se ghidează prin linii directoare. Pentru perioada 2008-2010, conform Strategiei Europene de Ocupare revizuite, Statele Membre au ca zone de concentrare a politicilor de ocupare următoarele linii directoare integrate:

Linia directoare 17. Punerea în aplicare a politicilor de ocupare a forței de muncă, în scopul ocupării integrale a forței de muncă, al îmbunătățirii calității și a productivității muncii și al întăririi coeziunii sociale și teritoriale. Pentru atingerea acestor obiective, acțiunile ar trebui să se concentreze asupra următoarelor priorități:

- atragerea și menținerea pe piața muncii a unui număr sporit de persoane, creșterea ofertei de mână de lucru și modernizarea sistemelor de protecție socială;
- îmbunătățirea capacității de adaptare a lucrătorilor și a întreprinderilor;
- creșterea investiției în capitalul uman prin îmbunătățirea educației și a competențelor.

Linia directoare 18. Promovarea unei abordări a muncii bazate pe ciclul de viață prin intermediul următoarelor acțiuni:

- reînnoirea eforturilor care urmăresc crearea unor trasee profesionale pentru tineri și reducerea șomajului în rândul tinerilor, conform cerințelor Pactului european pentru tineret;
- inițierea unor acțiuni ferme în scopul de a crește participarea profesională a femeilor și de a reduce decalajele între bărbați și femei în ceea ce privește ocuparea forței de muncă, șomajul și salarizarea;
- realizarea unei mai bune armonizări între viața profesională și cea privată și prevederea unor structuri accesibile și abordabile de îngrijire a copiilor și a altor persoane aflate în întreținere;
- sprijin în vederea îmbătrânirii active, inclusiv prin asigurarea unor condiții de muncă adecvate și a unei stări mai bune de sănătate (la locul de muncă) și prin aplicarea de măsuri care să favorizeze activitatea și să descurajeze pensionarea anticipată;
- modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv sistemul de pensii și de îngrijire a sănătății, asigurându-le caracterul social adecvat, viabilitatea financiară și capacitatea de adaptare la evoluția necesităților, pentru a putea sprijini o mai bună participare și menținere pe piața muncii, precum și prelungirea vieții profesionale.

Linia directoare 19. Asigurarea unor piețe ale muncii care să favorizeze integrarea, sporirea atractivității locurilor de muncă și rentabilizarea muncii pentru cei care caută un loc de muncă, inclusiv pentru persoanele defavorizate și pentru cele inactive, prin intermediul următoarelor acțiuni:

- aplicarea unor măsuri active și preventive pe piața muncii, cum ar fi identificarea rapidă a necesităților, sprijinul acordat pentru căutarea unui loc de muncă, orientarea și formarea în cadrul unor planuri de acțiune personalizate,
- punerea la dispoziție a serviciilor sociale necesare pentru a favoriza inserția persoanelor celor mai defavorizate de pe piața muncii și a contribui la eradicarea sărăciei;
- revizuirea continuă a măsurilor de

încurajare și de descurajare care rezultă din sistemele de taxe și prestații, inclusiv gestionarea și condiționarea prestațiilor, precum și reducerea considerabilă a nivelului înalt al ratelor marginale efective ale impozitelor, în special pentru persoanele cu venituri reduse, garantând în același timp un nivel corespunzător de protecție socială;

- dezvoltarea de noi surse de locuri de muncă în sectorul serviciilor pentru persoane și întreprinderi, în special la nivel local.

Linia directoare 20. Îmbunătățirea congruenței între cerere și ofertă pe piața muncii, prin intermediul următoarelor acțiuni:

- modernizarea și consolidarea instituțiilor de pe piața muncii, în special a serviciilor de ocupare a forței de muncă, în vederea asigurării, printre altele, a unei mai mari transparențe a ofertelor de locuri de muncă și de formare la nivel național și european;
- eliminarea obstacolelor din calea mobilității lucrătorilor în Europa, în cadrul tratatelor;
- o mai bună anticipare a nevoilor de competențe, a penuriilor și a blocajelor de pe piața muncii;
- gestionarea corespunzătoare a migrației economice.

Linia directoare 21. Promovarea flexibilității și, în același timp, a siguranței locului de muncă și reducerea segmentării pieței muncii, ținându-se seama în mod corespunzător de rolul partenerilor sociali, prin intermediul următoarelor acțiuni:

- adaptarea legislației referitoare la ocuparea forței de muncă și reexaminarea, după caz, a diferitelor dispoziții contractuale și referitoare la timpul de lucru;
- abordarea problemei muncii nedeclerate;
- anticiparea mai exactă și gestionarea într-o manieră pozitivă a schimbărilor, cum ar fi restructurările economice, inclusiv schimbările legate de deschiderea piețelor, pentru a reduce

la minimum costul social al acestora și pentru a facilita adaptarea;

- promovarea și difuzarea formelor de organizare a muncii inovatoare și adaptabile, în vederea îmbunătățirii calității și a productivității la locul de muncă, inclusiv sănătatea și securitatea;
- facilitarea tranzițiilor în situația profesională, inclusiv formarea, activitatea profesională independentă, crearea de întreprinderi și mobilitatea geografică.

Linia directoare 22. Asigurarea unei evoluții a costurilor muncii și a unor mecanisme de stabilire a salariilor care să fie favorabile ocupării forței de muncă, prin intermediul următoarelor acțiuni:

- încurajarea partenerilor sociali, în domeniile care țin de competența lor, de a institui un cadru corespunzător pentru negocierile salariale, în scopul de a reflecta provocările legate de productivitate și de piața muncii la toate nivelurile pertinente și de a evita diferențele de salarizare între bărbați și femei;
- analizarea impactului asupra ocupării forței de muncă al costurilor nesalariale ale muncii și, după caz, adaptarea structurii și a nivelului acestora, în special pentru a reduce presiunea fiscală asupra persoanelor slab remunerate.

Linia directoare 23. Creșterea și îmbunătățirea investiției în capitalul uman prin intermediul următoarelor acțiuni:

- politici și acțiuni incluzive în domeniul educației și formării menite să faciliteze în mod semnificativ accesul la învățământul profesional inițial, la învățământul secundar și la cel superior, inclusiv la instruirea și formarea antreprenorială;
- reducerea semnificativă a numărului de elevi care abandonează școala prematur;
- inițierea unor strategii eficiente de formare pe tot parcursul vieții oferite tuturor, în cadrul școlilor, întreprinderilor, autorităților publice și gospodăriilor, în conformitate cu acordurile

europene, inclusiv prin stimulări și mecanisme de repartizare a costurilor corespunzătoare, în vederea creșterii participării la formarea continuă și la locul de muncă pe tot parcursul vieții, în special pentru lucrătorii cu o calificare redusă și în vârstă.

Linia directoare 24. Adaptarea sistemelor de educație și de formare la noile exigențe în domeniul competențelor, prin intermediul următoarelor acțiuni:

- consolidarea și garantarea atractivității, a deschiderii și a standardelor calitative ale sistemelor de educație și de formare, extinderea ofertei de posibilități de educație și de formare, garantarea unor mecanisme de învățare flexibile și sporirea posibilităților de mobilitate pentru studenți și formatori;
- facilitarea și diversificarea accesului pentru toți la educație și la formare, precum și la cunoaștere, prin organizarea timpului de lucru, prin servicii de ajutor familial, prin servicii de orientare profesională și, după caz, prin noi forme de repartizare a costurilor;
- adaptarea la noile necesități pe plan profesional și pe planul competențelor esențiale, precum și la viitoare necesități referitoare la calificare, prin îmbunătățirea definirii și a transparenței calificărilor, prin recunoașterea efectivă a acestora și validarea educării și a formării nonformale și informale.

Comisia Europeană a lansat în luna martie 2010 **Strategia Europa 2020** pentru ieșirea din criză și pregătirea economiei UE pentru deceniul următor. Comisia identifică trei factori cheie pentru creșterea economică, de aplicat prin acțiuni concrete la nivelul UE și la nivel național:

- creșterea inteligentă (promovarea cunoașterii, inovării, educației și societății digitale),
- creșterea durabilă (o producție mai competitivă, cu o utilizare mai eficientă a resurselor)
- creșterea economică favorabilă incluziunii (o mai mare participare la piața forței de muncă, dobândirea de

competențe și lupta împotriva sărăciei).

Această bătălie pentru creștere economică și locuri de muncă necesită asumarea responsabilității la cel mai înalt nivel politic și mobilizarea tuturor părților interesate din întreaga Europă. Sunt stabilite cinci obiective care definesc nivelul la care ar trebui să se situeze Europa în 2020, în raport cu care vor fi evaluate progresele:

- 75% din populația în vârstă de 20-64 de ani trebuie să fie angajată;
- 3% din PIB-ul UE trebuie să fie investit în cercetare și dezvoltare;
- Obiectivele climatice și energetice „20/20/20” trebuie să fie îndeplinite;
- Ponderea abandonului școlar timpuriu trebuie să fie sub 10%, iar cel puțin 40% din generația tânără trebuie să aibă studii universitare;
- Trebuie redus cu 20 de milioane numărul persoanelor expuse riscului sărăciei.

Fondul Social European (FSE) este instrumentul principal prin care Uniunea Europeană finanțează obiectivele strategice ale politicii de ocupare. De peste 50 de ani, FSE investește în programe dedicate creșterii gradului de ocupare în statele membre UE.

Pentru perioada de programare 2007-2013, scopul intervențiilor FSE este de a susține statele membre să anticipeze și să administreze eficient schimbările economice și sociale. Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului nr. 1081/2006 privind Fondul Social European propune domeniile și principiile prin care se poate realiza dezvoltarea resurselor umane în perioada următoare.

FSE finanțează, inclusiv în România, următoarele priorități:

- Creșterea adaptabilității lucrătorilor și întreprinderilor;
- Creșterea accesului și a participării pe piața muncii;
- Promovarea incluziunii sociale prin lupta împotriva discriminării și facilitarea accesului pe piața muncii pentru persoanele dezavantajate.

2.2. Cadrul național

În cadrul Planului Național de Dezvoltare (PND) pentru perioada 2007-2013 care a fost negociat cu Uniunea Europeană în vederea finanțării, dezvoltarea resurselor umane reprezintă o prioritate națională majoră, alături de creșterea gradului de ocupare și combaterea excluziunii sociale. Prioritatea este stabilită în acord cu Agenda Lisabona, cu prevederile Strategiei Europene de Ocupare revizuite și cu Liniile Directoare pentru politicile de ocupare.

Obiectivul global al PND, ce vizează reducerea disparităților de dezvoltare socio-economică față de Uniunea Europeană, se sprijină pe *trei obiective specifice*:

1. Creșterea competitivității pe termen lung a economiei românești;
2. Dezvoltarea la standarde europene a infrastructurii de bază;
3. Perfecționarea și utilizarea mai eficientă a capitalului uman autohton.

Strategia de dezvoltare a Planului Național de Reforme, este o reflectare a nevoilor de dezvoltare a României, în vederea reducerii cât mai rapide a decalajelor existente față de UE. Planul Național de Dezvoltare al României prevede **șase priorități naționale de dezvoltare** pentru perioada 2007-2013:

1. Creșterea competitivității economice și dezvoltarea economiei bazate pe cunoaștere;
2. Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de transport;
3. Protejarea și îmbunătățirea calității mediului;
4. Dezvoltarea resurselor umane, promovarea ocupării și incluziunii sociale și întărirea capacității administrative;
5. Dezvoltarea economiei rurale și creșterea productivității în sectorul agricol;
6. Diminuarea disparităților de dezvoltare între regiunile țării;

Modul în care fiecare Stat Membru implementează la nivel național Liniile Directoare Integrate pentru Ocupare se reflectă în **Programul Național de Reforme (PNR)**. Acesta este atât un *document de raportare*, cât și de *planificare*, prezentând în același timp progresele realizate în ultimele 12 luni, precum și acțiunile care vor fi întreprinse în următoarele 12 luni.

Elementele cheie ale Strategiei de Dezvoltare a Resurselor Umane din PND 2007-2013 sunt:

- asigurarea accesului egal la educație și formare inițială și continuă de calitate;
- promovarea învățării pe tot parcursul vieții;
- creșterea ratei de participare la educație în mediul rural și la nivelul categoriilor dezavantajate;
- dezvoltarea serviciilor de orientare și consiliere;
- integrarea durabilă a tinerilor pe piața muncii;
- creșterea adaptabilității forței de muncă promovarea spiritului și culturii antreprenoriale;
- identificarea și valorificarea tuturor oportunităților de activare/ reactivare pe piața muncii;
- stimularea inițiativelor pentru partenerii sociali, ca parte a dialogului social;
- procesul de reorganizare și modernizare a serviciului public de ocupare;
- fenomenul excluziunii sociale afectează grupuri sociale care sunt supuse riscului de marginalizare socială;
- tranziția de la școală la locul de muncă;
- dezvoltarea parteneriatului în educație și ocupare etc.

Obiectivul general al strategiei este: **dezvoltarea capitalului uman și creșterea competitivității acestuia pe piața muncii, prin asigurarea oportunităților egale de învățare pe tot parcursul vieții și dezvoltarea unei piețe a muncii moderne, flexibile și inclusive care să conducă, până în 2015, la integrarea durabilă pe piața**

muncii a 1 700 000 persoane. Acestui obiectiv general i se subscriu o serie de obiective specifice:

- Dezvoltarea educației inițiale și continue prin promovarea de reforme și furnizarea unor oferte educaționale de calitate și relevante pentru piața muncii;
- Dezvoltarea resurselor umane din educație prin dezvoltarea de noi profesii și diversificarea ofertelor de educație inițială și continuă pentru un număr de 40.000 persoane din sistemul de învățământ;
- Dezvoltarea unor rute flexibile și personalizate de învățare și carieră prin furnizarea de servicii integrate de informare, orientare și consiliere pentru un număr de 1.000.000 elevi și studenți și un număr de 100.000 resurse umane din educație;
- Facilitarea inserției tinerilor pe piața muncii prin promovarea parteneriatului în educație și ocupare și dezvoltarea programelor de tranziție de la școală la locul de muncă pentru un număr de 10.000 de absolvenți în vederea creșterii șanselor de ocupare;
- Creșterea nivelului de educație și formare profesională a capitalului uman prin oferirea de programe de formare profesională continuă specifice care să furnizeze competențele și abilitățile cerute pe piața muncii pentru un număr de 1.100.000 persoane, dintre care 400.000 persoane care întâmpină dificultăți de integrare/reintegrare pe piața muncii (tineri, femei, șomeri de lungă durată, lucrători cu nivel redus de calificare, persoane în vârstă aflate în căutarea unui loc de muncă, persoane din grupurile vulnerabile);
- Dezvoltarea unei piețe a muncii moderne, flexibile și incluzive care să permită creșterea șanselor de ocupare/integrare durabilă pe piața muncii a unui număr de 300.000 tineri, 100.000 de persoane din grupurile vulnerabile;
- Promovarea spiritului și culturii antreprenoriale;
- Îmbunătățirea furnizării serviciilor publice în scopul dezvoltării socio-

economice durabile, diminuării disparităților și asigurării unei bune guvernări.

Cadrul Strategic Național de Referință 2007-2013 vizează armonizarea tuturor acestor priorități naționale și europene într-o strategie coerentă. Prin acest document se explică modul în care vor fi implementate Instrumentele Structurale în România în perioada 2007-2013. *Scopul principal al CSNR este de a consolida obiectivul strategic al politicilor economice, de coeziune socială și regională ale României, precum și de a stabili legăturile potrivite și corecte cu politicile Comisiei Europene, mai ales cu Strategia de la Lisabona, care stă la baza elaborării politicilor de dezvoltare economică și de crearea a noi locuri de muncă.* CSNR a fost elaborat pe baza Planului Național de Dezvoltare (PND), 2007-2013. **CSNR se implementează prin Programele Operaționale.**

Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane (POS DRU) stabilește axele prioritare și domeniile majore de intervenție ale României în domeniul resurselor umane, în vederea implementării asistenței financiare a Uniunii Europene prin intermediul Fondului Social European, în cadrul Obiectivului Convergență, pentru perioada de programare 2007 – 2013.

Elaborat în contextul Planului Național de Dezvoltare 2007-2013 și în acord cu Prioritățile Cadrului Strategic Național de Referință, POS DRU este un instrument important în sprijinirea dezvoltării economice și a schimbărilor structurale. Mai mult, investițiile în capitalul uman vor completa și vor conferi sustenabilitate creșterii productivității pe termen lung. O forță de muncă înalt calificată, cu un nivel de educație ridicat, având capacitatea de a se adapta noilor tehnologii și nevoilor în schimbare ale piețelor, este esențială pentru o economie competitivă și dinamică. România va promova politici active pe piața muncii pentru creșterea adaptabilității și flexibilității forței de muncă. Se preconizează obținerea unui nivel mai înalt de

participare pe piața muncii, ca fundament al unei economii competitive bazate pe cunoaștere.

Obiectivele și scopul activităților POS DRU au fost stabilite pe baza analizei dezvoltării resurselor umane în România și au fost definite în concordanță cu următoarele documente:

- Documentul Comun de Evaluare a Politicilor de Ocupare a Forței de Muncă (JAP 2006);
- Planul Național de Acțiune pentru Ocupare 2004 – 2005;
- Memorandumul Comun privind Incluziunea Socială (JIM 2006);
- Strategia Națională privind Ocuparea Forței de Muncă 2005-2010;
- Programul Economic de Preaderare 2005;
- Strategia pe termen scurt și mediu privind formarea profesională continuă 2005–2010;
- Strategia Națională pentru dezvoltarea serviciilor sociale 2005;
- Strategia Națională privind prevenirea și lupta împotriva fenomenelor de violență domestică 2005;
- Strategia Națională privind incluziunea socială a tinerilor peste 18 ani care părăsesc sistemul de stat de protecție a copilului 2006-2008;
- Strategia Națională pentru dezvoltarea sistemului de asistență socială pentru persoanele vârstnice 2005-2008;
- Strategia Guvernului pentru îmbunătățirea situației romilor 2001;
- Strategia Națională pentru protecția, integrarea și incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități în perioada 2006-2013 -“Egalitate de șanse pentru persoane cu dizabilități – către o societate fără discriminare“;
- Strategia Națională pentru egalitate de șanse între femei și bărbați;
- Strategia pentru dezvoltarea sistemului de învățământ preuniversitar 2001-2010;
- Strategia pentru descentralizarea învățământului 2005;
- Liniile Directoare Strategice privind Educația și Cercetarea 2006-2008.

Obiectivul general al POSDRU îl constituie dezvoltarea capitalului uman și creșterea competitivității, prin corelarea educației și învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii și asigurarea de oportunități sporite pentru participarea viitoare pe o piață a muncii modernă, flexibilă și incluzivă a 1.650.000 de persoane.

Obiectivele specifice identificate pot fi rezumate astfel:

- Promovarea calității sistemului de educație și formare profesională inițială și continuă, inclusiv a învățământului superior și a cercetării;
- Promovarea culturii antreprenoriale și îmbunătățirea calității și productivității muncii;
- Facilitarea inserției tinerilor și a șomerilor de lungă durată pe piața muncii;
- Dezvoltarea unei piețe a muncii moderne, flexibile și incluzive;
- Promovarea (re)inserției pe piața muncii a persoanelor inactive, inclusiv în zonele rurale;
- Îmbunătățirea serviciilor publice de ocupare;
- Facilitarea accesului la educație și pe piața muncii a grupurilor vulnerabile.

POS DRU finanțează șapte domenii de activitate, cunoscute și sub denumirea de “Axe prioritare”. Fiecare din aceste axe prioritare este împărțită la rândul ei în mai multe subdomenii, denumite și “Domenii majore de intervenție”. Strategia POS DRU cuprinde 7 axe prioritare din care o axă prioritară dedicată asistenței tehnice, astfel:

Axa prioritară 1 „Educația și formarea profesională în sprijinul creșterii economice și dezvoltării societății bazate pe cunoaștere” urmărește modernizarea sistemelor de educație și formare profesională prin dezvoltarea de standarde și instrumente specifice la nivel de sistem și de furnizori de educație și formare, crearea condițiilor de dezvoltare a unor rute flexibile de învățare pe tot parcursul vieții, dezvoltarea ofertelor de educație și formare în concordanță cu cerințele pieței muncii, asigurarea calității la toate nivelurile de educație, prin îmbunătățirea competențelor

cadrelor didactice, formatorilor și cercetătorilor. În scopul dezvoltării societății bazate pe cunoaștere vor fi susținute activitățile inovatoare, programele doctorale și post-doctorale care să vină în sprijinul competitivității și creșterii economice.

Axa Prioritară 2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii” finanțează activități care urmăresc facilitarea tranziției de la școală la viața activă prin dezvoltarea de programe integrate de orientare și consiliere în carieră și prin sprijinirea parteneriatelor între școli, universități și întreprinderi; prevenirea și corectarea fenomenului de părăsire timpurie a școlii prin programe integrate pentru prevenirea abandonului școlar, încurajarea participării școlare și reintegrarea celor care au părăsit școala timpuriu; creșterea accesului și participării la formare profesională continuă prin diversificarea programelor de formare profesională continuă și sprijinirea participării angajaților la astfel de programe.

Axa Prioritară 3 „Creșterea adaptabilității lucrătorilor și a întreprinderilor” urmărește promovarea culturii antreprenoriale ca un factor important al creșterii competitivității economice, prin acțiuni de formare pentru asigurarea pregătirii de bază în management a celor care vor să înceapă o afacere, prin îmbunătățirea competențelor manageriale la nivelul întreprinderilor mici și mijlocii, prin calificare și asistență pentru angajații acelor sectoare afectate de restructurări economice. Totodată, vor fi finanțate acțiuni care vizează îmbunătățirea adaptabilității întreprinderilor, în special a IMM-urilor, dar și a angajaților, față de schimbările intervenite ca urmare a introducerii pe scară largă a tehnologiilor moderne și a soluțiilor organizaționale noi. Va fi susținută dezvoltarea parteneriatului și vor fi încurajate inițiativele pentru partenerii sociali și societatea civilă.

Axa Prioritară 4 „Modernizarea Serviciului Public de Ocupare”.

Modernizarea Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă va fi abordată la nivel național, pentru a îmbunătăți calitatea

serviciului public de ocupare, a diversifica serviciile de ocupare furnizate, făcându-le mai vizibile și mai accesibile pentru beneficiari – șomeri, persoane aflate în căutarea unui loc de muncă, angajatori.

Acțiunile în acest domeniu finanțate prin POS DRU vor viza: asigurarea unei mai mari transparențe a oportunităților de ocupare și formare profesională la nivel național și local, în vederea facilitării mobilității geografice și ocupaționale; anticiparea mai bună a nevoilor pieței muncii, inclusiv a deficiențelor și blocajelor pe piața muncii; managementul corespunzător al migrației forței de muncă.

Axa Prioritară 5 „Promovarea măsurilor active de ocupare” propune măsuri pentru motivarea persoanelor inactive în vederea reintegrării lor pe piața muncii, furnizarea de asistență și consiliere, promovarea mobilității geografice și ocupaționale și eliminarea perioadelor de inactivitate economică. Proiectele ce vor fi lansate vor promova măsurile active pe piața muncii pentru tinerii șomeri și șomerii de lungă durată, precum: formare profesională, servicii de mediere a locurilor de muncă, orientare și consiliere profesională, inclusiv dobândirea de abilități antreprenoriale. În acest sens, vor fi promovate scheme inovatoare de stimulare a ocupării tinerilor și șomerilor de lungă durată și vor fi încurajate măsurile de acompaniere pentru intrarea și menținerea cât mai mult timp pe piața muncii. În ceea ce privește populația din mediul rural ocupată în agricultura de subzistență, POS DRU va urmări atragerea acestei categorii spre domenii de activitate non-agricole (turism, servicii, construcții, alte ramuri ale industriei), pentru care se vor asigura programe integrate vizând conștientizarea cu privire la oportunitățile de ocupare existente în alte domenii, formarea profesională, consilierea și orientarea în carieră, plasarea în muncă, etc.

Axa Prioritară 6 „Promovarea incluziunii sociale”

Prin axa prioritară 6, POS DRU va finanța operațiuni având ca finalitate creșterea incluziunii sociale, prevenirea excluziunii de pe piața muncii și sprijinirea integrării în muncă a grupurilor vulnerabile aflate într-o

situație dezavantajată în ceea ce privește accesul la educație și la un loc de muncă. Prin POS DRU vor fi finanțate proiecte având ca scop promovarea economiei sociale, ca factor de integrare în societate a persoanelor care întâmpină dificultăți la angajare (populația de etnie romă, persoane cu dizabilități, tinerii peste 18 ani care părăsesc sistemul de stat de protecție a copilului, persoane care au suferit o condamnare etc.). Totodată, vor fi susținute dezvoltarea serviciilor sociale integrate și formarea personalului din sistemul de asistență socială. Vor fi promovate măsuri vizând asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați și vor fi încurajate inițiativele trans-naționale în toate domeniile.

Axa Prioritară 7 „Asistență tehnică” finanțează acțiuni de sprijinire a Autorității de Management pentru Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane și a Organismelor Intermediare în implementarea, monitorizarea și evaluarea Programului, precum și pentru informarea beneficiarilor cu privire la domeniile în care poate fi accesat FSE.

Planul Național de Acțiune pentru Ocuparea forței de muncă a fost elaborat

pe baza Liniilor Directoare ale Strategiei Europene privind Ocuparea Forței de Muncă, adoptate anual de Consiliul Uniunii Europene ca urmare a procesului început odată cu summit-ul de la Luxemburg din anul 1997, în conformitate cu Titlul VIII al Tratatului de la Amsterdam. La elaborarea PNAO s-au avut în vedere obiectivele orizontale ale strategiei europene în domeniul ocupării forței de muncă: creșterea ratei ocupării, dezvoltarea unor strategii naționale pentru învățarea pe tot parcursul vieții, dezvoltarea parteneriatului social și integrarea dimensiunii regionale în procesul de elaborare, implementare și monitorizare a PNAO, dezvoltarea sistemului de indicatori ai pieței muncii, comparabili cu cei existenți la nivel european.

PNAO evidențiază măsurile pe care România își propune să le implementeze pe termen scurt și mediu, în vederea creșterii ocupării forței de muncă și reducerii șomajului, sprijinirii învățării pe tot parcursul vieții, eficientizării și flexibilizării pieței muncii pentru a răspunde rapid schimbărilor economice, evitării discriminării și excluderii sociale.

2.3. Cadrul regional

Planul de Dezvoltare Regională Nord-Vest 2007-2013 reprezintă documentul fundamental privind necesarul de finanțare din fonduri europene și alte fonduri internaționale și naționale la nivel regional, fiind instrumentul prin care regiunea își promovează prioritățile și interesele în domeniul economic și social, reprezentând în același timp contribuția regiunii la elaborarea Planului Național de Dezvoltare.

PDR Nord-Vest este realizat de către Direcția Dezvoltare – Departamentul Planificare și Asistență Tehnică din cadrul Agenției de Dezvoltare Regională Nord-Vest într-un larg cadru partenerial, stabilit conform Hotărârii de Guvern 1115/2004 privind elaborarea în parteneriat a Planului Național de Dezvoltare în cadrul Comitetului de Planificare Regional, desfășurându-se pe o perioadă semnificativă începând cu anul 2004.

PDR 2007-2013 realizează o planificare multianuală a dezvoltării economice și sociale a regiunii, integrată sectorial și local, pe baza: strategiilor regionale sectoriale de dezvoltare; a strategiei locale de dezvoltare; corelate cu orientările strategice la nivel european. PDR 2007-2013 se corelează de asemenea cu prioritățile Planului Național de Dezvoltare 2007-2013 și cu Programele Operaționale Sectoriale și Regional.

Obiectivul general al Strategiei de Dezvoltare a Regiunii Nord Vest 2007-2013 **este creșterea economiei regionale prin dezvoltare policentrică și specializare funcțională pentru diminuarea disparităților intra- și inter-regionale, la nivel economic, social și de mediu și creșterea standardului de viață regional.** Atingerea obiectivului general se poate realiza cu sprijinul a o serie de obiective specifice, care doar corelate cu respectarea unor principii europene, precum dezvoltare durabilă, societatea informațională, egalitate de șanse și cooperare transfrontalieră vor putea conduce la implementarea intervențiilor din PDR.

Un alt document programatic regional relevant este **Strategia regională de dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic (PRAI NV) 2009-2013.** Principale priorități sunt:

- Dezvoltarea capacității de management în învățământul profesional și tehnic
- Creșterea adaptabilității ofertei educaționale la cerințele pieței muncii
- Dezvoltarea parteneriatului social (pentru îmbunătățirea calității în TVET)
- Îmbunătățirea serviciilor de consiliere și orientare profesională pentru elevi și adulți
- Creșterea calității procesului educațional în TVET prin realizarea de proiecte pentru dezvoltarea profesională a resurselor umane
- Creșterea accesului la educație pentru grupurile vulnerabile și combaterea excluziunii sociale.

3. Profilul regiunii de dezvoltare Nord Vest

3.1. Caracteristici demografice

Populația totală din țara noastră a început să descrească încă din anul 1990, ca urmare a unui spor natural negativ precum și a unui fenomen însemnat de migrație. Asemeni tendinței constatate la nivel național, în Regiunea Nord-Vest rata de creștere este negativă, populația scăzând cu 26.230 locuitori între anii 2003 și 2008. Pe județe, cea mai importantă reducere se observă în Sălaj (2.7%) și Satu-Mare (2,1%), în timp ce rata cea mai mică scădere a populației a fost înregistrată în județul Bistrița-Năsăud

Tabel 1 – Evoluția populației totale, 2003-2008

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Ritm creștere 2003-2008 (%)
România	21772774	21711252	21658528	21610213	21565119	21528627	-1.1
Regiunea NV	2750406	2743281	2742676	2729181	2729256	2724176	-1
Bihor	602206	598381	596670	595448	594615	593897	-1.4
Bistrița-Năsăud	318914	319099	317313	318692	316932	316869	-0.6
Cluj	685755	686186	697118	683550	693691	692021	+0.9
Maramureș	519981	518093	515648	516456	513903	512560	-1.4
Satu-Mare	373833	372665	369718	368622	366501	365975	-2.1
Sălaj	249717	248857	246209	246413	243614	242854	-2.7

Sursa: Institutul Național de Statistică

(0,6%). Așa cum arată datele statistice, județul Cluj este singurul în care s-a constatat o creștere cu 0.9% a populației totale – datorată în parte și numărului mare de studenți care vin să studieze în Cluj-Napoca și care adesea rămân în oraș pentru a-și căuta un loc de muncă.

Una dintre cauzele care afectează rata populației este **migrația**, fluxurile migratorii fiind însă destul de dificil de cuantificat. Dacă migrația externă este semnificativă, migrația între județele regiunii, cu excepția Clujului, este redusă. Un fenomen important referitor la migrație este acela de „brain drain”, respectiv plecarea din regiune a persoanelor calificate și înalt calificate, profitând de oportunitățile de muncă din alte regiuni sau țări.

În ceea ce privește migrația în alte țări, un fenomen de amploare în Regiune este cel al plecării cu contracte de muncă în străinătate. Astfel, vedem în perioada 2004-2006 un număr mic de imigranți în regiunea noastră în timp de numărul emigranților este mult mai mare, fenomenul de emigrare fiind preponderent în favoarea femeilor. Datele cuprinse în „Anuarul Statistic 2007” (Institutul Național de Statistică) arată, pentru anul 2006, că numărul cel mai mare de emigranți au plecat din Cluj (557), urmat de Satu-Mare (398), Bihor (335), Maramureș (330), Bistrița-Năsăud (176) și Sălaj (80). Aceeași sursă indică faptul că majoritatea persoanelor care emigrează au vârste cuprinse între 26-40 ani.

Tabel 2- Migrația internațională pe sexe în Regiunea Nord-Vest

	Imigranți			Emigranți			Sold migrație internațională		
	Total	Masc	Fem	Total	Masc	Fem	Total	Masc	Fem
2004	254	149	105	2270	927	1343	-2016	-778	-1238
2005	278	174	104	1595	611	984	-1317	-437	-880
2006	408	267	141	1876	710	1166	-1468	-443	-1025

Sursa: Institutul Național de Statistică, Anuarul Statistic 2007

Pe medii de rezidență, în perioada 2004-2006 se constată un sold negativ plecări-sosiri în mediul urban, în timp ce în mediul rural acest sold este pe întreaga perioadă pozitiv. În județele Bihor, Satu-Mare și Sălaj se constată un sold plecări-sosiri negativ pentru urban, dar pozitiv în mediul rural, în

timp ce în județul Bistrița-Năsăud situația este inversă, înregistrându-se un sold pozitiv pentru mediul urban, dar negativ pentru mediul rural. În județul Maramureș soldul plecări-sosiri este negativ, pentru ambele medii de rezidență, iar în Cluj soldul este pozitiv pentru ambele medii de rezidență.

Tabel 3 - Migrația internă prin schimbarea domiciliului, 2006

	Sold plecați-sosiți total	Sold plecați-sosiți urban	Sold plecați-sosiți rural
România	0	-18649	18649
Regiunea NV	730	-707	1437
Bihor	722	-125	847
Bistrița-Năsăud	-305	79	-384
Cluj	1947	1086	861
Maramureș	-975	-952	-23
Satu Mare	-313	-386	73
Sălaj	-346	-409	63

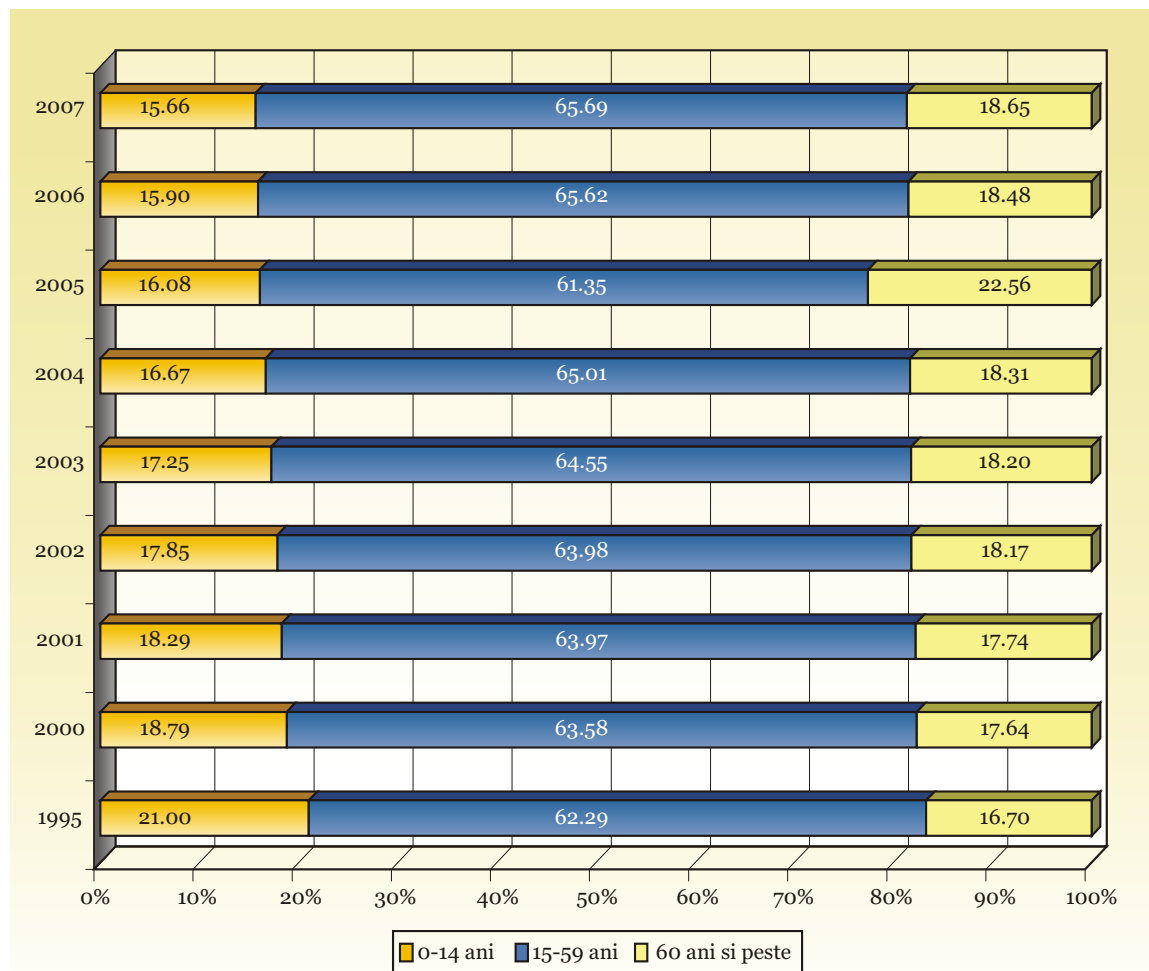
Sursa: Institutul Național de Statistică

Regiunea Nord-Vest se confruntă cu o **tendință accentuată de îmbătrânire** a populației, respectiv scăderea ponderii grupei de vârstă 0-14 ani de la 22,8 % în 1992 la 15,66% în 2007 și de creșterea ponderii grupei de vârstă de peste 60 ani de la 16,1% în 1992 la 18,65% în 2007. Scăderea populației tinere constituie o amenințare pentru

viitoarea populație activă. Această tendință este similară cu cea înregistrată la nivel european, unde se constată creșteri procentuale semnificative ale populației peste 60 de ani, cu efecte importante asupra pieței forței de muncă și asupra comportamentului de consum.

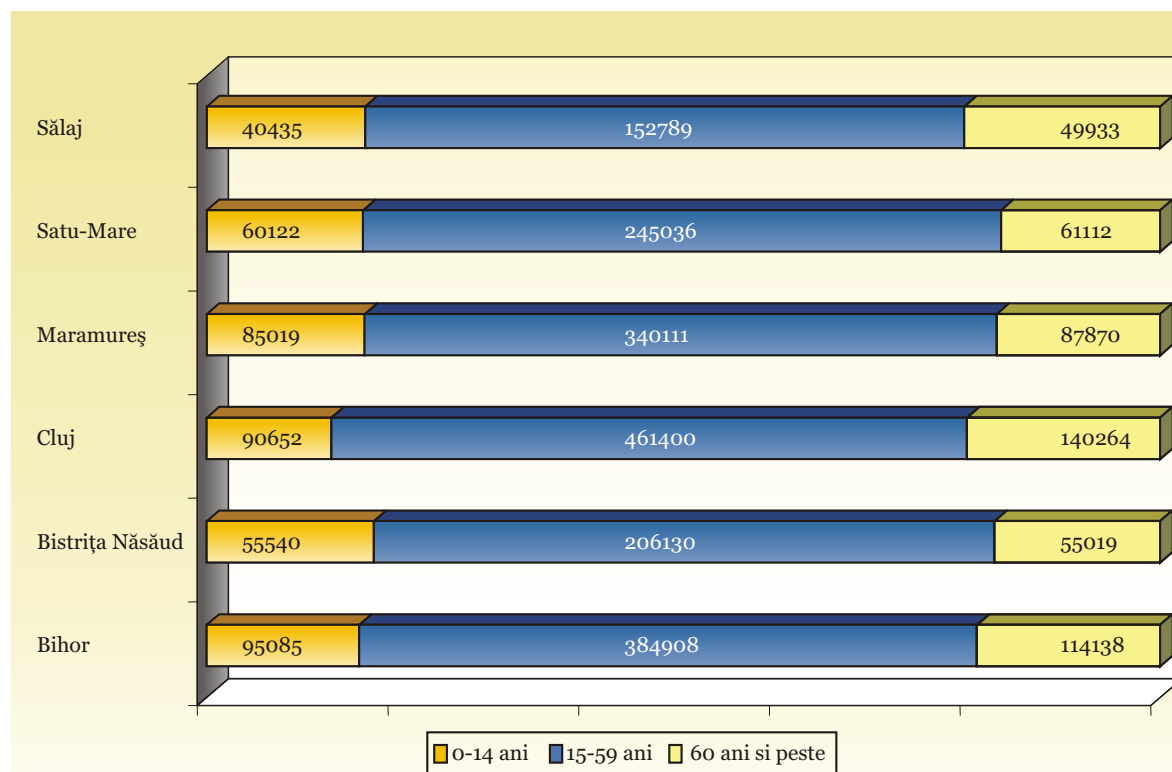

Figura 1 – Evoluția structurii populației Regiunii Nord-Vest pe vârste, 1995-2007

Sursa: Institutul Național de Statistică

Figura 2- Structura populației pe grupe de vârstă și județe în anul 2007

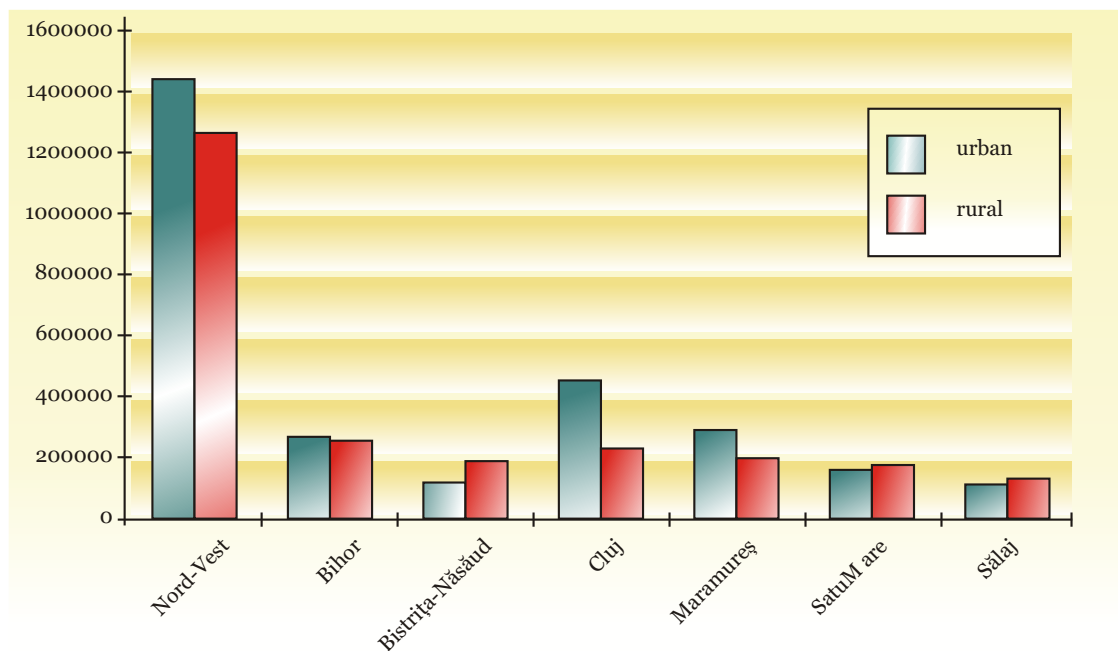

Sursa: Institutul Național de Statistică

Din punct de vedere al **distribuției populației pe medii rezidențiale**, între județele Regiunii Nord-Vest se disting diferențe notabile: județe precum Clujul și Maramureșul au populație predominant în mediul urban, Bihorul este în situație de

echilibru urban-rural, iar județele Bistrița-Năsăud, Satu-Mare și Sălaj au populație preponderent în mediul rural. Pe ansamblul Regiunii Nord-Vest, în anul 2007, 53,38% dintre persoane locuiau în mediul urban.

Figura 3- Structura populației pe medii de rezidență și județe în anul 2007

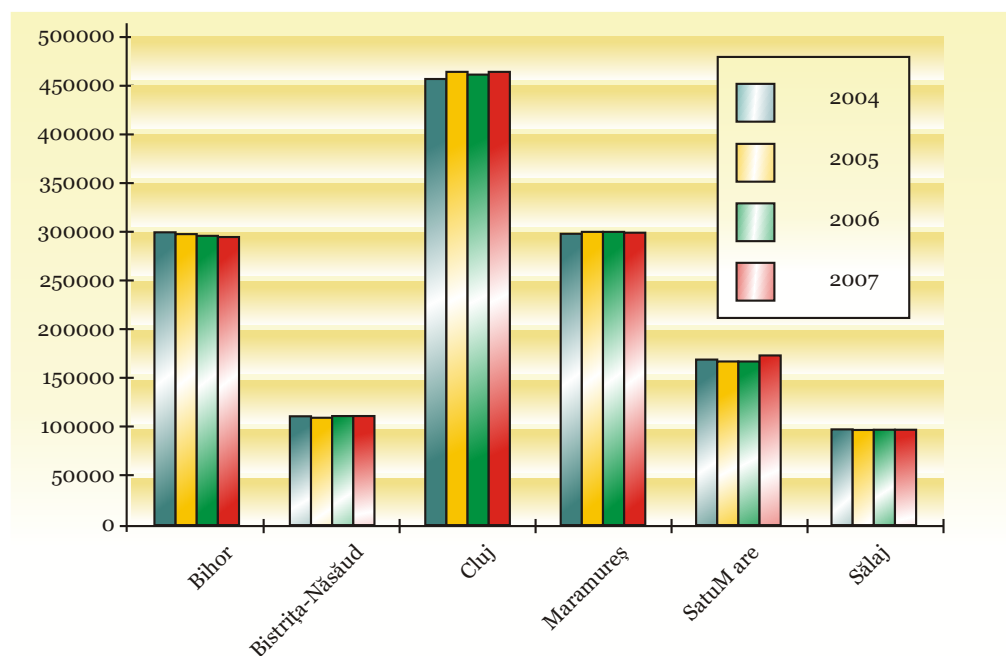

Sursa: Institutul Național de Statistică

În Regiunea de Nord-Vest populația în mediul urban scade în perioada 1995-2007 cu 3,85%. Pentru aceeași perioadă, în mediul rural se înregistrează o scădere cu 7,25%.

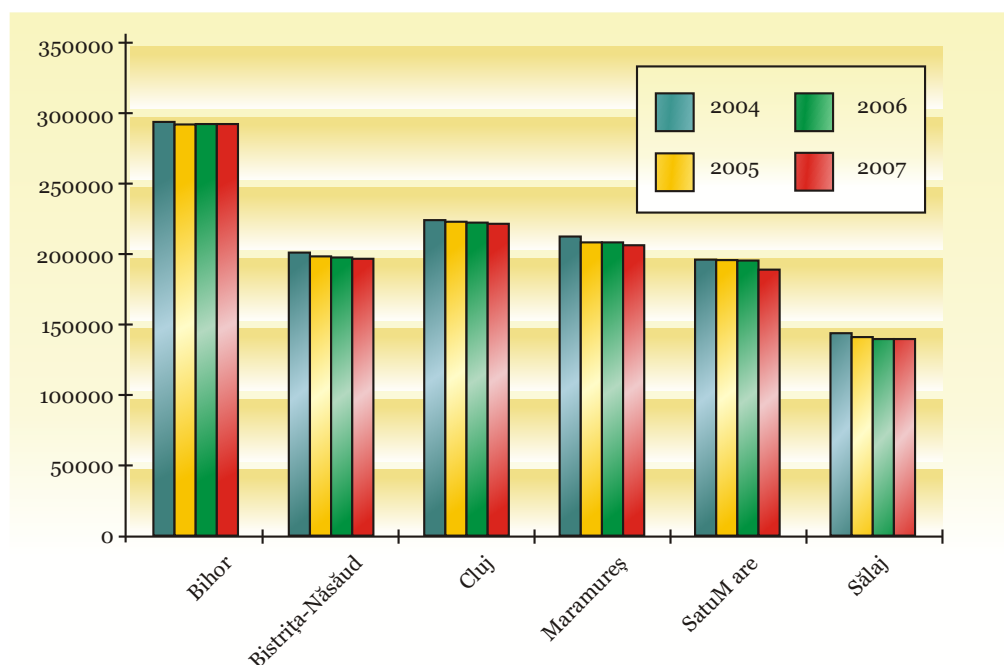
Dinamica structurii populației pe medii rezidențiale și județe poate fi observată în figurile 4 și 5, prezentate mai jos.

Figura 4 – Dinamica structurii populației urbane în județele Regiunii Nord-Vest

Sursa: Institutul Național de Statistică

Figura 5 – Dinamica structurii populației rurale în județele Regiunii Nord-Vest

Sursa: Institutul Național de Statistică

În ceea ce privește **distribuția populației pe sexe**, în anul 2007 în Regiunea de Nord-Vest 51,23% din populație era de gen feminin. În ambele medii rezidențiale, scăderea populației a fost mai accentuată pentru bărbați decât pentru femei. Pentru perioada 1995-2007, în mediul urban se constată o scădere cu 5,27% a populației masculine, față de o scădere cu doar 2,5% a

populației de gen feminin. În mediul rural populația masculină scade cu 7,33%, în timp ce populația feminină scade cu 7,16%, de-a lungul aceluiași interval temporal.

Concluzionând, se remarcă o scădere a populației, mai accentuată în mediul rural decât în urban și mai accentuată la bărbați decât la femei.

Tabel 3- Distribuția populației pe sexe și medii de rezidență în Regiunea Nord-Vest

	Total			Urban			Rural			Loc. pe km ²
	Total	Masc	Fem	Total	Masc	Fem	Total	Masc	Fem	
1995	2883233	1418118	1465115	1513487	737084	776403	1369746	681034	667639	84,4
2000	2844042	1395121	1448921	1494599	724411	770188	1349443	688712	676255	83,3
2001	2840794	1392459	1448335	1496900	724820	772080	1343894	670710	668424	83,2
2002	2755931	1348153	1407778	1409501	679729	729772	1346430	678733	678006	80,7
2003	2744919	1341886	1403033	1404615	676368	728247	1340304	665518	674786	80,4
2004	2738461	1337548	1400913	1444677	694722	749955	1293784	642826	650958	80,2
2005	2737400	1335756	1401644	1453832	698293	755539	1283568	637463	646105	80,1
2006	2730132	1331983	1398149	1449635	696026	753609	1280497	635957	644540	79,9
2007	2725563	1329235	1396328	1455129	698182	756947	1270434	631053	639381	79,8
2007-1995	-157670	-88883	-68787	-58358	-38902	-19456	-99312	-49981	-49331	

Sursa: Institutul Național de Statistică

Procesul de îmbătrânire la nivelul Regiunii de Nord-Vest este influențat de nivelul diferit al speranței de viață care există între județe. Pe fondul îmbunătățirii

nivelului de trai a crescut și speranța de viață, ajungând de la o medie de 68,29 ani pe ambele sexe în perioada 1995-1997, până la 71,38 ani în intervalul 2004-2006.

Tabel 4 - Durata medie a vieții în Regiunea Nord-Vest, între anii 2004-2006

	Total			Urban			Rural		
	Total	Bărbați	Femei	Total	Bărbați	Femei	Total	Bărbați	Femei
România	72,22	68,74	75,80	72,98	69,56	76,34	71,23	67,69	75,13
Regiunea NV	71,38	68,01	74,86	72,15	68,78	75,51	70,50	67,11	74,18
Bihor	70,9	67,72	74,13	71,92	68,90	74,76	69,93	66,60	73,53
Bistrița-Năsăud	72,74	69,64	76,03	72,74	69,62	76,75	72,35	69,41	75,58
Cluj	72,86	69,57	76,21	73,42	70,15	76,63	71,72	68,35	75,48
Maramureș	71,17	67,84	74,63	71,25	67,77	74,81	70,93	67,80	74,28
Satu Mare	69,03	65,05	73,19	70,02	65,96	74,15	68,18	64,28	72,40
Sălaj	71,04	67,51	74,78	72,39	69,29	75,71	69,85	66,06	74,06

Sursa: Institutul Național de Statistică, Anuarul Statistic 2007

În ciuda creșterii speranței de viață în Regiunea Nord-Vest, aceasta se păstrează încă sub speranța de viață națională (72,22 ani) și sub media UE27 pentru anul 2006, care este de 75,2 pentru bărbați și 81,5 ani pentru femei (așa cum arată EUROSTAT). În perioada 2004-2006, durata medie a vieții a crescut în fiecare județ. Cea mai mare

speranță de viață se constată în Cluj (72,86 ani) și Bistrița Năsăud (72,74 ani), iar cea mai scăzută în județul Satu-Mare unde durata medie a vieții este de 69,03 ani. De asemenea, durata medie de viață este mai mare în mediul urban comparativ cu cel rural și la femei comparativ cu bărbații.

Concluzii

În anul 2007, în regiunea de Nord-Vest locuia o populație totală de 2.729.256 persoane, reprezentând 12,65% din populația țării. Distribuția acestora pe medii rezidențiale arată faptul că în Regiune populația este distribuită destul de omogen între cele două medii rezidențiale, cu un mic avantaj populațional pentru urban. Cu toate acestea, din analiza distribuției populației din fiecare județ pe medii rezidențiale pot fi notate diferențe importante între județe, 3 dintre ele având populație predominant în mediul rural: Bistrița-Năsăud, Satu-Mare și Sălaj. În ceea ce privește distribuția

populației pe sexe, se constată din nou o relativă omogenitate, cu un avantaj populațional pentru femei.

Regiunea Nord-Vest se confruntă cu o descreștere treptată a populației totale datorată sporului natural negativ și a unui fenomen însemnat de migrație. Pe județe, cele mai accentuate rate de scădere a populației între anii 2003 și 2008 se constată în Sălaj și Satu-Mare, în timp ce Clujul este singurul județ cu o rată pozitivă de creștere a populației datorată și elevilor, respectiv studenților, care vin la studii și se stabilesc ulterior aici. Scăderea populației totale a Regiunii de Nord-Vest este mai accentuată în mediul rural decât în cel urban

și mai accentuată pentru bărbați decât pentru femei.

Distribuția pe vârste a populației Regiunii Nord-Vest arată în mod îngrijorător faptul că, similar tendințelor existente la nivelul întregii Uniuni Europene, există o tendință accentuată de îmbătrânire a populației, datorată scăderii accelerate a natalității și unei ușoare creșteri a speranței de viață. Scăderea populației tinere, cu vârste între 0-14 ani, constituie o amenințare serioasă pentru viitoarea populație activă, respectiv pentru viitoarea forță de muncă. Speranța de viață a crescut progresiv în ultimii ani, ajungând la 71,38 ani pentru perioada 2004-2006, păstrându-se încă sub media națională și sub media UE27. Dintre județele regiunii, cea mai mare speranță de viață este în Cluj, iar cea mai mică în Satu-Mare.

În ceea ce privește migrația, în Regiunea Nord-Vest se constată un număr mic de imigranți, în timp ce migrația externă este importantă, în special în rândul tinerilor cu

vârste cuprinse între 26 și 40 de ani și mai degrabă în favoarea femeilor decât a bărbaților. Un fenomen important referitor la migrație, cu un impact puternic asupra pieței forței de muncă este acela de „brain drain”, respectiv migrația persoanelor înalt calificate pentru a profita de oportunitățile de angajare disponibile în alte regiuni ale țării noastre sau în alte țări.

Sumarizând, Regiunea de Nord-Vest cuprinde aproape 13% din populația țării, majoritatea persoanelor locuind în mediul urban și fiind preponderent de sex feminin. Asemeni tendințelor de la nivelul țării ne confruntăm cu o diminuare treptată a populației totale, mai accentuată în mediul rural și mai accentuată pentru bărbați. O altă amenințare este dată de tendința accentuată de îmbătrânire a populației cu impact negativ asupra viitoarei forțe de muncă. O altă problemă a regiunii noastre constă în migrația externă însemnată și în special de migrația valorilor, respectiv a persoanelor înalt calificate.

Vest ocupa al treilea loc în ceea ce privește ponderea PIBR în PIB național, spre deosebire de anul 2000 în care regiunea noastră ocupa doar locul 5 în acest clasament.

3.2 Economia regională

Produsul intern brut (PIB) al Regiunii Nord-Vest totaliza, în anul 2005, 34620,4 miliarde lei, reprezentând 12,01% din Produsul intern brut al României. Ponderea PIB regional în PIB național a fost aproape constantă pe parcursul perioadei 2000-2006, înregistrând următoarele valori: 2000 – 11,82%; 2001 – 11,70%; 2002 – 11,89%; 2003 – 12,20%; 2004 – 12,29%; 2005-12,01%. În anul 2005, regiunea Nord-

Analiza dinamicii PIB regional pe cap de locuitor în intervalul de timp 2001–2006, evidențiază faptul că a avut loc o creștere constantă, menținându-se totuși sub valorile înregistrate la nivel național, respectiv mult sub valoarea UE27. Prin comparație cu celelalte regiuni de dezvoltare ale țării, se observă faptul că Regiunea Nord-Vest ocupa locul 6 în ierarhia națională a PIB/cap locuitor la nivelul anului 1993, urcând două poziții în acest clasament până în anul 2006.

Tabel 1 – Produsul Intern Brut regional pe cap de locuitor (prețuri curente) (ron)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
România	5263,5	6974,9	9084	11413,5	13326,8	15967,6
Nord Est	3816,1	5075,4	6521,5	7872	8907,6	10295,8
Sud Est	4708,8	6288,8	8018,6	10470,2	11541,7	13569,8
Sud Muntenia	4248,7	5613,3	7294,9	9407,2	11068,5	13374,6
Sud Vest Oltenia	4457,3	5415,3	7547,2	9367,2	10371,1	12463,2
Vest	5608,6	7629,5	10182,8	13020,8	15064,7	18570,1
Nord Vest	4912,3	6690,7	8639,7	10901,2	12538,6	14946,6
Centru	5388,2	7332	9425,5	11458,8	13097,6	15920,2
București / Ilfov	10751,3	14149,1	18276,5	22908,7	29572,6	35012,1

Sursa: Institutul Național de Statistică

În ceea ce privește distribuția produsului intern brut regional (PIBR) pe județe, se observă că pe întreaga perioadă 2000-2005 județul cu cea mai mare contribuție la PIBR a fost Clujul, urmat de Bihor, în timp ce județul cu cea mai mică contribuție a fost Sălajul. Mai exact, în anul 2005, Clujul contribuia cu 32,75% la PIBR, Bihorul cu 23,53%, Maramureșul cu 14,56%, județul Satu-Mare contribuia cu 11,75% la produsul intern brut regional, Bistrița-Năsăud contribuia cu 9,95%, iar județul Sălaj

contribuia la PIBR cu 7,43%. Mai multe detalii puteți găsi în Anexa 1, aferentă acestui capitol.

Din **analiza structurii PIB** pe principalele ramuri ale economiei naționale, în perioada 2000-2005, se observă că, în medie, serviciile contribuie cu ponderea cea mai mare la formarea produsului intern brut regional (46,11%), urmate de industrie (25,33%) și agricultură/piscicultură (12,94%).

Tabel 2 - Produsul Intern Brut Regional pe ramuri ale economiei - prețuri curente (milioane lei)

Ramuri ale economiei	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Agricultură, vânătoare și silvicultură	1310,7	2136,5	2635,6	3283,4	3991,4	3491,1
Pescuit și piscicultură	0,2	0,4	0,7	1,5	2,5	2,5
Industrie (inclusiv energie electrică, termică, gaze și apă)	2372,8	3639,5	4833,9	5891,2	7747,1	8509,3
Construcții	392,8	682,2	838,3	1165,2	1517,5	1850,4
Comerț	881,5	1206,5	1533,6	2115,3	2864,0	3420,3
Hoteluri și restaurante	195,4	270,6	289,7	434,3	450,1	607,1
Transport, depozitare și comunicații	949,2	1390,8	1800,8	2401,6	2767,1	3172,3
Intermedieri financiare	118,0	212,4	318,8	340,7	545,3	590,7
Tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate în principal întreprinderilor	1413,8	1788,9	2546,2	3052,0	3865,4	4812,0
Administrație publică și apărare	357,0	437,1	601,1	1316,2	1276,4	1663,7
Învățământ	338,0	455,8	601,9	866,3	1171,7	1391,4
Sănătate și asistență socială	208,7	242,2	389,9	633,3	810,9	1061,0
Valoarea adăugată brută (VABR)	8436,3	12251,6	16189,8	21501,0	27009,4	30571,8
PIB regional	9501,0	13667,3	18018,7	24110,8	30310,3	34620,4

Sursa: Institutul Național de Statistică, Anuarul Statistic 2007

Sectorul servicii cuprinde procentual aproape jumătate din contribuția tuturor sectoarelor la produsul intern brut regional, însă această contribuție este mai mică față de ponderea acestui sector la nivelul național. Contribuția cea mai mare la formarea PIBR a sectorului servicii se înregistrează în anul 2005 (48,29% din PIB regional) în timp ce la nivelul anului 2001 s-a înregistrat valoarea cea mai mică din intervalul analizat (43,93%). În cadrul serviciilor, ponderea cea mai mare o are sectorul “Tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate în principal firmelor” cu o medie procentuală pe cei 6 ani de 13,42% (cea mai mare valoare înregistrându-se în anul 2000 – 14,88%). Dacă în 1999 acest sector contribuia la PIBR cu peste 15,62 %, în anul 2005 ponderea acestuia în PIBR era mai scăzută, atingând nivelul de 13,89%. Sectorul Transport își aduce, în medie, aportul la PIBR pe perioada 2000-2005 cu 9,58%, fiind urmat îndeaproape de sectorul

Comerț, cu un procent mediu de contribuție la PIBR pe perioada de referință de 9,23%.

În intervalul 2000-2005, **sectorul industrial** își conservă o pondere importantă în economia regională contribuind la formarea produsului intern brut regional cu o medie de 25,33%. De-a lungul acestui interval temporal, ponderea industriei la formarea PIBR a fost aproximativ constantă, cu valori cuprinse între 24,97% în 2000 și 24,57% în anul 2005. Punctul de maxim a fost înregistrat în 2002, atingând valoarea de 26,62%. La nivelul anului 2005, contribuția industriei la formarea PIBR era cu doar 0,07 puncte procentuale mai mică față de contribuția industriei la nivel național (24,64% PIB național).

Agricultura, vânătoarea și silvicultura aduc o contribuție substanțială la formarea produsului intern brut în regiune, cu ușoare oscilații și o medie de 12,93% din

PIBR pe perioada 2000-2005. Dacă în anul 1998 contribuția acestui sector la economia regională era de 15,85%, în anul 2000 se înregistrează o contribuție de 13,79%. În ciuda unei ușoare creșteri în anul 2002 (15,63%), este continuată tendința de scădere a ponderii agriculturii, atingând în 2005 un procent de 10,08% din produsul intern brut regional. Specializarea oarecum agricolă a regiunii face ca agricultura să aibă încă o pondere mai mare în economia regională decât cea existentă la nivelul României (8,24% din produsul intern brut național în anul 2005). Pescuitul și piscicultura au, în perioada 2000-2005, o contribuție foarte mică la formarea PIBR, cu o medie de 0,005%.

Sectorul construcții contribuie la formarea produsului intern brut regional cu o medie de 4,95% pe perioada 2000-2005. Acest sector urmează o ușoară tendință de creștere, de la an la an, pe perioada analizată; dacă în anul 1999 sectorul contribuia cu 3,65% la PIBR, în 2005 ponderea acestuia atinge 5,34%. Totuși, această din urmă valoare este mai scăzută decât cea înregistrată la nivel național în anul 2005, când ponderea Construcțiilor la produsul intern brut național era de 6,40%. Numărul persoanelor ocupate în Construcții a înregistrat o scădere între anii 1992 – 2002, urmată de o tendință de creștere progresivă până în 2006 când se înregistrau 54,4 mii de persoane ocupate în acest domeniu (4,70% din totalul pe regiune).

Pentru o imagine mai amplă asupra situației economice a Regiunii de dezvoltare Nord-Vest, trebuie să analizăm în particular câteva ramuri economice menționate de analizele de specialitate ca având potențial de dezvoltare pe termen mediu și lung: turismul, infrastructura de transport și sectorul de cercetare – dezvoltare.

Turismul (sectorul „Hoteluri și Restaurante”) contribuia în anul 2005 la formarea produsului intern brut în regiunea Nord-Vest cu 1,75%, sub media României (2,09%) și sub media multor regiuni din Europa de Est. Numărul persoanelor ocupate în turism a scăzut față de anul 1992, ajungând în 2005 la 15,1 mii persoane - doar 1,3% din populația

ocupată, una dintre cauze fiind nivelul redus de salarizare față de celelalte ramuri economice, așa cum se arată în „Documentul Regional Sectorial Dezvoltarea Turismului în Regiunea Nord-Vest 2007-2013”, elaborat de Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest.

Câteva cauze au condus la dificultățile înregistrate în dezvoltarea sectorului Turism, identificate în documentul mai sus menționat („Documentul Regional Sectorial Dezvoltarea Turismului în Regiunea Nord-Vest 2007-2013”, Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest):

- Nivelul scăzut al cooperării între operatorii liniilor aeriene regulate și agențiile de turism;
- Puține infrastructuri de promovare turistică și rețele de informare;
- Lipsa agențiilor regionale de promovare a turismului și operatorii internaționali;
- Lipsa marketingului regional de turism și a structurilor regionale de turism;
- Lipsa centrelor de informare, panouri plasate în afara monumentelor istorice, panouri de informare în parcuri.

Dezvoltarea sectorului economic reclamă o **infrastructură de transport** eficientă, conectată la rețeaua de transport a Uniunii Europene. Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de transport va contribui la creșterea competitivității economice a Regiunii și va permite dezvoltarea de noi activități pe piața internă. Dacă în anul 2000 acest sector contribuia cu 9,99 % la produsul intern brut regional, în 2005, Transporturile atingeau o contribuție ușor mai scăzută: 9,16% din PIBR (mai mic decât procentul de 9,75% a sectorului în PIB național). În anul 2005 sectorul transporturilor, depozitării și comunicațiilor a ocupat locul cinci la nivelul regiunii în funcție de contribuția la PIBR, absorbind 4,5% din forța de muncă ocupată (comparativ cu 4,98% la nivelul României).

În anul 2000, în Regiunea Nord-Vest funcționau 65 de unități de **Cercetare – Dezvoltare** (C&D), dintre care 30 de agenți economici. În perioada 1999-2002 cheltuielile totale pentru Cercetare și Dezvoltare la nivelul regiunii Nord-Vest (ca pondere din cheltuielile totale pe țară) au

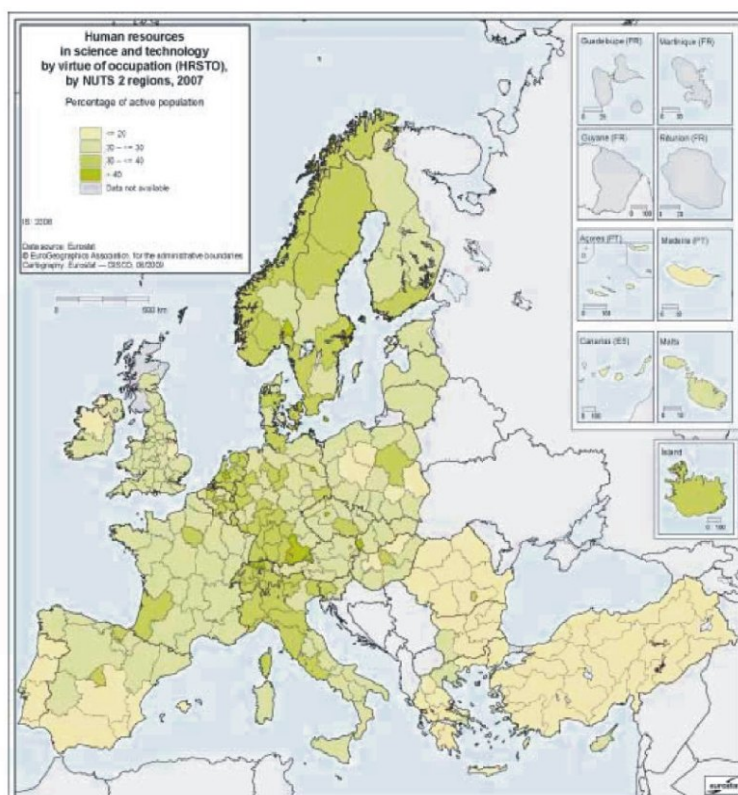
crescut de la 4,55 % la 6,74% (+2,19%). În anul 2003 însă, acestea scad cu 5% față de nivelul lui 2001, tendință de scădere care continuă și în anul 2004. Începând cu 2005 urmează din nou o perioadă de creștere a cheltuielilor din cercetare și dezvoltare, astfel încât cheltuielile totale pe Regiunea Nord-Vest în anul 2006 reprezentau 7,45 % din cheltuielile totale pe țară.

Personalul angajat în domeniul Cercetare & Dezvoltare în anul 2003 reprezenta 0,24% din totalul forței de muncă, mult sub media națională, care în același an era de 0,43%, și nivelul UE 25 de 1,44%. În perioada 2003-2006, conform “Anuarului Statistic 2007” (Institutul Național de Statistică) numărul total al salariaților cuprinși în activitatea de cercetare și numărul cercetătorilor a crescut substanțial. Astfel, dacă în 2003 în Regiunea de Nord-Vest activau 903 cercetători, în anul 2006, numărul acestora a ajuns la 2.517. Se observă însă faptul că mare parte din această creștere se datorează județului Cluj. Mai precis, se constată scăderi ale numărului de cercetători între anii 2003 și 2006 în județele Maramureș (cu 24 de persoane) și în special în județul Sălaj (cu 125 de persoane), unde în 2006 erau în evidențe doar 16 cercetători. Cea mai mare creștere în perioada analizată a numărului de cercetă-

tori are loc în județul Cluj, de la 505 persoane în 2003 la 2217 persoane în 2006, reprezentând 88% din numărul cercetătorilor din Regiunea Nord-Vest. Alte creșteri ușoare a numărului cercetătorilor se remarcă în județele Bihor (2003 – 54 pers; 2006 – 72 pers.), Bistrița Năsăud (2003 – 102 pers; 2006 – 134 pers.), în timp ce numărul cercetătorilor din județul Satu-Mare crește cu doar o persoană, numărând 41 de persoane în anul 2006. Numărul cercetătorilor din regiunea Nord-Vest reprezenta, în anul 2006, 8,35 % din totalul celor din România, comparativ cu doar 3,47 în anul 2003. Resursele umane care lucrează în domenii care presupun dezvoltarea științei și tehnologiilor acoperă un procent mai mic de 20% din totalul populației active în anul 2007 conform “Eurostat Regional Yearbook, 2009” pentru Regiunea de Nord-Vest, aceeași situație fiind întâlnită în toate celelalte regiuni de dezvoltare din țara noastră, cu excepția regiunii București-Ilfov.

La nivelul regiunii, ca și la nivel național, există o problemă legată de transferul de tehnologie din sfera cercetării înspre activitățile productive. Este necesară o dezvoltare a cooperării tehnologice prin proiecte comune și parteneriate.

Figura 1 – Resursele umane implicate, în virtutea ocupației lor, în activități de dezvoltare a științei și tehnologiilor (ca procent din totalul populației active)

Sursa: Eurostat Regional Yearbook, 2009

Datele estimative în ceea ce privește **productivitatea muncii** pe persoană angajată (calculată ca raportul dintre produsul intern brut și numărul de persoane ocupate) arată faptul că Regiunea de Nord-Vest ocupa, în anul 2005, locul 6 între regiunile țării noastre, întrecând doar regiunile Nord-Est și Sud Vest Oltenia. Se observă o scădere în clasamentul pe regiuni a zonei Nord-Vest, aceasta ocupând în anul 2002 locul 4 în această ierarhie, după București-Ilfov, Vest și Centru. Constatăm că productivitatea muncii în Nord-Vest, deși are o tendință crescătoare constantă, are rate de creștere mai mici decât cele existente la nivel național (Economia Regională – Anexa 2). Pe principalele ramuri economice, în anul 2005, cea mai ridicată productivitate a muncii se poate întâlni în sectorul serviciilor, în timp ce cea mai scăzută productivitate a muncii poate fi întâlnită în agricultură, urmată de industrie.

Analizând **Valoarea adăugată brută (VAB)**, se constată că în anul 2005 regiunea Nord-Vest realizează o valoare adăugată brută regională de 30.571,8 milioane lei, reprezentând 12,01% din VAB națională, având cu 12,72 % salariați din totalul național și o productivitate de doar 52,71 mii lei, sub media națională.

În anul 2006, în Regiunea Nord-Vest se aflau 65.315 de **unități locale active**, reprezentând 13,83% din numărul total de firme înregistrate în România, fiind a doua regiune după București-Ilfov. Numărul unităților active locale a crescut în Regiunea Nord-Vest de la 44.039 în anul 2002 la 65.315 de unități active în anul 2006, înregistrându-se creșteri la nivelul tuturor ramurilor economiei (Economia Regională – Anexa 3). Din totalul acestora, IMM-urile reprezentau 99,61% din totalul unităților active în anul 2006, față de un procent de 96,98% în anul 2003.

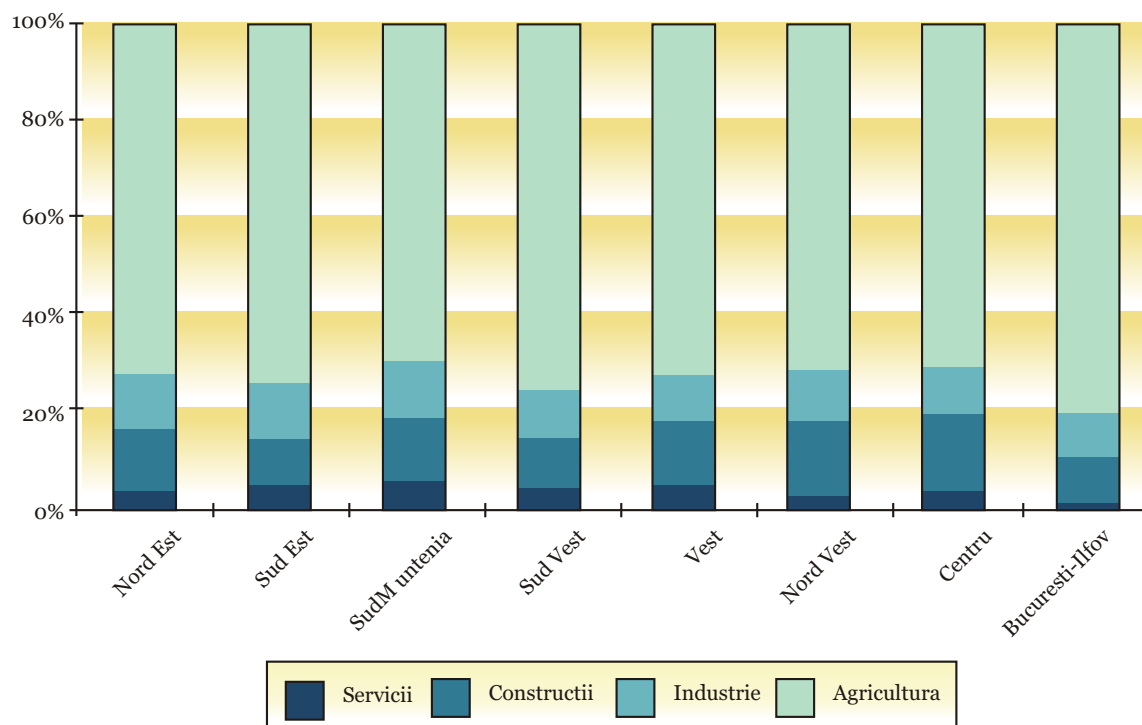
În ceea ce privește distribuția firmelor pe domenii de activitate, se observă concentrarea lor pe segmentul „Comerț, Reparații și Întreținere”, unde activează 40,88% din firmele înregistrate în regiunea Nord-Vest. Tranzacțiile imobiliare și Industria prelucrătoare sunt următoarele sectoare care

depășesc ca pondere pragul de 10%. Sectoarele: industrie extractivă, energie electrică, termică și gaze și învățământ se regăsesc ca procent sub 1% din totalul întreprinderilor, întrucât aceste sectoare sunt monopolizate de un număr redus de firme, iar cota de penetrare a piețelor pentru aceste domenii necesită investiții masive. Această situație generală este aproape identică cu cea existentă în anul 2003. Ponderea cea mai mare în total unități o dețin întreprinderile mici (de tip micro-întreprinderi), până la 9 angajați, reprezentând 87,96% din totalul IMM-urilor din regiune. (Economia Regională – Anexa 4).

Raportul pe anul 2008 al Ministerului Întreprinderilor Mici și Mijlocii cuprinde următoarele concluzii în urma analizei structurii economice pe sectoare și regiuni de dezvoltare:

- Profilul de specializare industrială în regiunile Centru, Nord-Vest și Nord-Est este un fapt reflectat de ponderea celor mai multe IMM-uri cu activitate în sectorul industrial, 15,2% din totalul celor active în regiunea București-Ilfov și 13,8% fiecare în celelalte două regiuni.
- Specializarea în servicii este o caracteristică îndeplinită atât la nivel de ansamblu al țării, cât și de fiecare regiune de dezvoltare în parte. Totuși, cea mai puternică reprezentare a sectorului servicii este în sudul țării, respectiv în București-Ilfov (81.2%). Acest fapt poate fi ușor explicat prin aceea că multe dintre serviciile publice au sediile centrale în capitală, precum și prin dimensiunea pieței și puterea de cumpărare a populației.
- Specializarea în agricultură, se evidențiază în Sud, Sud-Est și Vest, regiuni de dezvoltare care dețin o prezență semnificativă din IMM-uri active în agricultură;
- Construcțiile sunt cel mai bine reprezentate în București-Ilfov și în regiunile Nord-Est și Nord-Vest. Practic, se poate arăta că există un raport de legătură între gradul de industrializare al regiunii și adăugarea unui profil de specializare în construcții.

Figura 2 – Structura economică pe sectoare economice și regiuni de dezvoltare, 2007

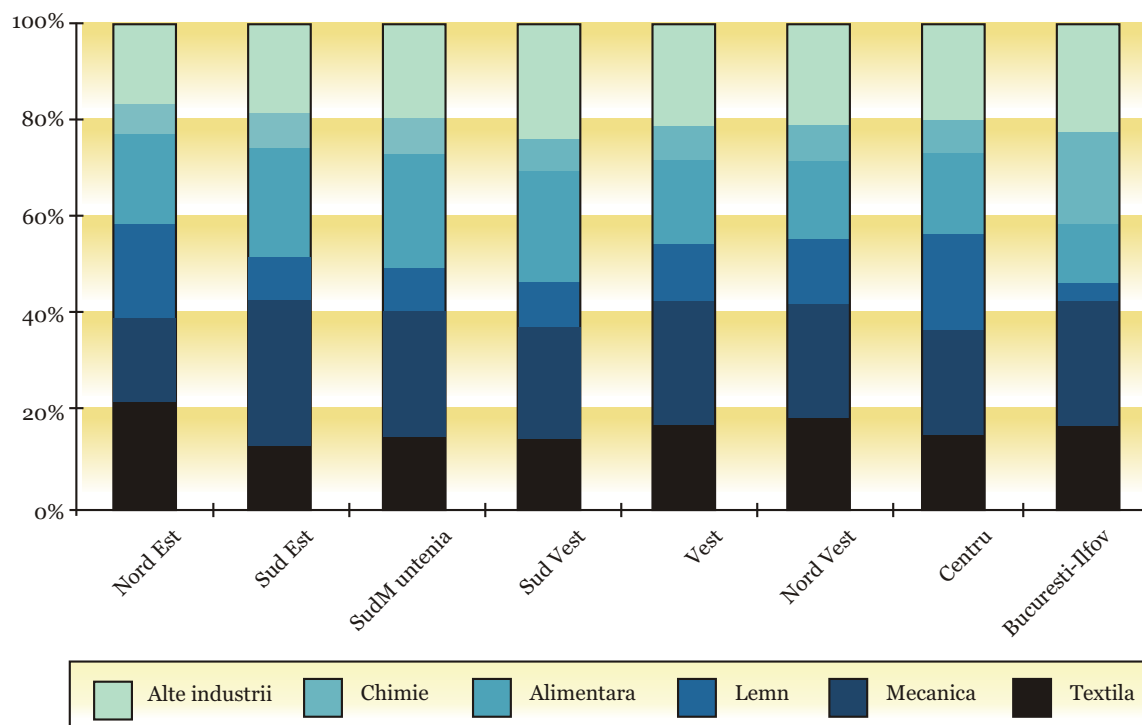

Sursa: Raportul pe anul 2008, Ministerul Întreprinderilor Mici și Mijlocii

Aceeași sursă, în urma analizei structurii sistemului economic pe subsectoare ale industriei prelucrătoare în anul 2007, menționează regiunea Nord-Vest ca fiind importantă în raport cu industria textilă (18,8% din totalul IMM-urilor), această ramură fiind considerată ca una tradițională

în regiune. De asemenea, în regiunea noastră se constată o anumită dispersare a sistemului industrial pe alte sub-ramuri industriale – dată fiind ponderea mare (21,4%) din totalul IMM-urilor care au obiectul de activitate în alte industrii decât cele majore analizate.

Figura 3 – Structura economică pe sectoarele industriei prelucrătoare, 2007

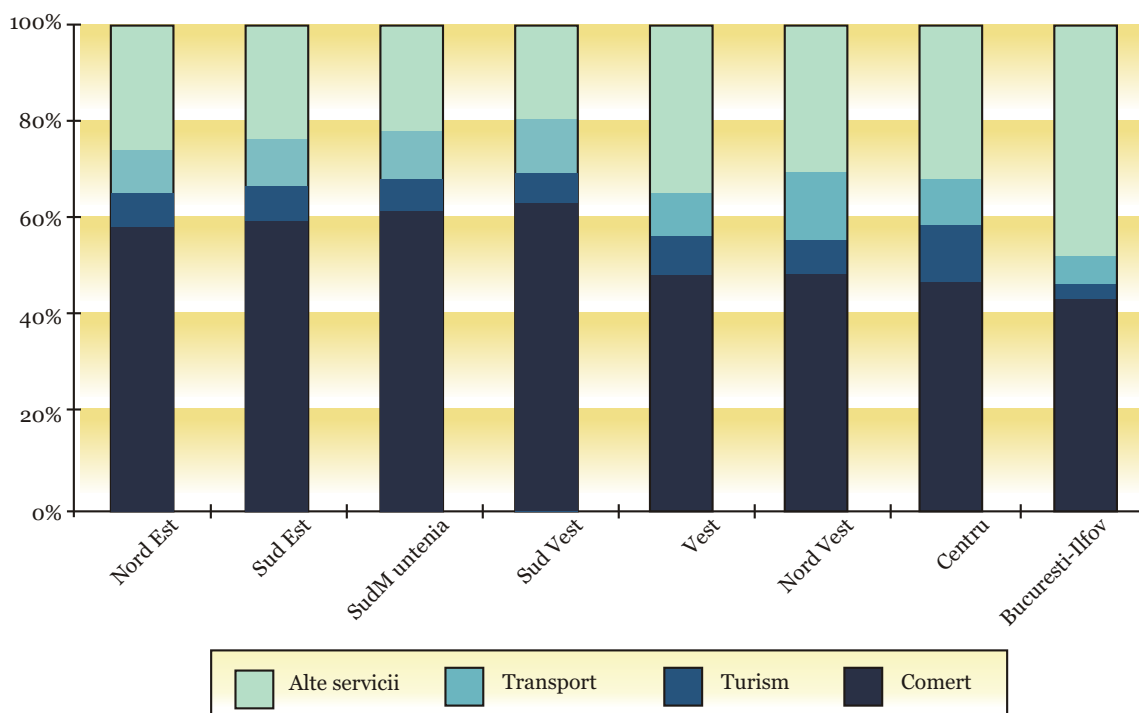

Sursa: Raportul pe anul 2008, Ministerul Întreprinderilor Mici și Mijlocii

În anul 2007 IMM-urile active în comerț reprezintă cea mai importantă componentă din totalul activităților economice, în toate cele 8 regiuni de dezvoltare. În regiunile mai avansate economic, cum este Nord-Vest și mai ales București-Ilfov, se înregistrează cu până la 20 puncte procentuale mai puține firme de comerț decât în celelalte regiuni de dezvoltare din țară. Această situație poate fi explicată prin faptul că în aceste regiuni activează un număr mai mare de afaceri medii și mari, cu un grad mai mare de concentrare a activităților de distribuție. De asemenea, prezența semnificativă a IMM-urilor active în transport din Regiunea Nord-Vest (13,0%) indică o legătură strânsă între

prezența industriei și cea a serviciilor de transport, expediție și distribuție, precum și o relație directă cu prezența firmelor cu activitate de comerț exterior și alte servicii. Un alt aspect remarcat în documentul menționat se referă la faptul că regiunile de dezvoltare cu un caracter industrial mai pronunțat, printre care și regiunea Nord-Vest, dețin o cotă mai ridicată la subcategoria „alte servicii”, în care se regăsesc, de regulă servicii financiare, de asigurări, intermediari de comerț exterior, imobiliare și altele servicii cu valoare adăugată mare legate de sprijinirea dezvoltării afacerilor.

Figura 4 – Structura economică pe sub-sectoare de servicii în profil regional, 2007

Sursa: Raportul pe anul 2008, Ministerul Întreprinderilor Mici și Mijlocii

În urma analizei datelor, Raportul pe anul 2008 al Ministerului Întreprinderilor Mici și Mijlocii arată că, exceptând regiunea București-Ilfov, celelalte regiuni dețin ponderi apropiate în ceea ce privește numărul mediu de salariați în IMM-uri în anul 2007, respectiv 10% în regiunea Vest, 13% Centru și în Nord-Vest un procent de 14%, în timp ce trei regiuni au aproximativ aceeași pondere de 11%, respectiv regiunile Nord-Est, Sud-Est, Sud Muntenia. Dacă analizăm numărul mediu de angajați în sectorul IMM-urilor ce revine la 100 de locuitori, avem un indicator al contribuției

IMM-urilor la crearea de locuri de muncă la nivel de regiuni de dezvoltare și modul cum au evoluat lucrurile în anul 2007 față de anul anterior. În Regiunea Nord-Vest se constată o creștere cu 0,4 procente în 2007 față de anul precedent, subliniind creșterea rolului IMM-urilor în crearea de locuri de muncă. De asemenea, este de notat faptul că 4 dintre regiunile de dezvoltare se situează, prin valorile obținute la acest indicator, peste media pe țară (București-Ilfov, Vest, Centru și Nord Vest), aspect care se corelează cu nivelul general de dezvoltare al sectorului IMM-urilor în zonele respective.

Cifra de afaceri a unităților locale active în industrie, construcții, comerț și alte servicii totaliza 357.302 mld lei în anul 2003 pentru întreaga Regiune Nord-Vest, în timp ce în anul 2006 aceasta atingea 63.359 milioane lei. Serviciile contribuie cu 56,01%, în timp ce ponderea sectoarelor industriale este de 35,95%, iar a construcțiilor de 8,02%. După clasele de mărime, în 2006, contribuția cea mai mare la formarea cifrei de afaceri o au IMM-urile (75,41%), în particular cele cu un număr de angajați cuprins între 10-49, cu 28,60 % din totalul cifrei de afaceri pe Regiune (Economia regională – Anexa 5)

În Regiunea Nord-Vest, în anul 2006, erau 595000 **salariați**, reprezentând 51,46% din populația ocupată din regiune. Cel mai mare

număr de salariați erau angajați în industrie și industria prelucrătoare, urmate de comerț, învățământ și sănătate. Sectoarele cu cel mai mic număr mediu de angajați în anul menționat au fost sectoarele: hoteluri și restaurante, intermediari financiare, industrie extractivă și pescuit. (Economia regională – Anexa 6)

În ceea ce privește **volumul investițiilor străine directe**, în anul 2004 Regiunea Nord-Vest se situa pe locul 5 pe țară, cu o pondere de 6,7% din volumul total al investițiilor străine directe la nivel național. În anul 2007, cu un volum al investițiilor de 1907 milioane euro, Regiunea Nord-Vest avea o pondere de 4,5 % din volumul investițiilor la nivel național, ocupând doar locul 6.

Tabel 3 – Investiții străine directe până la finele anului 2007

Regiuni	Suma (milioane euro)	% din total
Romania	42770	100,0
București / Ilfov	27516	64,3
Sud Est	2448	5,7
Sud Muntenia	2942	6,9
Vest	2365	5,5
Nord Vest	1907	4,5
Centru	3541	8,3
Sud Vest Oltenia	1379	3,2
Nord Est	672	1,6

Sursa: Institutul Național de Statistică

Balanța tranzacțiilor externe a regiunii este deficitară, în favoarea importurilor. Deficitul a fost crescător de la un an la altul până în anul 2007, aspect care denotă nevoia de a intensifica volumul exporturilor care includ o valoare adăugată mai mare, ce încorporează tehnologie avansată și forță calificată de muncă, concomitent cu reducerea importurilor și orientarea spre piețele autohtone. În anul 2008, singurele județe care au avut un sold

exporturi – importuri pozitiv au fost județele Maramureș și Bistrița-Năsăud (Economia regională - Anexa 7). În același an, Clujul avea cel mai mare sold negativ exporturi-importuri din Regiune.

La nivelul Regiunii Nord-Vest în anul 2008 **venitul minim net/ luna/ persoană** era de 1.064 Ron, mai mic decât media națională de 1.309 Ron, cele mai mari salarii înregistrându-se în Cluj, iar cele mai mici în județul Maramureș. Deasemenea, se

constată că cele mai mari venituri nete pe lună pot fi câștigate de persoanele încadrate în Sectorul Servicii (Economie regională – Anexa 8). Comparativ cu anul 2003, venitul

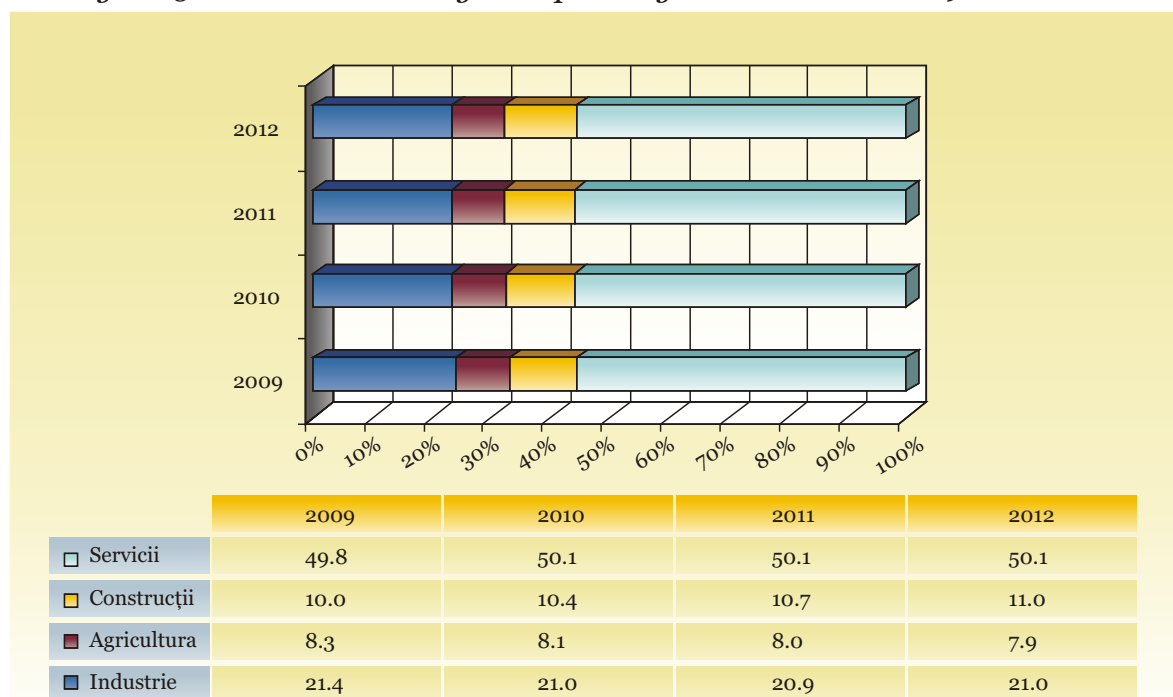
mediu net pe persoană la nivel de regiune a crescut cu aproximativ 772 Lei, însă a înregistrat o creștere mai mică decât cea existentă la nivel național (de 826 Lei).

Estimări ale Comisiei Naționale de Prognostic asupra evoluției viitoare a principalilor indicatori economici

Produsul intern brut al Regiunii de Nord-Vest urmează o tendință de creștere progresivă a valorii nominale până în anul 2012, când va totaliza 78.492,5 milioane lei, reprezentând 11,80% din PIB pe țară – o contribuție mai scăzută decât cea din 2005 (12,01%). În ceea ce privește distribuția

produsului intern brut pe județe, în anul 2012 Clujul va continua să aibă cea mai mare contribuție la PIBR (34,39 %), urmat de Bihor (22,76%), Maramureș (14,17%), Satu-Mare (11,26%), Bistrița-Năsăud (10,09%) și în final județul Sălaj (7,30%) (Economie regională – Anexa 9). În ceea ce privește distribuția produsului intern brut pe categorii de resurse, între anii 2009-2012 se prognozează o relativă stabilitate, cu excepția Sectorului Agricultură, unde se remarcă o tendință de scădere.

Figura 5 - Structura PIB regional pe categorii de resurse 2009-2012

Sursa: Comisia Națională de Prognostic

Valoarea adăugată brută arată o creștere progresivă, atingând în anul 2012 valoarea de 70.576,5 milioane lei, respectiv 11,76% din VAB pe țară, cu 0,25 de puncte procentuale mai puțin decât în anul 2005. (Economie regională – Anexa 9).

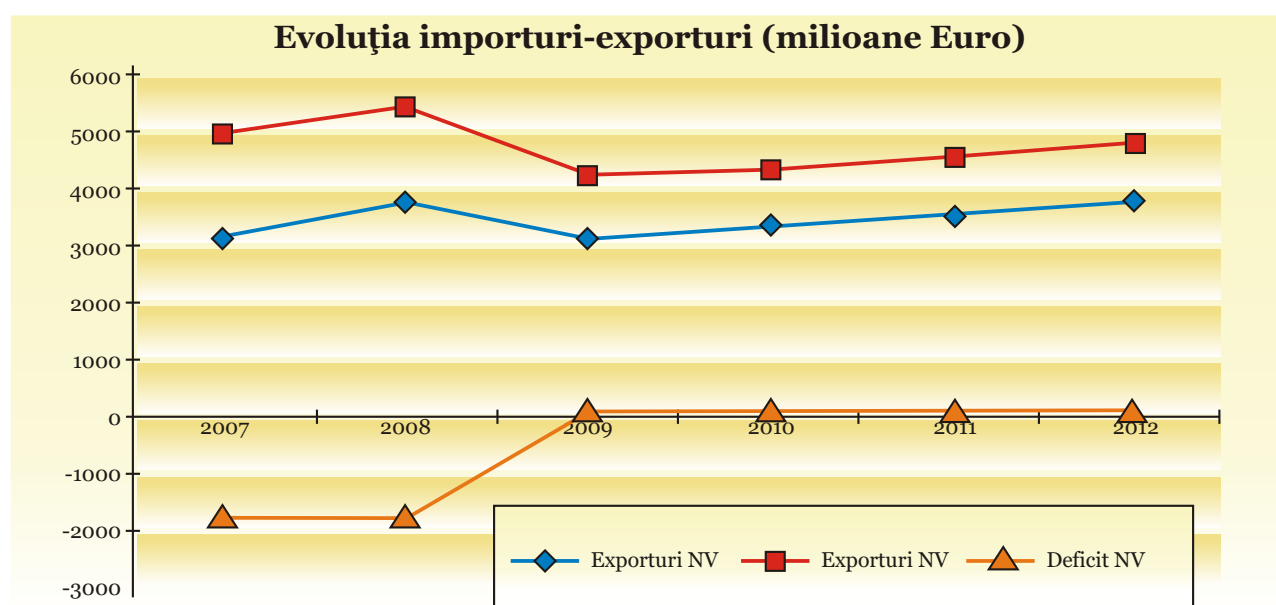
Pe ramuri ale economiei naționale, se păstrează pe primul loc în ierarhia regională și națională Sectorul Servicii, cu o contribuție la nivel regional de 55,68% în anul 2012, mai mică decât contribuția acestui sector la VAB națională (57,02%). Aportul Serviciilor la valoarea adăugată

brută regională a crescut în perioada 2005-2012 cu 1,43 puncte procentuale. Cea mai mică contribuție la VABR în anul 2012 o are Agricultură, cu un procent de doar 8,73%, mai mare cu 2,03 puncte procentuale decât cel înregistrat la nivel național. Aportul agriculturii la VABR pentru anul 2012 arată o scădere cu 2,84 puncte procentuale față de anul 2005. În ceea ce privește contribuția industriei la VABR, în anul 2012 se prognozează că aceasta va atinge 23,35%, respectiv un indice mai scăzut decât cel înregistrat în anul 2005 (27,93%) dar peste contribuția acestui sector la nivel național

(22,58% în 2012). În ceea ce privește sectorul Construcții, acesta va atinge în anul 2012 un procent de 12,23% din VABR cu 6 puncte procentuale mai mult decât în anul 2005, dar sub ponderea acestui sector la nivel național de 13,69% în 2012. (Economia regională – Anexa 10)

Balanța tranzacțiilor externe ale regiunii va avea un trend crescător, fiind prognozat ca deficitul exporturi-importuri să fie redus de la -1102,3 în 2006 la -900 în anul 2012.

Figura 3- Evoluția tranzacțiilor externe a Regiunii Nord-Vest, 2007-2012

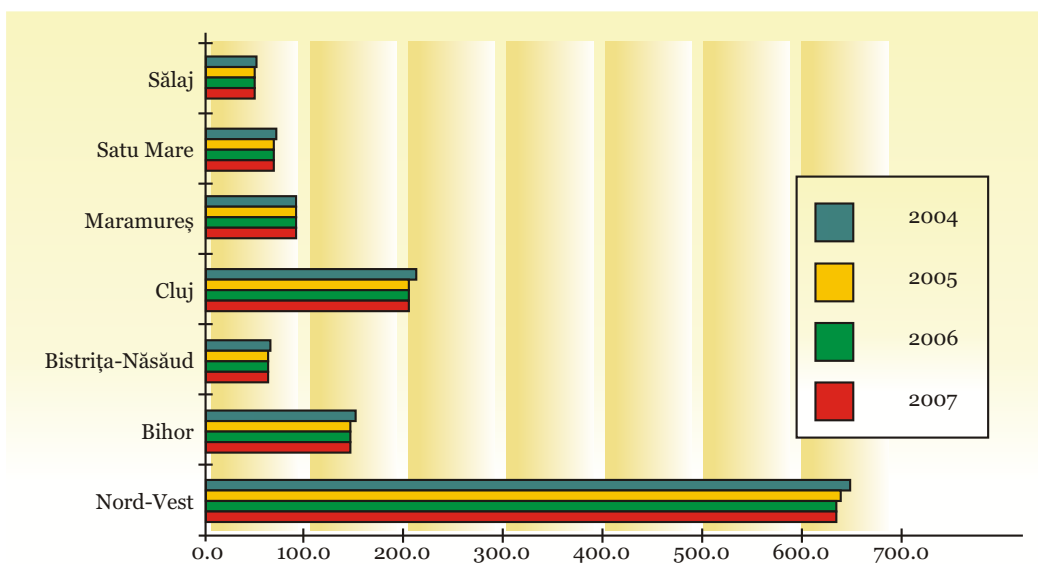

Sursa: Comisia Națională de Prognoză

Se estimează că numărul mediu de **salariați** va rămâne relativ constant între

anii 2009-2012, cu o creștere ușoară în ultimii doi ani ai perioadei de referință.

Figura 4 – Numărul mediu de salariați în Regiunea Nord-Vest (mii persoane) 2009-2012

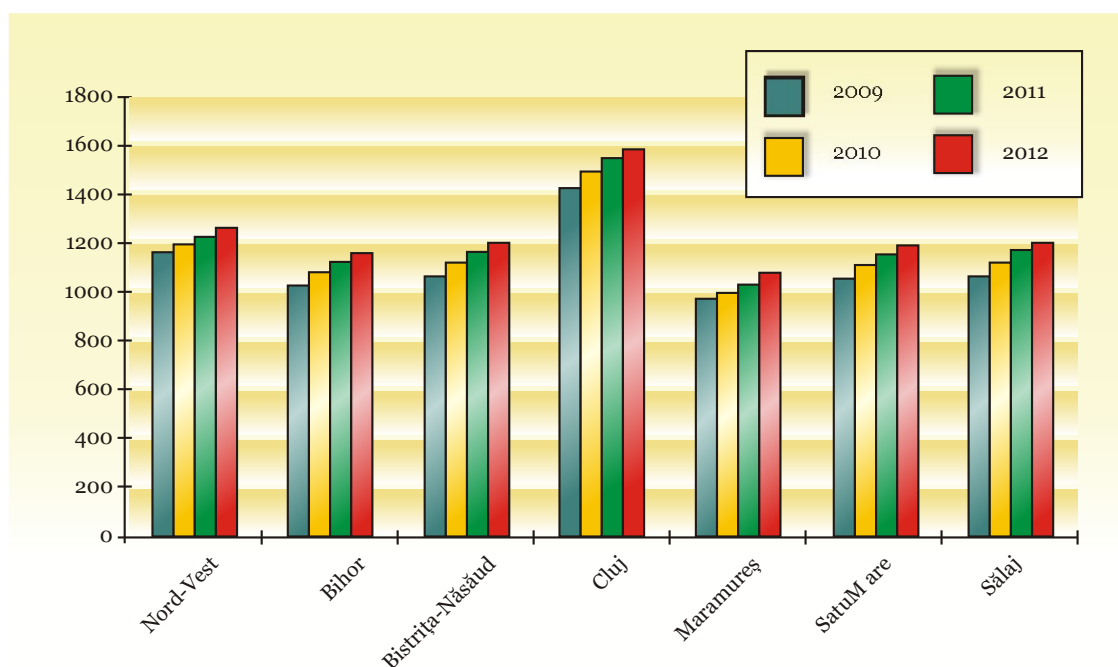
Sursa: Comisia Națională pentru Prognoză

În 2012 vor fi 639,1 mii de salariați în Regiunea Nord-Vest, cu 59 de mii mai mulți decât în anul 2005 și cu 9,4 mii mai mulți decât în 2009. În anul 2012 se prognozează ca numărul salariaților din Regiunea Nord-Vest să fie 54,8% din numărul persoanelor ocupate, sub procentul de 59,54% la nivel național.

crescătoare între anii 2005-2012, Clujul fiind județul cu cele mai mari salarii (mai mari decât media pe regiune), iar județul Maramureș cu cele mai mici salarii. Comparativ cu anul 2009, venitul mediu net pe regiune va crește în anul 2012 cu 132 Ron, în timp ce la nivel național creșterea va fi de 182 RON.

În ceea ce privește evoluția salariului net de persoană pe lună, se constată o tendință

Figura 5 – Evoluția salariului mediu net pe lună per persoană, 2009-2012

Sursa: Comisia Națională de Prognoză

În ceea ce privește **productivitatea muncii**, calculată ca raportul dintre PIB și numărul persoanelor ocupate, în perioada 2008-2012 se estimează – pe baza datelor furnizate de Comisia Națională de Prognoză – o tendință constantă de creștere, atingând pragul de 67 mii lei pe persoană ocupată în anul 2012. În ciuda trendului crescător al productivității muncii pe regiune, aceasta

are o rată de creștere mai mică decât cea existentă la nivel național.

Evoluția principalilor indicatori economici pentru perioada 2009-2012, așa cum este ea anticipată de către Comisia Națională de Prognoză, poate fi studiată în Anexa 11 aferentă acestui capitol.

Concluzii

Produsul intern brut pe cap de locuitor, indicator al standardului de viață, în Regiunea de Nord Vest, a înregistrat o creștere continuă în perioada 2001-2006, însă se menține sub media națională și destul

de mult sub media Uniunii Europene a celor 27 de țări. Din această perspectivă, Clujul domină regiunea, având un nivel care depășește semnificativ media națională.

Produsul intern brut (PIB) în valoare nominală a înregistrat o creștere în perioada 2001-2006, regiunea Nord-Vest ocupând în

anul 2005 locul 3 în ceea ce privește contribuția produsului intern brut regional la cel național. Se preconizează ca, până în anul 2012 să continue tendința de creștere progresivă, însă cu rate mai mici decât cele înregistrat la nivelul întregii țări. Defalcăt pe ramuri ale economiei naționale, în anul 2005, cea mai mare contribuție la formarea PIBR o are industria, urmată de sectorul tranzacțiilor imobiliare și serviciilor prestate în special întreprinderilor, apoi agricultura și comerțul. Forța de muncă ieftină, agrenată cel mai des în activități de subcontractare reprezintă încă elementul principal pe care se bazează competitivitatea regiunii. Acest din urmă aspect face ca economia regională să fie vulnerabilă într-o competiție liberă și globală. Între anii 2009-2012 se preconizează o relativă stabilitate din punctul de vedere al contribuției sectoarelor majore la PIB regional, cu excepția sectorului Agricultură, unde se remarcă o tendință de scădere. Deasemenea, pentru sectorul Construcții se preconizează o tendință de creștere a contribuției sale la PIBR. Sectorul Servicii este încă slab dezvoltat și prognozele estimează că se va menține sub nivelul național până cel puțin în anul 2012.

Marea majoritate a unităților locale active erau, în anul 2006, întreprinderi mici și mijlocii, în special cele care numără până la 9 angajați. Sectorul antreprenorial este bine reprezentat și dinamic, caracterizat de un număr destul de ridicat de întreprinderi, cu o contribuție semnificativă la cifra de afaceri de la nivel regional. IMM-urile, prin natura lor și scara la care își desfășoară activitățile, sunt conectate la piața locală, cele mai multe apărând la nivel local și acționând pe plan local sau regional. Așa cum se arată în Raportul pe anul 2008 al Ministerului Întreprinderilor Mici și Mijlocii, în anul 2007 densitatea întreprinderilor mici și mijlocii la 1000 de locuitori, situează Regiunea Nord-Vest în grupul celor trei regiuni de dezvoltare cu valori de densitate peste media la nivel național (25,3 în Nord-Vest și 22,6 la nivel național), ocupând locul doi după București Ilfov. Totuși, nici una dintre Regiunile de dezvoltare cu excepția București Ilfov nu se aliniază la valorile medii de densitate a IMM-urilor înregistrate

la nivelul Uniunii Europene (50 IMM-uri la 1000 de locuitori). În ceea ce privește distribuția unităților active pe domenii de activitate, situația generală a fost stabilă în perioada 2003-2006, aproape jumătate din firmele înregistrate activând în Comerț, Reparații și Întreținere, urmate de sectorul Tranzacții imobiliare și Industrie prelucrătoare.

În ceea ce privește domeniul cercetare-dezvoltare, începând cu 2005 urmează o perioadă de creștere a cheltuielilor din cercetare și dezvoltare, astfel încât cheltuielile totale pe Regiunea Nord-Vest în anul 2006 reprezentau 7,45 % din cheltuielile totale pe țară. Deasemenea, numărul cercetătorilor a crescut substanțial, la nivel de Regiune între anii 2003-2006, cea mai mare parte din această varianță fiind explicată de județul Cluj. În ciuda faptului că investițiile în cercetare și dezvoltare sunt în continuare creștere, transferul de inovație către segmentele interesate se realizează cu dificultate.

Din perspectiva volumului investițiilor străine directe, Regiunea Nord-Vest scadea în clasamentul pe regiuni de la locul 5 în anul 2004, la locul 6 în 2007. În „Manual de Romania 2008” (Dexia Kommunalkredit Romania) se arată referitor la acest aspect faptul că regiunea noastră a atras investiții străine directe în valoare de 822 de milioane de euro în anul 2007, reprezentând aproximativ 7% din PIBR, dispersate în peste 13.200 firme. Autorii susțin că dispersarea investițiilor străine poate dinamiza economia regiunii, însă finanțările reduse ale activităților de cercetare-dezvoltare anunță o creștere lentă a valorii adăugate.

Balanța tranzacțiilor externe ale regiunii este deficitară, în favoarea importurilor, acest deficit fiind crescător de la un an la celălalt. Se estimează că balanța tranzacțiilor externe a regiunii va avea un trend crescător, fiind prognozat că deficitul exporturi-importuri să fie substanțial redus până în anul 2012.

În anul 2006, cei mai mulți salariați erau ocupați în industrie, urmată de sectorul

servicii la o diferență considerabilă. Se prognozează că numărul mediu de salariați va rămâne relativ constant între anii 2009-2012, cu o creștere ușoară în ultimii doi ani ai perioadei de referință. Regiunea Nord-Vest ocupă, în anul 2005, locul 6 în ierarhia națională întrecând doar regiunile Nord-Est și Sud-Vest Oltenia în ceea ce privește productivitatea muncii pe persoană angajată (calculată ca raportul dintre PIB și numărul de persoane ocupate).

În ciuda faptului că productivitatea muncii a crescut în intervalul analizat, aceasta a avut o rată de creștere mai scăzută decât cea de la nivel național. Trendul crescător va continua până în 2012, tot cu rate mai mici de creștere decât cele de la nivel național.

„Manual de Romania 2008” (Dexia Kommunalkredit Romania) sumarizează o serie de avantaje ale Regiunii de Nord-Vest: „în zonă s-au produs investiții importante în

infrastructura de afaceri și formarea de clustere ale întreprinderilor cu mărci și tradiție în construcția de mașini și echipamente, mobilă și textile. Regiunea dispune de resurse de subsol (mai ales minereuri complexe, bauxită și gaz metan). Expansiunea afacerilor centrate pe tehnologia informației este notabilă și completează oferta de servicii a regiunii, însă și în acest domeniu investițiile în cercetare-dezvoltare rămân la un nivel scăzut. Regiunea are capacitatea de a dezvolta oferta turistică, de altfel de mare valoare, însă calitatea serviciilor hoteliere este deocamdată de nivel mediocru. Regiunea este dominată de un centru universitar puternic, la Cluj-Napoca, acompaniat de alte două centre universitare în plină dezvoltare în ultimii 15 ani, la Oradea și Baia Mare. Estimările nu exclud potențialul orașului Satu-Mare de a dezvolta, de asemenea, un centru universitar.”

3.3 Educația și sistemul de învățământ

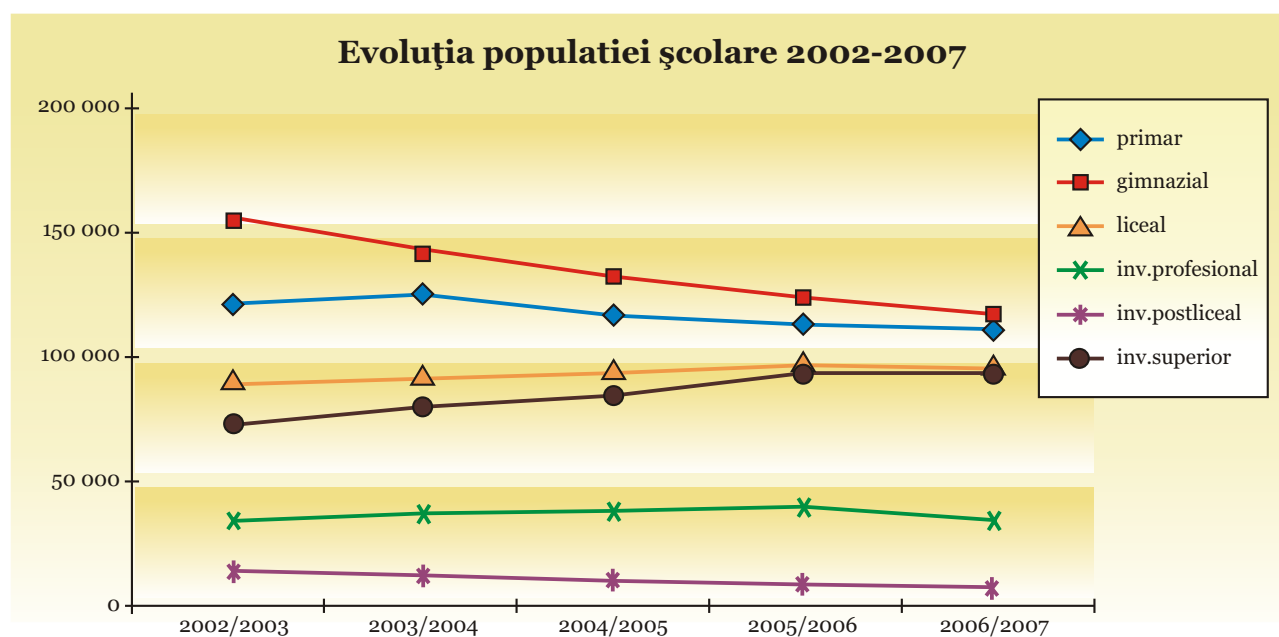
Învățământul preuniversitar

Conform Planului Regional de Acțiune pentru Învățământ (PRAI NV) 2009-2013, în Regiunea Nord-Vest funcționau, în anul școlar 2008-2009, un număr de 180 de instituții de învățământ, dintre care 70 erau situate în mediul rural. În ceea ce privește numărul elevilor pe unitate de învățământ, există o dominanță netă pentru mediul urban, în timp ce în mediul rural există unități școlare cu un număr foarte mic de

elevi, neavând în unele cazuri nici măcar dotările minime necesare pentru desfășurarea actului educativ în condiții bune. Dintre județele cu situații precare ale unităților de învățământ din mediul rural sunt amintite Satu-Mare, Bistrița-Năsăud și Maramureș.

În ceea ce privește **evoluția populației școlare** din Regiunea Nord-Vest în perioada 2002-2007 se remarcă o scădere a numărului de elevi cuprinși în învățământul primar și gimnazial, cu efecte asupra numărului viitor de persoane cuprinse în nivele educaționale superioare și, în final, asupra pieței muncii. Pe de altă parte, în perioada analizată s-a constatat o creștere a numărului elevilor din învățământul liceal și superior, respectiv o stagnare în ceea ce privește numărul elevilor care au optat pentru învățământul profesional.

Figura 1 – Evoluția populației școlare în Regiunea Nord-Vest, 2002-2007

Sursa: Institutul Național de Statistică, Statistici Regionale

Majoritatea elevilor sunt înscriși la școli situate în mediul urban. Se constată totuși diferențe în ceea ce privește efectivele elevilor cuprinși în școlile din cele două medii în funcție de nivelul de școlarizare –

astfel, pentru ciclul preșcolar și primar majoritatea elevilor sunt înregistrați în mediul rural, iar pentru celelalte nivele de școlarizare se constată o majoritate covârșitoare în mediul urban.

Tabel 1 – Evoluția distribuției elevilor din Regiunea Nord-Vest în funcție de mediul instituțiilor de învățământ în care sunt cuprinși și de nivelul de învățământ, 2002-2007

Mediu	Nivel	2003/2004	2003/2004	2004/2005	2005/2006	2006/2007	2007/2008
Urban*	prescolar	43187	42503	45437	45766	44340	44670
	primar	61373	60136	57400	57650	56727	53462
	gimnazial	87597	80265	72449	68725	64780	63214
	liceal	90490	91369	91617	91053	93203	96231
	profesional	28624	27982	29043	29836	27797	25987
	postliceal	7631	6876	5734	4971	4483	4923
Rural*	prescolar	48070	48189	46708	46617	47825	46995
	primar	67236	69102	66919	62230	60756	55735
	gimnazial	67947	65147	61810	56823	54649	53652
	liceal	5933	7027	8139	8782	9671	9828
	profesional	4497	5768	6833	6399	5719	3540
	postliceal	277	210	261	298	237	251

*distribuția urban-rural se face în funcție de localizarea școlilor și nu de mediul de rezidență al elevilor

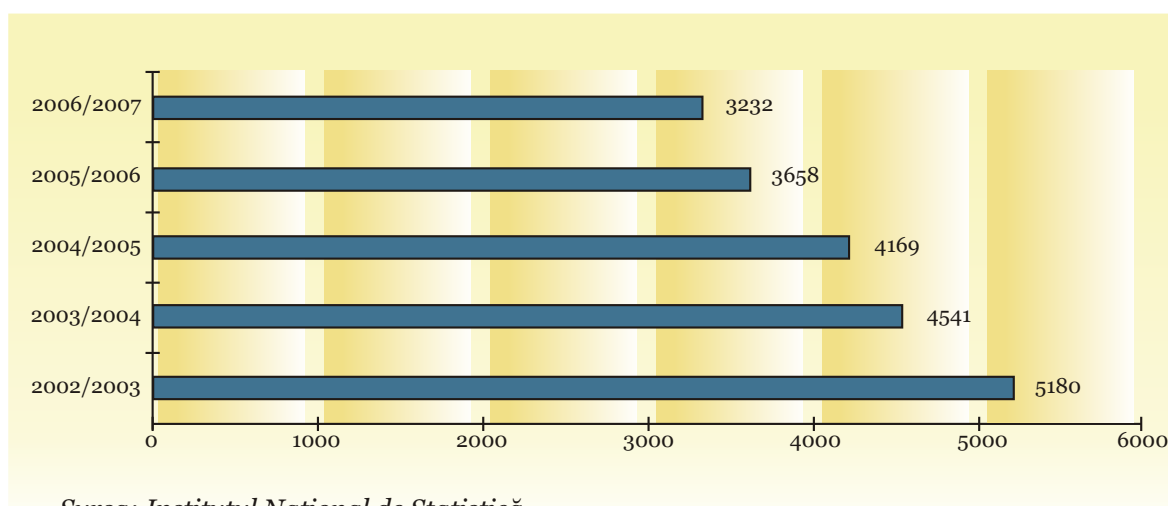
Sursa: Institutul Național de Statistică, cuprinse în PRAI NV 2008-2013

Pe genuri, există o superioritate numerică pentru genul masculin în ciclurile preșcolar, primar și profesional, în timp ce fetele domină restul nivelelor de școlarizare.

În ceea ce privește numărul elevilor cuprinși în instituțiile de învățământ special,

există o tendință descrescătoare, numărul elevilor fiind cu 1.948 mai mic în anul școlar 2006/2007 comparativ cu anul școlar 2002/2003 – datorită și măsurilor antisegregaționiste, de încadrare a acestor copii în învățământul de masă.

Figura 2 – Evoluția numărului de elevi cuprinși în învățământul special, în Regiunea NV

Sursa: Institutul Național de Statistică

Rata netă de cuprindere în învățământ este definită ca numărul total de elevi aparținând grupei oficiale de vârstă corespunzătoare unui anumit nivel de educație, ca raport procentual din totalul populației din aceeași grupă de vârstă, cuprinși în respectivul nivel de învățământ. După cum se poate observa din tabelul 2, rata globală de cuprindere în învățământ pentru persoanele cu vârste între 3 și 23 de ani este mai mare decât cea înregistrată la

nivel național pentru intervalul temporal analizat. La o analiză mai atentă însă, se observă că o mare parte din această varianță poate fi pusă pe seama ratei mari de cuprindere – în comparație cu cea existentă la nivel național - în cazul învățământului preșcolar și secundar superior. Pentru învățământul primar, gimnazial și, în general, învățământul obligatoriu, rata de cuprindere din regiune este mai mică decât cea națională.

Tabel 2 - Rata netă de cuprindere în învățământ pe nivele de educație, în Regiunea NV

	2002/2003		2003/2004		2004/2005		2005/2006		2006/2007		2007/2008	
	NV	RO	NV	RO	NV	RO	NV	RO	NV	RO	NV	RO
Rata neta globală 3-23 ani	66	64.2	66.5	64.4	66.4	64.7	67.1	65.4	67.6	65.4	66.8	65.8
Înv. preșcolar	79.1	71	78	70.9	79.8	72	81.3	73.4	82.7	73.4	83.7	74.8
Înv. primar	91.6	93.1	92.3	94	91.8	93.5	91.9	94	90.4	94	86.8	93
Înv. gimnazial	86.2	86.3	88.5	85.7	84.5	85.2	86.9	88.6	86.9	88.6	86.8	88
Clasele IX-X	65.8	66.8	66.6	66.1	69.4	69.8	67.5	67.3	68.4	67.3	79.4	67.2
Total inv. obligatoriu	83.2	83.9	83.9	83.4	83.2	84	83.6	84.8	83.6	84.8	83.4	84.7
Secundar sup. cl. XI-XII	51.4	50.9	51.5	51.3	52.5	52.1	53.5	52.3	58.9	52.3	56.4	57.7
Clasele IX-XII	65.5	65.6	65.7	65.2	67.1	67.1	66.5	65.5	69.1	65.5	68.8	67.5

Sursa: Institutul Național de Statistică, cuprinse în PRAI NV 2008-2013

Datele arată că rata de cuprindere în învățământ este în general mai mare pentru fete decât pentru băieți, chiar și atunci când analizăm fiecare nivel educațional în parte. Din analiza pe județe a gradului de cuprindere în învățământ pentru anul școlar 2006/2007, județe ca Bistrița-Năsăud, Maramureș și Satu-Mare au o medie mai mică decât cea națională și cea regională, atât în ceea ce privește rata generală de cuprindere cât și cea referitoare la învățământul obligatoriu. La extrema cealaltă se situează județul Bihor cu o rată generală de cuprindere în învățământ și cu rata de cuprindere în învățământul obligatoriu mai mari decât valorile înregistrate la nivel regional și național.

Județul Cluj se remarcă printr-o rată globală de cuprindere (86) mult mai mare decât media la nivel național (65,4), în timp ce rata de cuprindere în învățământul obligatoriu (84,1) este ușor mai scăzută decât cea înregistrată pe țară (84,8).

Rata abandonului școlar pentru perioada 2001-2006 în Regiunea Nord-Vest se păstrează puțin sub valorile de la nivel național pentru învățământul primar și gimnazial. Pe de altă parte, rata abandonului școlar în învățământul liceal și postliceal s-a aflat în continuă scădere înregistrând, pe perioada 2004/2005, valori egale cu rata abandonului școlar pe acest nivel de învățământ la nivel național.

Tabel 3 - Rata netă de cuprindere în învățământ pe nivele de educație, în Regiunea NV

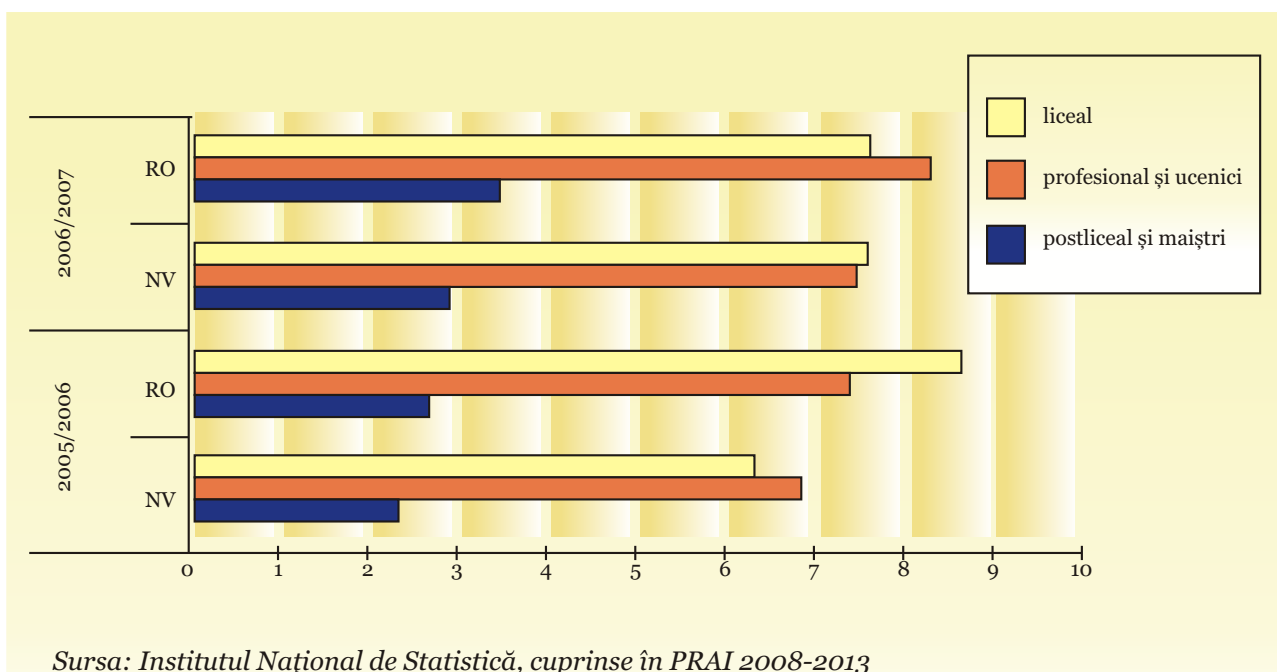
Nivel	2001/2002		2002/2003		2003/2004		2004/2005		2005/2006		2006/2007	
	NV	RO	NV	RO	NV	RO	NV	RO	NV	RO	NV	RO
Primar	0.9	1	0.9	0.9	1.1	1.2	1.2	1.3	1.3	1.5	1.6	1.8
Gimnazial	1	1.4	1.5	1.5	1.4	1.7	1.7	2	1.7	2.1	2.1	2.2
Primar și gimnazial	0.9	1.2	1.3	1.2	1.2	1.5	1.5	1.7	1.5	1.8	1.9	2
Liceal și postliceal	4.8	4.2	4.3	4.1	3.3	3.4	3.2	3.2	3.6	-	4	-

Sursa: Institutul Național de Statistică, cuprinse în PRAI 2008-2013

Anii școlari 2005/2006 și 2006/2007 arată, din păcate, o creștere a abandonului școlar pentru toate ciclurile de învățământ, inclusiv cel liceal, profesional/ucenici și postliceal/ maiștri, atât la nivelul regiunii

noastre, cât și la nivel național. Trebuie totuși să remarcăm faptul că abandonul școlar din Regiunea Nord-Vest se păstrează sub valorile înregistrate la nivel național, pentru toate nivelurile de învățământ.

Figura 3 – Rata abandonului școlar pentru învățământul liceal, profesional/ucenici și postliceal/maiștri, în Regiunea Nord-Vest, 2005-2007

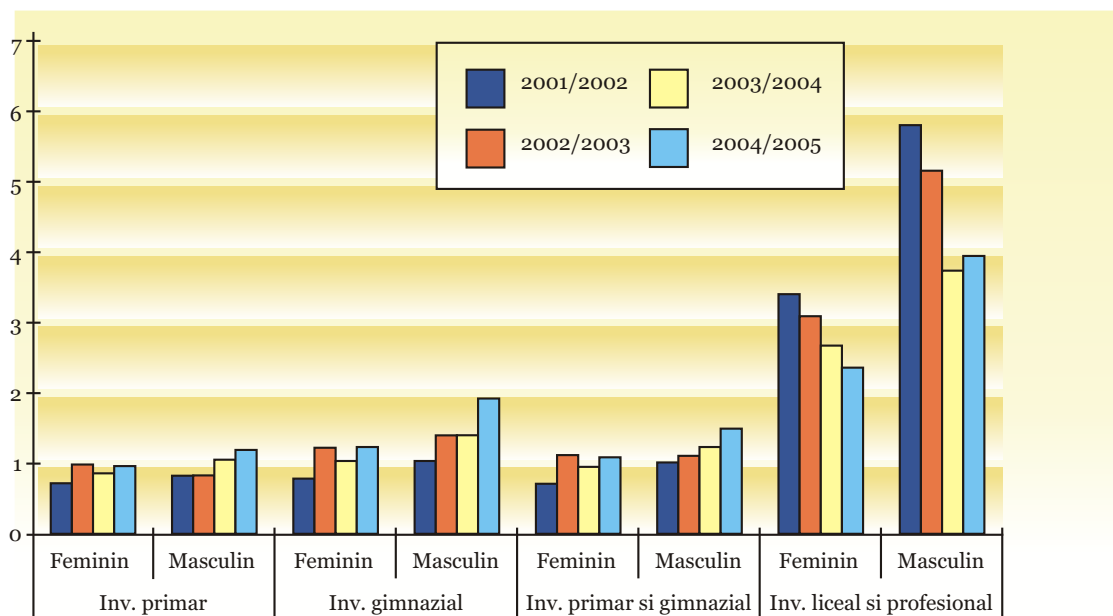

Sursa: Institutul Național de Statistică, cuprinse în PRAI 2008-2013

În funcție de genul elevilor care abandonează școala, se constată o dominanță clară a băieților, pe toate nivele de învățământ, cele mai mari diferențe între ratele de abandon pentru fete și băieți sunt înregistrate în cazul învățământului liceal și profesional. Rata

abandonului școlar este relativ asemănătoare pentru școlile din mediul rural și urban, însă se constată, în special în cazul nivelului liceal și profesional, o rată a abandonului mai mică pentru școlile din mediul urban.

Figura 4 – Evoluția ratei abandonului școlar pe nivele de învățământ și genuri, în Regiunea Nord-Vest, 2001-2005

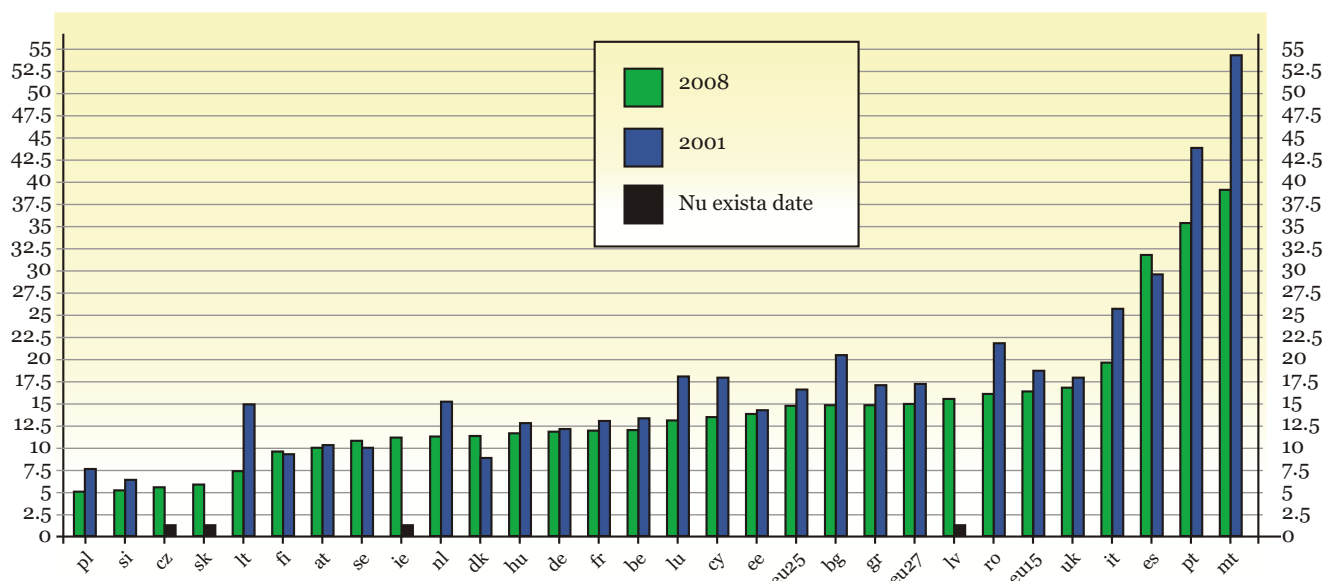
Sursa: Institutul Național de Statistică, cuprinse în PRAI 2008-2013

O analiză pe județe arată diferențe substanțiale în ceea ce privește rata abandonului școlar, în județe cum sunt Clujul, Bihorul și Sălajul înregistrându-se rate de abandon mai mici decât cele de la nivel național și regional, în timp ce Satu-Mare, Bistrița-Năsăud și Maramureșul au rate mai mari de abandon școlar.

timpurie a școlii a scăzut în perioada 2001-2008, așa cum se arată în figura de mai jos. Astfel, dacă în anul 2001 rata de părăsire timpurie a școlii la nivelul țării noastre era de 21,7, șapte ani mai târziu, respectiv în 2008, valoarea acestui indicator era de 15,9. Cu toate acestea, chiar și în acest ultim an, rata de părăsire timpurie a școlii pentru România era cu un procent mai mare decât cea existentă la nivelul UE27 (14.9).

Pe ansamblul Romaniei, **părăsirea**

Figura 5 – Procentul persoanelor care a absolvit doar învățământul secundar inferior și sunt neîncadrate într-o instituție de învățământ sau formare, din totalul persoanelor cu vârste cuprinse între 18 și 24 ani

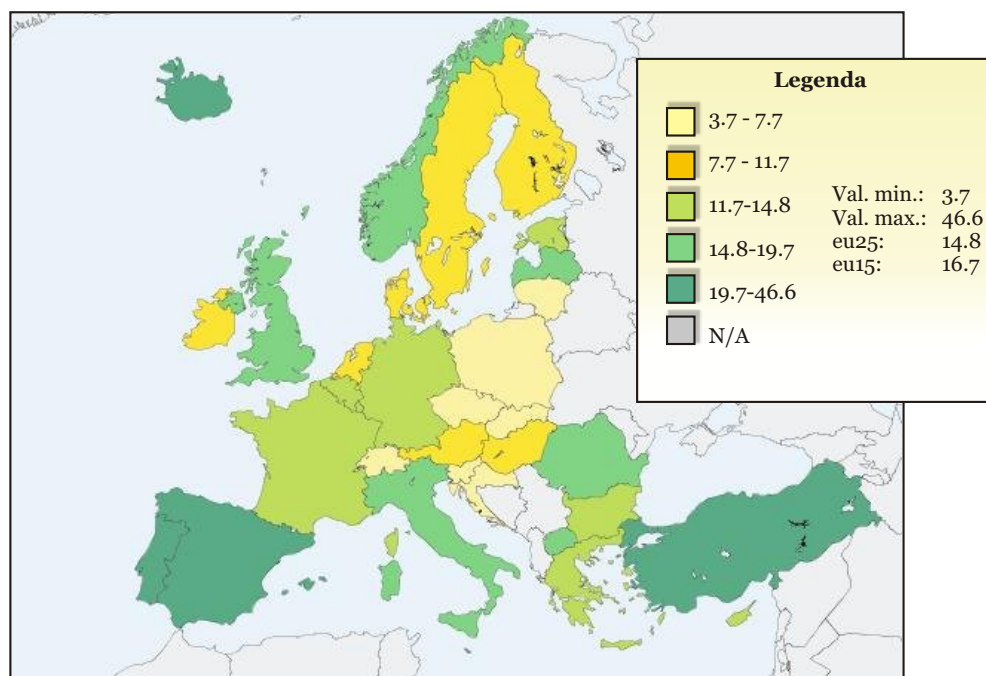

Sursa: Eurostat

Situația la nivelul regiunii de Nord-Vest, oglindește în mare parte realitatea de la nivel

național, având valori ale abandonului școlar timpuriu cuprinse între 14,8 și 19,7.

Figura 6 – Grafic pe Regiuni ale Uniunii Europene 27 cu privire la procentul persoanelor care au absolvit doar învățământul secundar inferior și sunt neîncadrate într-o instituție de învățământ sau formare, din totalul persoanelor cu vârste cuprinse între 18 și 24 ani

Sursa: Eurostat

Ratele de succes ale elevilor la la testele naționale și la cele de certificare a competențelor au valori cuprinse între 69,5% la testele naționale și 98,4% la examenele de absolvire/certificare a competențelor profesionale pentru anul școlar 2006-2007, așa cum arată datele cuprinse în PRAI 2008-2013. Absolvenții de gen feminin au rate de succes mai mari decât cei de gen masculin în toate județele și la toate nivelurile de învățământ. Pe medii rezidențiale, rezultatele absolvenților din mediul urban sunt superioare celor din mediul rural pentru învățământul gimnazial și liceal, în timp ce pentru învățământul profesional rata de succes este mai ridicată în mediul rural.

Raportul de monitorizare al PRAI NV 2008-2013, menționat în documentul cu același nume, arată faptul că **serviciile de orientare și consiliere** la nivelul regiunii noastre au fost îmbunătățite, cu toate că încă numărul de elevi per consilier rămâne ridicat – 995 de elevi pentru un consilier în mediul urban, în timp ce numărul consilierilor din mediul rural este foarte scăzut. Ca măsuri

implementate pentru îmbunătățirea acestor servicii sunt menționate creșterea numărului de profesori consilieri, formarea profesorilor și consilierilor cu privire la orientarea în carieră a elevilor, atingerea cotei de 60% din școli care au un cabinet școlar de consiliere și asistență psihopedagogică dotat la nivelul standardelor.

Oferta educațională pentru formarea profesională inițială

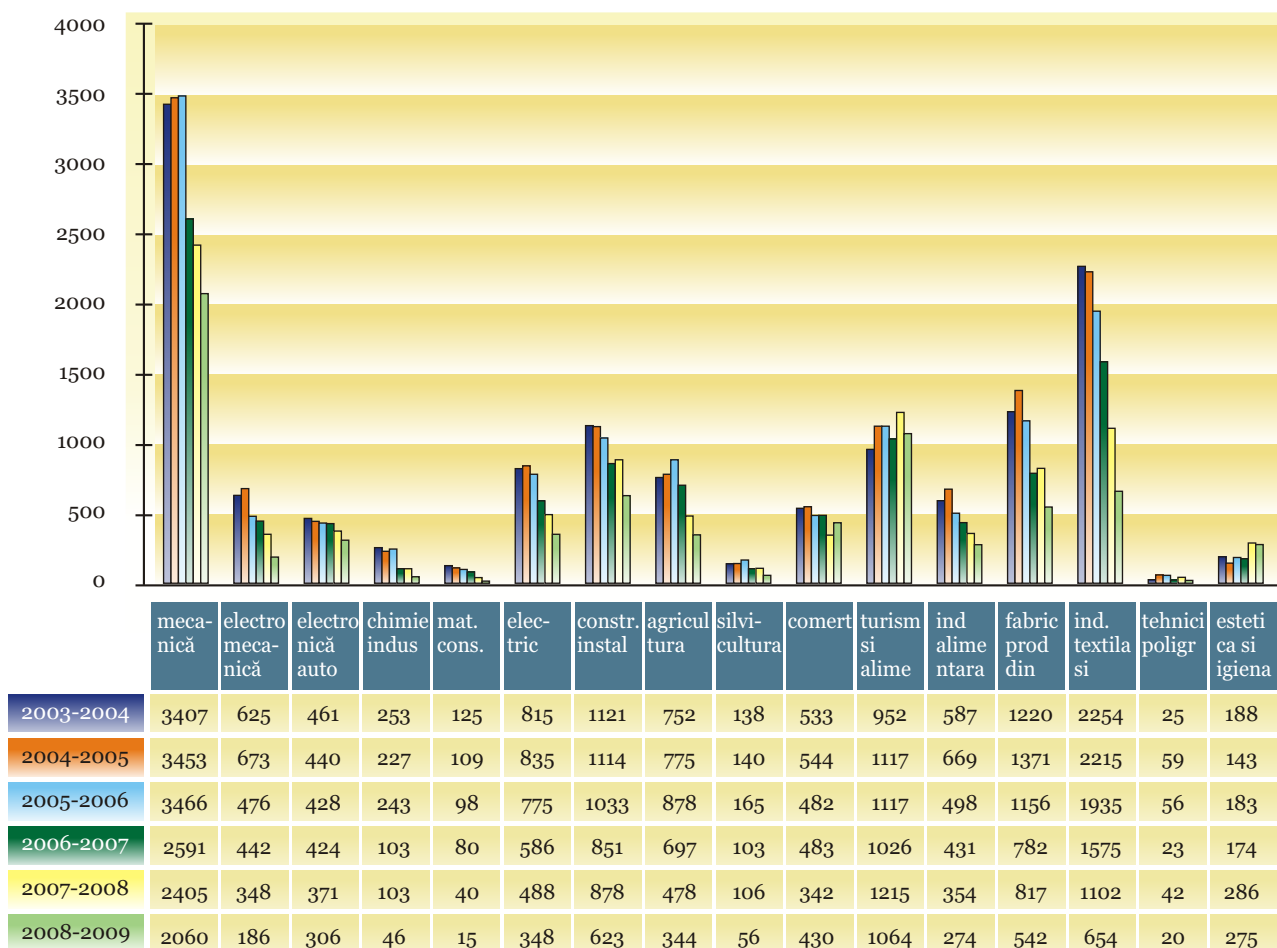
Conform analizelor efectuate pentru elaborarea Planului Regional de Acțiune pentru Învățământ Nord-Vest (PRAI NV) 2008-2013, oferta educațională pentru perioada analizată a fost elaborată avându-se în vedere dinamica existentă pe piața muncii. Astfel, în ceea ce privește ponderea pe profile a planului de școlarizare, în Regiunea Nord-Vest a crescut ponderea profilului servicii (de la 36,7% la 39,5%), a scăzut ponderea profilului tehnic (de la 44,2% la 41,2%), iar profilul resurse naturale și protecția mediului și-a păstrat o pondere constantă.

Pe domenii de calificare, în aceeași perioadă de referință 2003-2009, s-a constatat o scădere a numărului de elevi școlarizați în domeniile mecanică și industrie textilă/pielărit, în timp ce numărul

elevilor școlarizați pe domeniile turism/alimentație publică, electronică, construcții/lucrări publice și fabricarea produselor din lemn a crescut – așa cum se arată în figura 6.

Figura 7 – Evoluția pe domenii a numărului de elevi din cl. a IX-a SAM, în Regiunea NV

Sursa: Planul Regional de Acțiune pentru Învățământ Nord-Vest 2008-2013

În domeniul educației adulților, 15% din totalul unităților de învățământ profesional și tehnic și-au obținut autorizarea ca furnizori de formare profesională continuă în anul 2008 în Regiunea Nord-Vest. Acest procent reprezintă un progres comparativ cu anul precedent când erau autorizate în acest scop doar 12,77% din unitățile de învățământ, conform datelor prezentate în PRAI NV 2008-2013. În 2008, conform aceleiași surse, un număr de peste 1400 de adulți au participat la cursurile organizate în unități TVET, cel mai mare interes penru aceste cursuri fiind înregistrat în județele Maramureș, Bihor și Satu-Mare.

În ceea ce privește programele de tip a doua șansă, în Regiunea Nord-Vest au fost implicate 41 de școli care au oferit accesul la

educație unui număr de 944 de participanți, prin derularea celor 45 de programe educaționale. Ca număr de participanți la aceste programe s-a remarcat Clujul (293), apoi județele Maramureș (189) și Bistrița-Năsăud (168).

Conform Eurostat, rata de participare a populației adulte (25-64 ani) la formare profesională continuă la nivelul țării și a regiunii noastre este foarte scăzută, situându-se sub 2%. Cu o rată de participare la formare profesională continuă de 1,3% în 2007, respectiv 1,5% în anul 2008, Regiunea de Nord-Vest (ca, de altfel toate cele opt regiuni de dezvoltare ale țării noastre) se află printre regiunile cu cea mai mică valoare a acestui indicator din Uniunea Europeană și mult sub media UE27 (9,5).

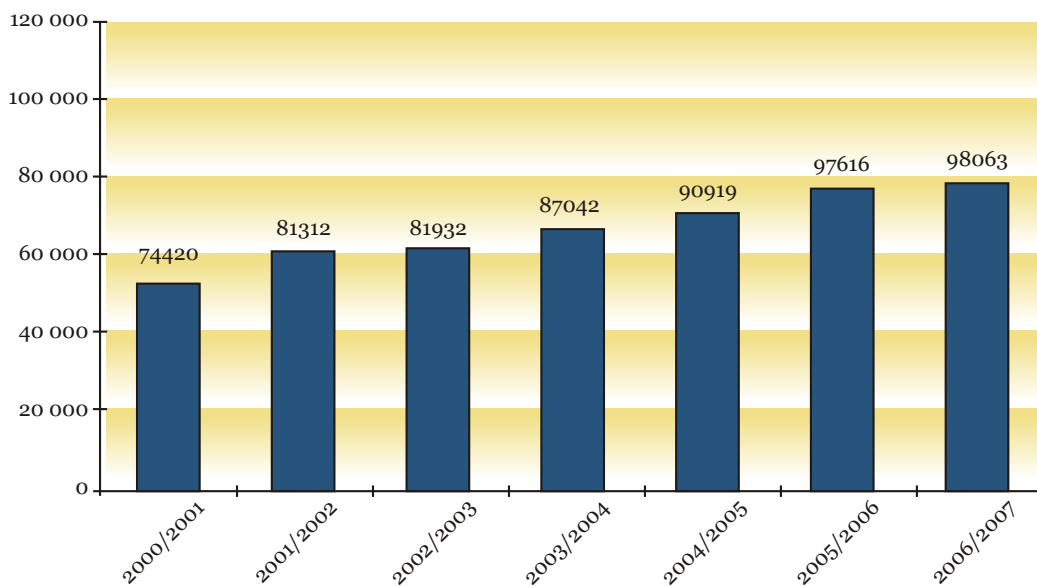
Învățământul universitar

Învățământul universitar reprezintă unul dintre principalele avantaje ale Regiunii Nord-Vest, atât din punctul de vedere al calității ofertei educaționale cât și din perspectiva numărului ridicat de instituții universitare, cu o gamă vastă de calificări. Principalul pol universitar regional îl constituie municipiul Cluj-Napoca. Universitățile de stat sunt localizate în județele Cluj, Bihor și Maramureș, în toate celelalte județe existând colegii și extensii universitare, iar universitățile particulare sunt prezente în majoritatea județelor regiunii. În anul universitar 2008-2009, își desfășurau activitatea în Regiunea Nord-Vest un număr de 19 universități, dintre care 8 universități publice și 11 particulare (5 acreditate și 6 autorizate provizoriu). Deși mai multe la număr, universitățile particulare cuprind un număr mic de facultăți și sunt localizate în marea lor majoritate în maxim două localități. Universităților din regiune li se adaugă și alte universități care desfășoară programe de învățământ la distanță sau care oferă cursuri on-line. De asemenea, se remarcă integrarea instituțiilor de învățământ superior în rețelele europene și dezvoltarea de parteneriate cu universități de prestigiu din alte țări, în scopul creșterii calității educaționale.

În jurul universităților gravitează importante centre de cercetare, care dispun de o bază materială în continuă extindere și modernizare. Încă într-un stadiu incipient, putem constata inițierea și dezvoltarea de parteneriate între aceste centre de cercetare și întreprinderi. Deasemenea, se remarcă în PRAINV 2008-2013 tendința instituțiilor de învățământ superior de a iniția și dezvolta o serie de colaborări cu instituțiile de învățământ profesional și tehnic, dar și cu mediul economic. În ceea ce privește primul domeniu menționat, acțiunile universităților au vizat în special promovarea ofertei universitare în rândul elevilor din anii terminali, dezvoltarea și implementarea unor programe de formare pentru cadrele didactice, precum și o serie de colaborări pe teme de cercetare. O altă linie de acțiune a universităților, menită să coreleze ofertele universitare cu mediul economic, vizează în special creșterea capacității absolvenților de a își găsi (și păstra) un loc de muncă.

În ciuda tendinței de descreștere a populației și a celei de îmbătrânire a acesteia, numărul studenților cuprinși în facultăți a crescut progresiv de la an la an la nivelul întregii țări, dar și la nivel regional. Astfel, numărul de studenți din Regiunea Nord-Vest era cu 23.643 mai mare în anul 2006/2007 comparativ cu anul 2000/2001.

Figura 8 – Evoluția numărului de studenți în Regiunea Nord-Vest

Sursa: Institutul Național de Statistică – „Anuarul Statistic 2007”
Institutul Național de Statistică – „Repere economice și sociale regionale 2007”,
citat în PRAINV 2008-2013

Pentru viitor, în condițiile în care se estimează că numărul de tineri cu vârste între 18 și 25 de ani va scădea progresiv, universitățile s-ar putea confrunta cu diminuarea numărului de studenți. Mai mult, în urma intrării României în Uniunea Europeană tinerii români pot avea acces mai facil la universitățile europene. Astfel, se preconizează creșterea concurenței între universitățile din țară și, implicit, între cele din Regiunea Nord-Vest, pentru atragerea studenților – ceea ce ar putea determina amplificarea efortului acestora de a își îmbunătăți oferta educațională și calitatea actului didactic.

Pentru anul universitar 2008-2009, oferta de locuri scoase la concurs de universitățile din Regiune nu este redusă, cel puțin în ceea ce privește marile universități. Aceasta se poate datora faptului că polii de dezvoltare funcționează ca un magnet pentru potențialii studenți din țară - așa cum se specifică în PRAI NV 2008-1013. Aceeași sursă estimează că efectele reducerii numărului de elevi în viitorii ani vor fi probabil mai puternic resimțite de către universitățile mici sau cele din alte centre din regiune; singurele care vor putea menține ritmul actual de dezvoltare sunt universitățile/ facultățile focalizate pe domenii de nișă.

Concluzii

Asemeni tendințelor înregistrate la nivel european și național, Regiunea Nord-Vest se confruntă cu un fenomen accentuat de îmbătrânire a populației. Numărul copiilor cu vârste cuprinse între 0-14 ani a înregistrat o scădere cu peste 7 procente din anul 1992 până în 2007, în timp ce populația de peste 60 de ani a înregistrat o creștere de peste 2 procente în același interval temporal. Se estimează ca această tendință de îmbătrânire să se mențină cel puțin până în anul 2050 („Viitorul demografic al Europei în perspectiva anului 2050”, Comisia Europeană, 2008) cu efecte importante asupra situației socio-economice viitoare, fiind necesare identificarea și implemen-

În ceea ce privește oferta educațională a universităților, analiza cuprinsă în Planul Regional de Acțiune pentru Învățământ din Regiunea Nord-Vest 2008-2013 arată că, în plan teritorial, profilele cele mai bine reprezentate sunt:

- Economie - Facultăți cu profil economic există în toate centrele universitare din regiune, mai ales datorită includerii lor în structura majorității universităților private
- Juridice
- IT

Aceeași sursă remarcă faptul că există posibilități multiple pentru reprezentanții acestor categorii profesionale de a își începe o carieră. Absolvenții acestor specialități nu sunt legați prin profilul lor de un sector anume ceea ce le conferă o flexibilitate deosebită în alegerea locului de muncă.

Universitățile din Regiunea Nord-Vest oferă o gamă de servicii în scopul extinderii ofertei destinate persoanelor adulte, prin diversificarea ofertelor și a numărului de locuri destinate învățământului la distanță, precum și prin dezvoltarea, respectiv implementarea ofertelor de training.

tarea măsurilor pentru contracararea efectelor insuficienței forței de muncă.

Analiza asupra evoluției populației școlare în anii 2002-2007 indică o creștere a persoanelor înscrise în ciclurile liceal și superior, ceea ce arată interesul tot mai crescut al elevilor, în special din mediul urban, de a atinge un nivel înalt de educație. Rata globală de cuprindere în învățământ (din copiii și tinerii cu vârste între 0-23 ani) este satisfăcătoare, fiind mai mare decât cea înregistrată la nivel național. Pe medii de rezidență, în anul școlar 2008/2009, la nivelul Regiunii Nord-Vest, 38,9% dintre instituțiile de învățământ preuniversitar erau situate în mediul rural. Un element negativ este faptul că, dintre școlile din

mediul rural există unele cu un număr relativ mic de elevi înscriși și, în unele cazuri, există deficite majore în ceea ce privește dotările de bază ale acestora pentru a se putea desfășura activitatea didactică. De asemenea, se constată dificultăți mai mari decât cele la nivel național în integrarea în învățământul obligatoriu a copiilor de până la 16 ani și, așa cum se specifică în PRAI NV 2008-2013, în special în ceea ce privește participarea la educație a copiilor care aparțin unor grupuri defavorizate. Aceeași sursă subliniază, având în vedere faptul că incluziunea socială reprezintă una dintre coordonatele reformei în educație, necesitatea dezvoltării și implementării de măsuri care să vizeze facilitarea și stimularea participării copiilor și tinerilor la educație, pentru dobândirea cel puțin a unui nivel minim de pregătire în vederea inserției profesionale.

Abandonul școlar la nivelul Regiunii de Nord-Vest este sub media națională pentru toate nivelurile de învățământ, însă se situează pe o traiectorie ascendentă, asemănătoare celei de la nivelul întregii țări. În aceste condiții, este important să prevenim lacunele în educație a viitoarei forțe de muncă, cu atât mai mult cu cât aceasta va fi, pe termen lung, în deficit. Conform PRAI NV 2008-2013, pentru scăderea abandonului școlar este necesară îmbunătățirea serviciilor de orientare și consiliere, precum și elaborarea unor programe care să vizeze în special diminuarea acestui fenomen în mediul rural și în comunitățile etnice dezavantajate.

La analiza pe genuri, se constată faptul că, în general fetele au rate mai mari de cuprindere în învățământ, probabilitatea ca ele să abandoneze școala este mai mică, iar ratele de succes ale fetelor sunt mai mari decât cele ale băieților.

Rata de tranziție de la învățământul primar și gimnazial la învățământul liceal și profesional a înregistrat o creștere de 2,8 procente între anii 2000-2008. Pe de altă parte însă, raportul de monitorizare PRAI NV 2008-2013, menționat în documentul cu același nume, arată că (în ciuda unui progres satisfăcător) procentul elevilor care finalizează liceul prin ruta progresivă după

anul de completare rămâne scăzut – ceea ce denotă slaba atractivitate a rutei SAM de finalizare a studiilor.

Reforma în cadrul învățământului profesional și tehnic trebuie să aibă în vedere definirea unor noi rute profesionale în concordanță cu nivelurile europene de calificări, adaptarea ofertei educaționale la particularitățile pieței muncii din regiune. Oferta educațională în acest domeniu a ținut cont de dinamica pieței muncii, crescând, per ansamblu, ponderea profilului servicii și scăzând ponderea profilului tehnic.

Sistemul universitar existent în Regiunea Nord-Vest reprezintă un avantaj competițional deosebit al regiunii, contribuind la dezvoltarea regională prin acțiunile variate menite să dezvolte viitoarea și actuala forță de muncă, cât și prin contribuția semnificativă în domeniul cercetării și inovației. Aceasta cu atât mai mult cu cât au fost intensificate eforturile instituțiilor de învățământ superior de a își îmbunătăți calitatea procesului educativ și de a corela ofertele educaționale cu exigențele mediului economic, crescând astfel capacitatea absolvenților de a se integra pe piața muncii.

În domeniul educației adulților, se constată creșterea interesului pentru oferirea de servicii de formare profesională, atât din partea instituțiilor preuniversitare cât și din partea universităților. Astfel, în 2008 a crescut numărul instituțiilor de învățământ profesional și tehnic care și-au obținut acreditarea ca furnior de formare profesională, în toate cele șase județe ale regiunii. Sistemul universitar își aduce și el contribuția în acest domeniu prin facilitarea accesului la cursurile universitare prin sistemul de învățământ la distanță, dar și prin constituirea de centre de training și implementarea programelor specifice. Cu toate eforturile instituțiilor de învățământ preuniversitar și universitar, numărul adulților participanți la formare profesională continuă din regiunea noastră și din țară este mult sub media UE27.

În cadrul Regiunii de Nord-Vest sunt depuse eforturi de a alinia sistemul educațional cu principiile europene privind

calitatea, eficiența și echitatea. O componentă importantă a reformei are în vedere armonizarea dintre oferta și calitatea educației, pe de o parte și cerințele – actuale și viitoare – pieței muncii, pe de altă parte. Diminuarea preconizată a forței de muncă impune dezvoltarea și implementarea de măsuri care să vizeze asigurarea cuprinderii

fiecărui copil și tânăr de vârstă școlară într-o formă de învățământ. De asemenea, dezvoltarea, implementarea și atragerea unui număr cât mai mare de beneficiari în cadrul proceselor de formare profesională continuă reprezintă o componentă fundamentală a procesului de reformă.

3.4. Piața forței de muncă

Populația activă din Regiunea Nord-Vest număra în anul 2007, 1.222 mii de persoane, respectiv 13,44% din populația activă a țării.

Din punct de vedere evolutiv, în perioada 1997-2003, tendința de reducere a populației active s-a manifestat atât la nivelul regiunii Nord-Vest cât și la nivel național, însă în regiune declinul a fost mai lent, cu ritmuri mai reduse, până în anul 2004 când la nivel național se înregistrează o creștere (42 mii persoane), în timp ce în regiune scăderea continuă. Începând cu anul 2005 tendința de creștere a populației active se manifestă atât la nivel regional cât și la nivel național.

Tabel 1 – Populația activă din Regiunea Nord-Vest (mii persoane)

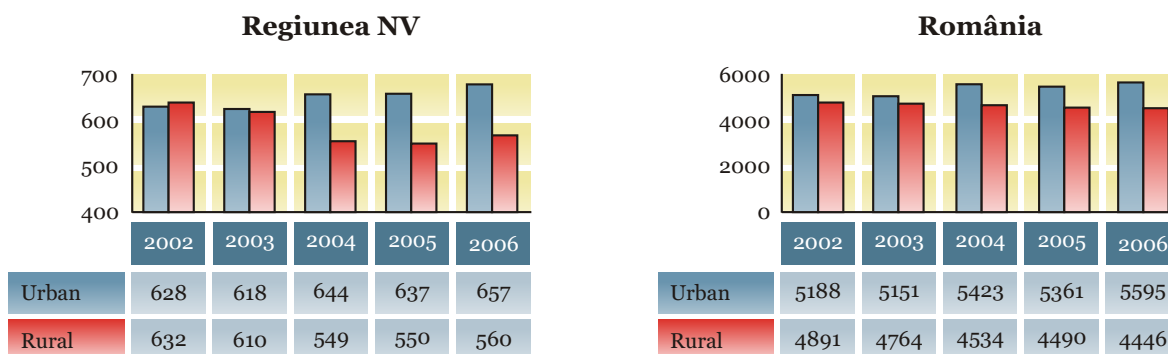
	Anul 2002	Anul 2003	Anul 2004	Anul 2005	Anul 2006	Anul 2007
Total România	9089,6	8964,4	8796,2	8913,4	8929,8	9093,7
Regiunea de NV	1216,3	1195,8	1174	1193,6	1198,4	1222,4
Bihor	283,3	281,9	275,2	279,9	280,9	284,8
Bistrița-Năsăud	127,2	126,6	124,6	126,2	126,4	130,2
Cluj	331,9	324,5	320,5	323,8	326,3	340,2
Maramureș	213,1	208,2	208,1	209,5	205,8	205,7
Satu-Mare	155,7	150,2	145,4	151,1	153	154,7
Sălaj	105,1	104,4	100,2	103,1	106	106,8

Sursa: Institutul Național de Statistică

În ceea ce privește populația activă pe medii rezidențiale, se remarcă în perioada 1997-2002, în regiunea Nord-Vest, predominanța populației în mediul rural, fapt care a dat și numele de „regiune rurală”, situația modificându-se începând cu anul 2003 când atragerea investitorilor în centrele urbane a

determinat inversarea raportului. Trebuie să luăm în considerare și scăderea natalității care este o caracteristică întâlnită la nivelul întregii țări și care, împreună cu creșterea mortalității, au determinat reducerea populației în mediul rural.

Figura 1 – Populația activă pe medii de rezidență în Regiunea Nord-Vest (mii persoane)

Sursa: Institutul Național de Statistică

În ceea ce privește **populația activă pe sexe**, ambele genuri au înregistrat între anii 2002-2007 o evoluție oscilatorie. În anul 2007 s-a înregistrat o creștere a populației active masculine cu 25,7 mii de persoane

comparativ cu anul 2002, în timp ce populația activă feminină a înregistrat o scădere în 2007 comparativ cu 2002 cu 19,6 mii de persoane. În general, populația activă este predominant masculină.

Tabel 2 – Populația activă pe sexe în Regiunea de Nord-Vest (mii persoane)

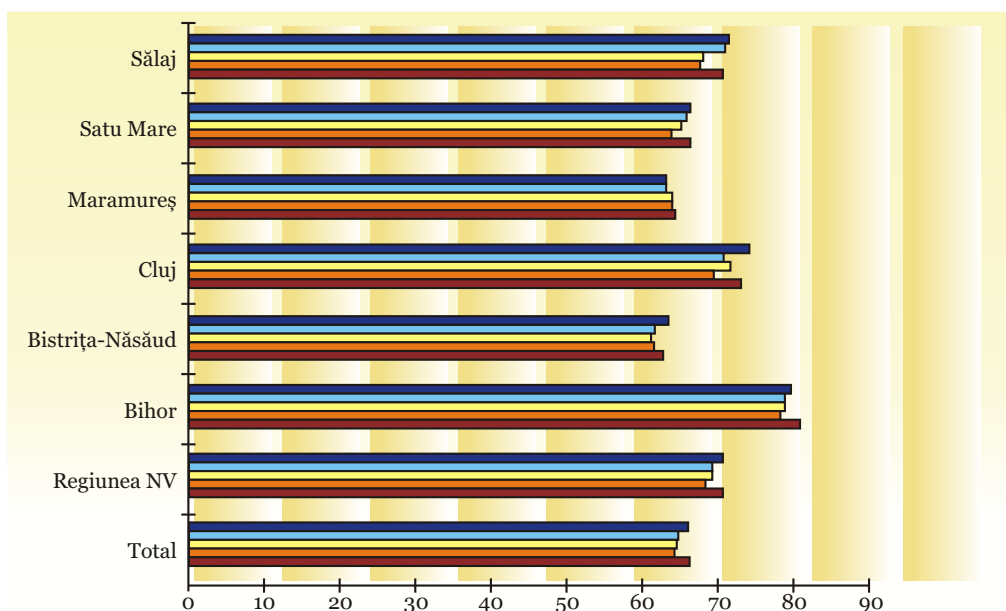
	Anul 2002		Anul 2003		Anul 2004		Anul 2005		Anul 2006		Anul 2007	
	Masc	Fem	Masc	Fem	Masc	Fem	Masc	Fem	Masc	Fem	Masc	Fem
Total	4737,9	4351,7	4751	4213,4	4641,4	4154,9	4728,9	4184,5	4728,3	4201,5	4845,4	4248,3
Regiunea NV	623,6	592,7	627,1	568,7	609,8	564,2	617,2	576,4	625,8	572,6	649,3	573,1

Sursa: Institutul Național de Statistică

Evoluția ratei de activitate a resurselor de muncă în regiunea Nord-Vest s-a plasat pe o tendință de scădere între anii 2000 și 2004, de la 76,1% la 68,3%, respectiv înregistrând o scădere de 7,8 procente. Din

anul 2004 până în anul 2008 rata de activitate a populației din Regiunea Nord-Vest a crescut cu 2,7 procente, de la 68,3% la 71%.

Figura 2 – Evoluția ratei de activitate în Regiunea NV

	Total	Regiunea NV	Bihor	Bistrița-Năsăud	Cluj	Maramureș	Satu Mare	Sălaj
Anul 2007 (%)	66	70.6	79.6	63.4	71.1	63.1	66.3	71.4
Anul 2006 (%)	64.7	69.2	78.8	61.6	70.4	63.1	65.8	70.9
Anul 2005 (%)	64.5	69.2	78.8	61.1	71.6	63.9	65.1	68
Anul 2004 (%)	64.2	68.3	78.2	61.5	69.4	63.9	63.8	67.6
Anul 2003 (%)	66.2	70.6	80.8	62.7	73	64.3	66.3	70.6

Sursa: Institutul Național de Statistică

Reprezentând 13,59% din **totalul populației ocupate** în economie a țării, populația ocupată din regiunea Nord-Vest număra 1186,5 mii persoane în 2007. De-a lungul perioadei 1997-2004, populația ocupată din regiune a cunoscut o evoluție similară populației active, înscriindu-se pe

un trend descrescător, de asemenea cu ritmuri mai lente comparativ cu nivelul național. Începând cu anul 2005 apare o tendință de creștere a populației ocupate care se manifestă atât la nivel regional cât și la nivel național.

Tabel 3 – Populația ocupată (mii persoane)

	1995	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Total economie	9493	8629,3	8562,5	8329	8305,5	8238,3	8390,4	8469,3	8725,9	8765
Regiunea de NV	1234,5	1170	1176,9	1133,4	1131,4	1125,3	1145,5	1155,4	1186,5	1192,4

*Sursa: Anii 1995-2007 Institutul Național de Statistică
Anul 2008 Estimare a Comisiei Naționale de Prognostic*

Populația civilă ocupată urmează o traiectorie ascendentă între anii 2005 și

2008, pentru toate județele Regiunii Nord-Vest.

Tabel 4 - Populația ocupată civilă pe județe (mii persoane)

	Anul 2005	Anul 2006	Anul 2007	Anul 2008
Total economie	8390,4	8469,3	8725,9	8765
Regiunea NV	1145,5	1155,4	1186,5	1192,4
Bihor	272,4	273,2	278,1	278,4
Bistrița-Năsăud	120,8	122,3	127,1	127,2
Cluj	309,4	315,1	330	330,7
Maramureș	200,1	197,6	198,6	198
Satu Mare	146	147,8	150,6	151,4
Sălaj	96,8	99,4	102,1	102,3

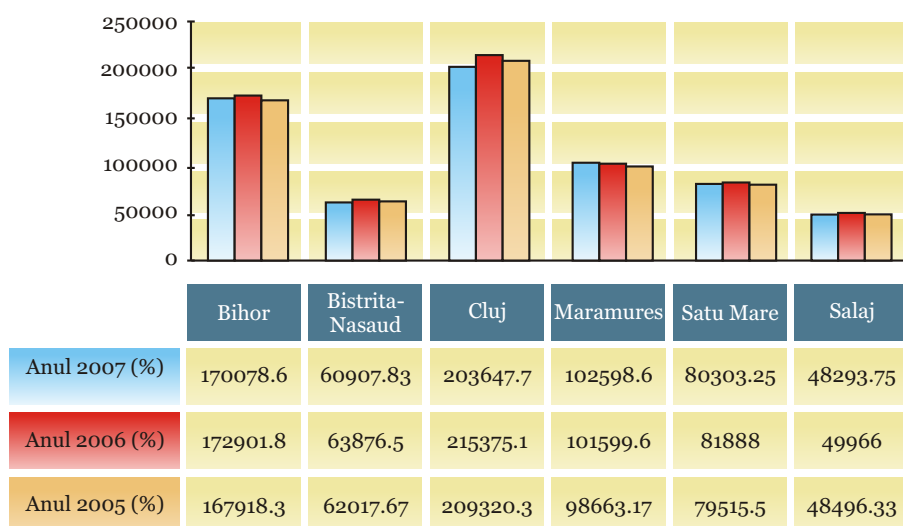
*Sursa: Anii 1997-2008 Institutul Național de Statistică
Anul 2008 Estimare a Comisiei Naționale de Prognostic*

Calculul populației civile ocupate cuprinde toate persoanele care au o ocupație aducătoare de venit, pe care o exercită în mod obișnuit în una din activitățile economiei naționale, fiind încadrate într-o activitate economică sau socială, în baza unui contract de muncă sau în mod

independent, în scopul obținerii unor venituri sub formă de salarii, plata în natură, etc. (Institutul Național de Statistică). Prin urmare, categoriile de persoane cuprinse în calcul sunt: salariați, patroni, lucrători pe cont propriu, dar și lucrători familiari neremunerați.

Figura 3 - Numărul mediu de salariați pe județe

Sursa: Institutul Național de Statistică, Statistici lunare județene

În ceea ce privește numărul mediu de salariați, acesta a crescut progresiv pe perioada 2004-2008, urmat, firește, de o

scădere accentuată până la finalul lunii iunie 2009, cu o medie de descreștere de 2,8% față de anul 2008.

Tabel 5 - Numărul salariaților în fiecare lună – 2008 și 2009 (30 iunie)

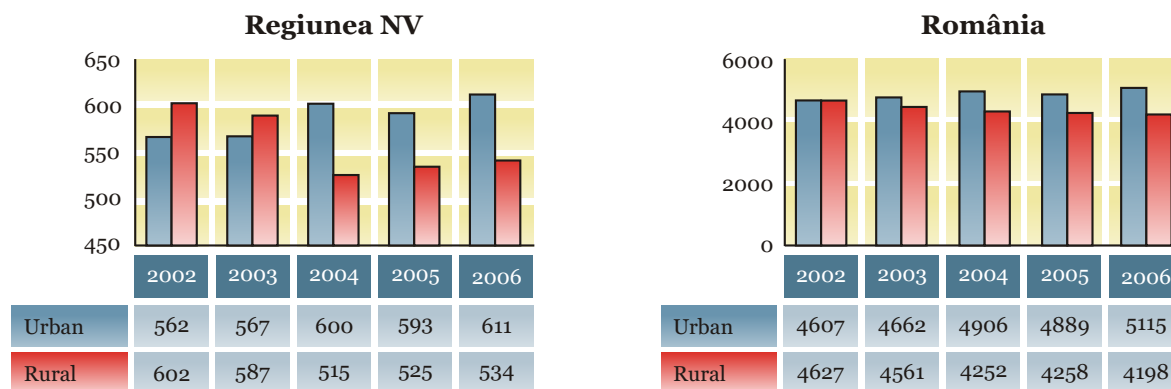
		Bihor	Bistrița Năsăud	Cluj	Maramureș	Satu-Mare	Sălaj
Ian	2008	169838	62777	211291	99814	80459	49132
	2009	170992	63160	213095	100472	80976	49395
Feb	2008	170866	63143	212682	100412	80937	49408
	2009	169546	62622	211319	99621	80289	48972
Mar	2008	172476	63726	214788	101353	81691	49854
	2009	168312	62164	209803	98895	79702	48611
Apr	2008	173702	64166	216422	102067	82263	50188
	2009	167320	61795	208586	98311	79231	48322
Mai	2008	174004	64278	216793	102245	82406	50276
	2009	166207	61382	207219	97656	78703	47996
Iun	2008	173944	64256	216719	102209	82378	50258
	2009	165133	60983	205900	97024	78192	47682

Sursa: Institutul Național de Statistică, Statistici lunare județene

Distribuția pe medii rezidențiale a populației ocupate din regiunea Nord-Vest are o traiectorie oscilantă. Dacă până în 2002 atât în mediul urban cât și în mediul rural aceasta a scăzut, în anii 2003 și 2004, populația ocupată în mediul urban a crescut modest, în detrimentul celei rurale care se află într-o continuă scădere. Anul 2005 a

marcat o creștere a populației ocupate din mediul rural în detrimentul celei din mediul urban – fără ca populația din mediul rural să o depășească numeric pe cea din mediul urban. În anul 2006, în ambele medii de rezidență, se constată o creștere a populației ocupate.

Figura 4 - Populația ocupată pe medii de rezidență în regiunea Nord-Vest și în țară

Sursa: Institutul Național de Statistică

Așa cum s-a menționat anterior, aceste date sunt oferite de Institutul Național de Statistică, care include în populația ocupată și acei „lucrători familiari neremunerați” (cei care își lucrează pământurile și grădinile) din mediul rural, dar care nu au nici o formă legală de desfășurare a activității și ca atare, nu apar „ocupați” în bazele de date ale instituțiilor care gestionează resursa umană (Agenții Județene pentru Ocuparea Forței de Muncă - AJOFM, Inspectorate Teritoriale de Muncă - ITM etc.). În realitate, rata de ocupare în mediul rural este extrem de redusă deoarece numărul populației ocupate, angajată cu orice formă de contract, este foarte mic.

Chiar dacă între anii 2004-2006 numărul persoanelor ocupate în mediul rural a crescut cu 19000, rata de ocupare a acestora s-a păstrat mai mică decât cea înregistrată la nivel național. În perioada imediat următoare, respectiv 2006-2008, în Regiunea Nord-Vest

se remarcă o scădere progresivă a ocupării în mediul rural (cu 3,9 procente), atingând valoarea de 54% în anul 2008.

Populația ocupată pe sexe din regiunea Nord-Vest înregistrează scăderi la ambele genuri, puternic accentuate în 2002, când încă se resimțeau efectele restructurărilor economice de la nivelul întregii țări. Declinul din sectoarele grele ale regiunii, în care marea majoritate a salariaților erau din rândul bărbaților, și reducerile de personal din industria ușoară sau textilă au dus la diminuarea numărului locurilor de muncă atât în rândul femeilor, cât și al bărbaților. Astfel, se remarcă o scădere a populației ocupate a regiunii, de ambele genuri, până în anul 2004. Pe de altă parte însă, continua dezvoltare a domeniului construcțiilor și al serviciilor în regiune începând cu anul 2005 determină o creștere a ocupării atât pentru populația de gen feminin, cât și pentru populația de gen masculin.

Tabel 6 – Populația ocupată pe sexe în regiunea Nord-Vest (mii persoane)

	Anul 2002		Anul 2003		Anul 2004		Anul 2005		Anul 2006	
	Masc	Fem	Masc	Fem	Masc	Fem	Masc	Fem	Masc	Fem
Total	5525	4554	5464	4450	5471	4486	5431	4420	5526	4515
Regiunea NV	622	542	623	531	605	510	604	541	615	530

Sursa: Institutul Național de Statistică

Rata de ocupare a populației active la nivelul regiunii Nord-Vest a scăzut de la 66,1% în 1997 la 56% în 2005, adică o pierdere de 10 procente, trendul fiind puternic descrescător începând cu anul 2002. În anul 2006 se constată o creștere a ratei de ocupare cu 1 procent față de anul

precedent. Rata de ocupare în Regiunea de Nord-Vest era în anul 2006 cu 1,7 puncte procentuale mai scăzută decât cea de la nivel național și cu 7,4 puncte procentuale mai mică decât rata de ocupare a UE27 (Institutul Național de Statistică, „România în cifre”, 2009). Începând cu anul 2007, în

ciuda creșterilor ratei de ocupare la nivel național, gradul de ocupare în regiune continuă să scadă progresiv. Crește astfel

decalajul între nivelul regional și cel național, respectiv nivelul european.

Figura 4 – Evoluția ratei de ocupare, 2002-2009

Sursa: Institutul Național de Statistică

Populația ocupată prin măsuri active. Apariția Legii 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă a completat și a susținut un sistem flexibil de măsuri active pe piața muncii care a dus la o mai mare implicare a Agențiilor Județene pentru Ocuparea Forței de Muncă. Astfel, persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă au devenit ocupate fie prin stimularea angajatorilor pentru încadrarea în muncă a șomerilor, fie prin crearea de noi locuri de muncă. Numărul total al persoanelor beneficiare de măsuri active a crescut din 2002, anul apariției legii, cu 18 procente până în 2005, respectiv cu 38 de procente până în anul 2006. Anul 2005, urmat de 2003, înregistrează cele mai multe angajări în urma măsurilor active, în toate județele regiunii, dar începând cu anul 2007 numărul persoanelor ocupate prin realizarea programelor de stimulare a forței de muncă a început să scadă treptat. (Piața Forței de Muncă – Anexa 1)

Trenduri ascendente se remarcă în ocuparea persoanelor în urma activităților de consiliere și informare. De asemenea, se constată un mic progres în ceea ce privește ocuparea persoanelor cu handicap, însă numărul persoanelor cu dizabilități angajate prin aceste măsuri rămâne destul de mic. Trendurile descendente cele mai marcante se remarcă în cazul creditelor pentru încadrarea șomerilor datorită dezinteresului manifestat de angajatori, consultanței și asistenței pentru începerea unei activități independente în rândul șomerilor și în cazurile de mobilitate ale forței de muncă în cadrul aceluiași județ sau în afara sa. (Piața Forței de Muncă – Anexa 2)

Structura populației ocupate pe sectoare de activitate prezintă mai multe tendințe evolutive. În primul rând, se constată o tendință de scădere a efectivelor ocupate în agricultură, vânătoare și silvicultură. Pe de altă parte, se constată o

Tabel 7 - Persoanele ocupate prin realizarea programelor de stimulare a forței de muncă

	2006	2007	2008	2009 (trim I)
Bihor	6001	7375	9103	1101
Bistrița-Năsăud	13435	11850	9947	960
Cluj	18536	15497	13968	2493
Maramureș	7156	7066	5023	1365
Sălaj	4389	4134	3626	434
Satu Mare	9706	8781	6783	936
Regiunea NV	59223	54703	48450	7289

Sursa: Agențiile Județene pentru Ocuparea Forței de Muncă și MMFPS

tendință de creștere, cu ușoare fluctuații, în toate sectoarele economiei mai puțin în domeniul energiei electrice, termice, apă, gaze naturale. Această creștere economică se poate datora atragerii unui număr mare de investitori și dezvoltării sectorului economic privat în regiune. (Piața forței de muncă – Anexa 2)

Dezechilibre pe piața muncii

Populația șomeră din regiunea Nord-Vest, reprezentând 9,7 % din populația șomeră a României, număra 40 mii persoane în 2007. La finalul primului semestru al anului 2009, populația șomeră a regiunii noastre reprezenta aproximativ 10,9 % din populația șomeră a țării, iar la finalul celui de-al doilea semestru reprezenta 11,4 % din

numărul total de șomeri pe țară. Pe piața muncii din regiune se observă, până în anul 2007, o tendință generală de scădere a numărului de șomeri înregistrați la Agențiile Județene pentru Ocuparea Forței de Muncă.

Începând cu anul 2005, la nivelul regiunii, numărul șomerilor înregistrați a crescut față de 2004, în județele Bihor și Satu Mare înregistrându-se diferențe notabile; fenomene precum preconcedierile sau disponibilizările colective din 2004 au transformat persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă în șomeri și ulterior, în anul 2005, o parte din aceștia au devenit șomeri de lungă durată. Astfel, se justifică traiectoria ascendentă a numărului de șomeri în anumite județe precum Bihor, Sălaj și Satu Mare și scăderea nesemnifica-

Tabel 8 - Numărul total de șomeri pe județe și genuri

Județ/an	2003 Dec.	Din care femei	2006 Dec.	Din care femei	2007 Dec.	Din care femei	2008 Dec.	Din care femei	2009 Martie	Din care femei	2009 Iunie	Din care femei	2009 Sept.	Din care femei
România	658891	286271	460495	191449	367838	166626	403441	187228	513621	221366	548930	240224	625140	276444
Regiunea NV	64404	28547	42934	17867	35901	15913	40230	18824	56242	24240	62928	28161	72606	32976
Bihor	7015	2746	7647	2962	6706	2630	8596	3868	10824	4637	11968	5327	14443	6479
Bistrița-Năsăud	9462	4134	4053	1802	3105	1481	3614	1799	6514	2759	7878	3516	8870	4028
Cluj	24822	12182	1120	5469	10203	5267	9998	5257	14276	7065	16985	8254	19039	9028
Maramureș	11213	4808	8153	3144	7068	2825	7577	3435	9655	4025	10292	4327	11960	5375
Satu mare	4238	1631	5243	2046	4080	1589	4600	1947	7031	2616	7414	3263	8470	3746
Sălaj	7654	3046	6638	2444	4739	2121	5845	2518	7942	3138	8391	3474	9824	4320

Sursa: Agențiile Județene de Ocupare a Forței de Muncă și Agenția Națională de Ocupare a Forței de Muncă

tivă a numărului lor în celelalte. De notat totuși diferența de peste 2,5 mii de șomeri în 2004 față de 2005 în județul Bistrița Năsăud, ce au fost absorbiți de mari investitori care fie au apărut, fie s-au extins în zonă.

Dacă în anul 2003 erau înregistrați la nivelul Regiunii Nord-Vest mai mult de 64 mii de șomeri, la finele anului 2007 numărul acestora scade cu peste 28 mii de persoane. Această scădere a numărului de șomeri s-a datorat și punerii în aplicare a prevederilor Legii 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, care au venit să intensifice și să diversifice măsurile active desfășurate la acea dată. La acestea s-au adăugat și investițiile firmelor autohtone cu capital străin care prin afacerile dezvoltate au determinat o creștere a ocupării.

Începând din anul 2008, în special în ultimul semestru al acestui an, s-a constatat o creștere dramatică a numărului de șomeri din întreaga regiune și din țară, pe fondul dificultăților economice de la nivel național și internațional. În ciuda eforturilor Agențiilor Județene pentru Ocuparea Forței de Muncă de a implementa măsuri de ocupare, numărul șomerilor în primul semestru al anului 2009 se apropie de cel înregistrat în anul 2003.

Reprezentând aproximativ 58% din numărul total de șomeri în anul 2006, 56%

în 2007, 53% în 2008 și 55% la finalul lui iunie 2009, populația șomeră de gen masculin este preponderentă. Între anii 2003 și 2007 **șomajul în rândul populației feminine** a înregistrat scăderi mai mici decât șomajul în rândul bărbaților. Pe de altă parte, șomajul în rândul femeilor a crescut mai mult ca cel în rândul bărbaților până la finalul anului 2008, în timp ce în anul 2009 rata șomajului a crescut mai degrabă în rândul bărbaților decât al femeilor, în special în primul trimestru.

Structura numărului de **șomeri pe nivele de pregătire** are câteva particularități în funcție de categoria vizată. Între anii 2002 și 2005 se constată o scădere accentuată pentru nivelele de pregătire medie și superioară, datorată și fenomenului de brain drain (migrația valorilor), în timp ce la nivelul primar, secundar și profesional se observă o tendință de creștere între anii 2003-2006 motivată de interesul mai scăzut al angajatorilor pentru persoane cu un nivel scăzut de educație. Este de remarcat creșterea șomajului în rândul persoanelor absolvente de studii universitare și postuniversitare în anul 2008, numărul acestora crescând cu peste 50% față de aceeași perioadă a anului precedent. Spre deosebire de creșterile marcante a numărului șomerilor absolvenți de ciclul primar, liceu și școli postliceale, în primul trimestru al anului 2009 numărul șomerilor cu studii superioare a înregistrat o creștere semnificativ mai lentă.

Tabel 9 - Numărul de șomeri absolvenți de ciclul primar, gimnazial, profesional

	2003	2006	2007	2008	2009 (trim I)
Bihor	5708	6424	5446	6445	8398
Bistrița-Năsăud	7453	3042	2623	2835	5324
Cluj	8827	8563	7603	7151	10424
Maramureș	7381	2268	5008	5180	7436*
Sălaj	5691	5248	3603	4544	6188
Satu Mare	3004	4562	3541	3873	5779
Regiunea NV	38064	30107	27824	30028	-

Sursa: Agențiile Județene pentru Ocuparea Forței de Muncă
* date pentru luna mai 2009

Tabel 10 - Numărul de șomeri absolvenți de liceu și școli postliceale

	2003	2006	2007	2008	2009 (trim I)
Bihor	1009	872	863	1405	1796
Bistrița-Năsăud	1870	942	429	627	995
Cluj	7085	1971	1990	2064	2871
Maramureș	3195	1266	1561	1692	1980*
Sălaj	1681	1176	952	967	1455
Satu Mare	1062	561	428	567	1082
Regiunea NV	15902	6788	6223	7322	-

Sursa: Agențiile Județene pentru Ocuparea Forței de Muncă
* date pentru luna mai 2009

Tabel 11 - Numărul de șomeri absolvenți de ciclul universitar și postuniversitar

	2003	2006	2007	2008	2009 (trim I)
Bihor	298	351	397	746	630
Bistrița-Năsăud	139	69	98	152	195
Cluj	1090	666	610	783	981
Maramureș	637	322	499	705	405*
Sălaj	282	214	184	334	299
Satu Mare	172	120	111	160	170
Regiunea NV	2618	1742	1899	2880	-

Sursa: Agențiile Județene pentru Ocuparea Forței de Muncă
* date pentru luna mai 2009

Pentru categoriile cele mai expuse riscului de pierdere a locului de muncă tendințele sunt asemănătoare cu cele ale șomajului general: dacă inițial se observă o tendință de scădere a numărului de persoane aflate în căutarea unui loc de muncă, atât la **șomerii cu vârsta peste 45 de ani** cât și la cei **sub 25 ani** până în anul 2007, începând cu 2008

numărul șomerilor din ambele categorii crește. Tendințele de scădere ale numărului șomerilor din aceste categorii pot fi, în parte, puse pe seama implementării măsurilor active cuprinse în Legea 76/2002 care prevăd acordarea de subvenții angajatorilor care încadrează în muncă aceste persoane.

Tabel 12 – Numărul de șomeri cu vârsta de 50 ani și peste

	2006	2007	2008	2009 (trim I)
Bihor	962	941	1251	1612
Bistrița-Năsăud	722	683	861	1551
Cluj	2506	2559	2348	3264
Maramureș	1362	1365	1458	1907*
Sălaj	1042	776	1016	1402
Satu Mare	585	534	598	1054
Regiunea NV	7179	6858	7532	-

Sursa: Agențiile Județene pentru Ocuparea Forței de Muncă
* date pentru luna mai 2009

Tabel 13 – Numărul de șomeri cu vârsta sub 25 ani

	2006	2007	2008	2009 (trim I)
Bihor	1834	1546	1836	1815
Bistrița-Năsăud	958	642	643	818
Cluj	2173	1639	1801	1913
Maramureș	1472	1141	1659	1201*
Sălaj	1412	1004	1232	1286
Satu Mare	1041	790	865	949
Regiunea NV	8890	6762	8036	-

Sursa: Agențiile Județene pentru Ocuparea Forței de Muncă
* date pentru luna mai 2009

Un alt grup căruia trebuie să îi acordăm o atenție specială este cel al **șomerilor de lungă durată**, care manifestă o scădere ușoară din anul 2006 până în 2007 și care este format, în general, din persoane disponibilizate, o categorie care are neapărată nevoie de consiliere profesională pentru a se putea reintegra pe piața muncii. Fiind un grup țintă important în analizele naționale ale ANOFM, aceștia sunt moni-

torizați lunar, tendința fiind aceea de a-i cuprinde în măsurile active de combatere a șomajului într-o cât mai mare măsură. Începând din anul 2008, așa cum se întâmplă în general cu numărul șomerilor, efectivul șomerilor de lungă durată a crescut în toate județele regiunii, mai puțin în Satu-Mare, unde se constată o scădere semnificativă a acestui indicator la finalul anului 2008 și în primul trimestru al anului 2009.

Tabel 14 – Numărul șomerilor de lungă durată

	2006	2007	2008	2009 (trim I)
Bihor	1896	1760	1559	1816
Bistrița-Năsăud	230	190	128	158
Cluj	958	803	577	624
Maramureș	1093	928	1290	1830*
Sălaj	1858	324	1285	1729
Satu Mare	831	1072	770	722
Regiunea NV	6866	5077	5609	-

Sursa: Agențiile Județene pentru Ocuparea Forței de Muncă
* date pentru luna mai 2009

Creșterea numărului de șomeri în rândul populației de etnie romă, între anii 2002-2005 s-a datorat în mare parte eforturilor instituțiilor statului de a le elibera acte de identificare, a căror lipsă reprezenta o piedică frecventă în elaborarea dosarelor de înregistrare a persoanelor. Mai mult, “Caravana romilor”, campanie lansată de Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă în anul 2005, prin care experți de etnie romă au mers în comunități și au identificat persoanele ce erau ulterior înregistrate în evidențele agențiilor județene, a dus la creșterea numărului șomerilor de etnie romă, dar și la o comple-

tare a bazei de date cu informații despre pregătirea lor profesională, vârsta, statutul familial, elemente necesare pentru încadrarea în diferite măsuri active. La finalul anului 2006 numărul persoanelor de etnie romă înregistrate ca fiind șomeri a scăzut semnificativ față de aceeași perioadă a anului precedent, urmând să crească din nou începând cu anul 2007. La finalul primului trimestru al anului 2009, numărul șomerilor de etnie romă a crescut cu 44% din numărul acestora la finalul lui decembrie 2007, respectiv cu 15% din numărul acestora la finalul lui 2008.

Tabel 15 – Numărul șomerilor de etnie romă

	2006	2007	2008	2009 (trim I)
Bihor	1480	2494	3445	3994
Bistrița-Năsăud	178	205	121	196
Cluj	584	740	750	916
Maramureș	737	755	740	893*
Sălaj	1371	1049	1546	1700
Satu Mare	798	349	388	352
Regiunea NV	5148	5592	6990	-

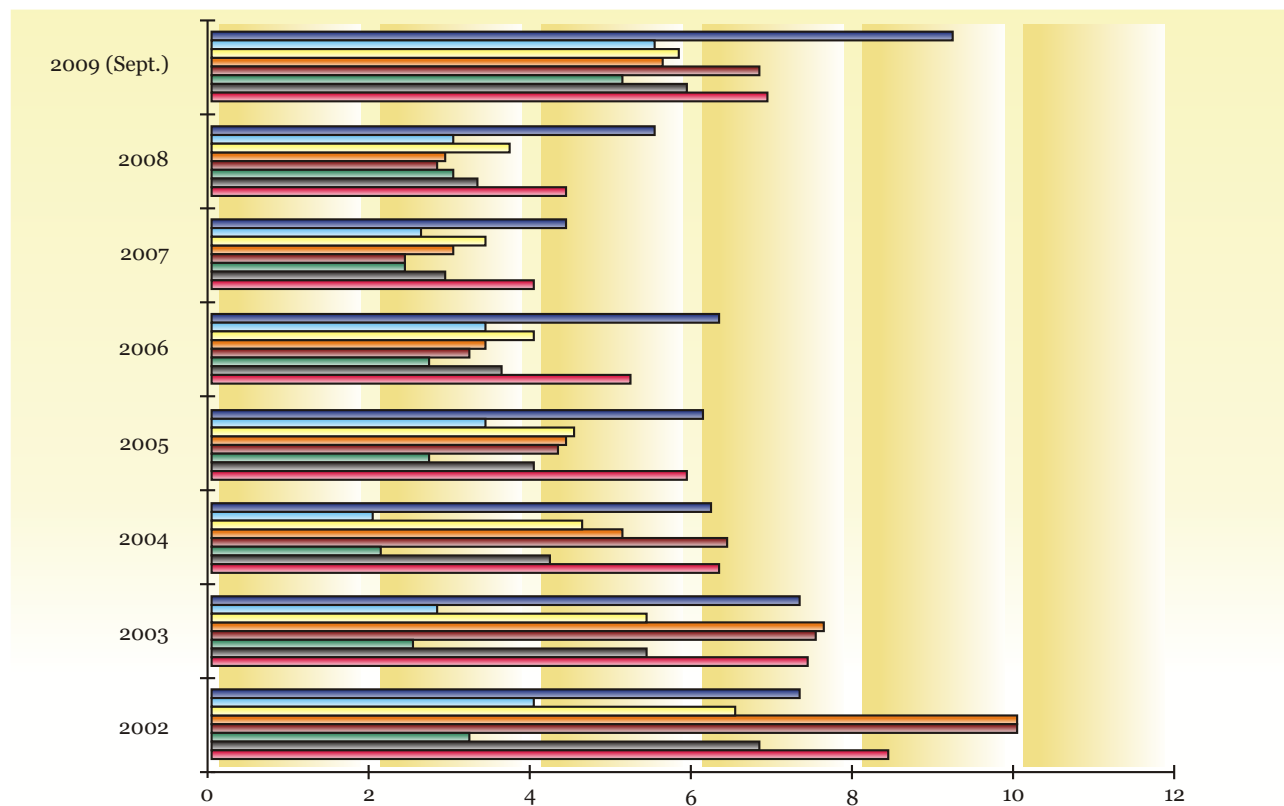
Sursa: Agențiile Județene pentru Ocuparea Forței de Muncă
* date pentru luna mai 2009

Rata șomajului din regiunea Nord-Vest, situată pe un trend de creștere între anii 1999-2001, a urmat ulterior acestui din urmă an o traiectorie descendentă până în 2007, descreștere datorată în mare parte aplicării măsurilor active impuse de Legea 76/2002. Dacă în anul 2001 rata șomajului în regiunea Nord-Vest era de 6.8, la finalul lunii decembrie a anului 2007, a scăzut la

2,9. După această dată, rata șomajului, așa cum arată și statisticile prezentate anterior, crește progresiv, atingând nivelul de 5,9 la finalul celui de-al treilea trimestru al anului 2009. În luna iunie 2009 rata șomajului pe Regiunea Nord-Vest era mai mică decât cea constatată la nivel național (6,4) și decât cea de la nivelul UE27 (8,9) – sursa: Eurostat.

Figura 5 – Evoluția ratei șomajului 2002- sept. 2009

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009 Septembrie
Salaj	7.3	7.3	6.2	6.1	6.3	4.4	5.5	9.2
Satu Mare	4	2.8	2	3.4	3.4	2.6	3	5.5
Maramures	6.5	5.4	4.6	4.5	4	3.4	3.7	5.8
Cluj	10	7.6	5.1	4.4	3.4	3	2.9	5.6
Bistrita-Nasaud	10	7.5	6.4	4.3	3.2	2.4	2.8	6.8
Bihor	3.2	2.5	2.1	2.7	2.7	2.4	3	5.1
Regiunea NV	6.8	5.4	4.2	4	3.6	2.9	3.3	5.9
Total	8.4	7.4	6.3	5.9	5.2	4	4.4	6.9

Sursa: Institutul Național de Statistică și Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă

Printre ocupațiile cu cel mai mare număr de șomeri între anii 2006-2008 în regiunea Nord-Vest, se observă muncitorii necalificați în industria prelucrătoare, constructori și montatori de structuri metalice, muncitori necalificați în construcții, muncitori necalificați în domenii agricole și silvicultură, vânzători în magazine și piețe, dar și tâmplari și lucrători asimilați. Desigur, există anumite diferențe între județele regiunii. Astfel, în Bistrița-Năsăud se remarcă un număr mare de șomeri în rândul țesătorilor/tricoturilor, în timp ce în județul Maramureș, cei mai mulți șomeri sunt muncitori necalificați, ca o particularitate a județului fiind numărul mare de șomeri muncitori (calificați sau necalificați) în mine și cariere. Pentru mai multe detalii referitoare la ocupațiile cu numărul cel mai mare de șomeri pe județe, consultați "Piața forței de muncă - Anexa 3" din acest document.

Cele mai multe **persoane intrate în evidența Agențiilor Județene pentru Ocuparea Forței de Muncă** provin din disponibilizările curente de personal, un număr foarte mic provenind din activități individuale (excepție făcând județul Sălaj). Numărul persoanelor ajunse în evidența AJOFM ca urmare a disponibilizărilor colective a scăzut semnificativ în Cluj și Maramureș în anul 2008, comparativ cu anul precedent. Astfel, în 2007 numărul cel mai mare de persoane intrate în evidența AJOFM în urma disponibilizărilor le găsim în județul Maramureș, urmat de Cluj și Bihor. Anul 2008 aduce o scădere drastică a numărului de disponibilizări colective în

aceste județe, Clujul fiind cel mai puternic afectat de acest fenomen, urmat de Bihor și Maramureș. Tendința generală pe regiune a fost aceea de scădere a numărului de persoane disponibilizate colectiv, cu excepția județului Bihor, în care numărul persoanelor cuprinse în această categorie a crescut ușor în anul 2008. De asemenea, se constată pe regiune un număr mai mare de absolvenți care intră în evidențele AJOFM în anul 2008 comparativ cu 2007, cu excepția județului Satu-Mare. Trebuie notat faptul că în anul 2008 procentul femeilor din totalul persoanelor intrate în evidența AJOFM-urilor a crescut față de anul precedent cu 1,73 puncte procentuale – cea mai drastică schimbare poate fi remarcată în cazul disponibilizărilor colective unde, procentul femeilor din totalul persoanelor disponibilizate colectiv a fost, pe ansamblul regiunii, de 48,26% în anul 2008, cu 20 de puncte procentuale mai mare decât în anul precedent.

În ceea ce privește situația ieșirilor din evidențele Agențiilor Județene pentru Ocuparea Forței de Muncă, în anul 2007, 38,8% dintre persoane au fost încadrate în muncă, respectiv 44% au fost încadrate în anul 2008 – majoritatea fiind angajați cu contracte pe o perioadă nedeterminată. Alte persoane au ieșit din evidențele AJOFM prin plecare în străinătate, integrare în altă categorie (încorporare în armată, intrare în detenție, pensionare, începere concediu de maternitate) sau alte situații cum ar fi nereînnoirea cererii, neprezentări la viză, refuz nejustificat de încadrare, deces, etc.

Tabel 16 - Situația intrărilor în evidențele Agențiilor pentru Ocuparea Forței de Muncă

Județ		Total		Disponibilizări colective		Disponibilizări curente de personal		Persoane provenite din activități individuale		Absolvenți		Alte situații *	
		2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008
Bihor	Total	21409	22362	807	856	2467	3037	0	0	851	1161	17284	17308
	Femei	8171	9166	215	487	1086	1722	0	0	480	708	6390	6249
Bistrița-Năsăud	Total	16128	15419	319	150	2357	3136	0	0	614	626	12838	11507
	Femei	7155	7202	64	107	1083	1514	0	0	335	363	5673	3290
Cluj	Total	29995	18988	1256	976	13229	13874	0	0	268	731	15242	3407
	Femei	15196	9663	659	514	6793	7044	0	0	155	413	7592	1692
Maramureș	Total	22595	20221	4216	541	1887	1979	1	0	1214	1512	15277	16189
	Femei	8460	8360	858	182	951	1026	1	0	670	874	5980	6278
Satu Mare	Total	18666	11922	639	438	1506	1812	0	0	711	609	15810	9063
	Femei	7420	5167	112	177	500	617	0	0	390	367	6418	4006
Sălaj	Total	14001	10319	339	259	1599	2129	203	298	823	926	11037	6707
	Femei	5950	4460	219	87	901	1111	120	171	405	549	4305	2542
Nord-Vest	Total	122794	99231	7576	3220	23045	25967	204	298	4481	5565	87488	64181
	Femei	52352	44018	2127	1554	11314	13034	121	171	2435	3274	36358	24057

Sursa: Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă

* Alte situații: Reactivări cereri drepturi bănești, reînnoiri cereri angajare, revenire după stagiul militar, etc

Tabel 17 - Situația ieșirilor din evidențele Agențiilor pentru Ocuparea Forței de Muncă

Județ		Total		Încadrare în muncă Pe perioadă nedeterminată		Încadrare în muncă Pe perioadă determinată		Plecare în străinătate		Intrare în altă categorie*		Alte situații **	
		2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008
Bihor	Total	22350	20472	5059	6418	701	554	25	14	233	235	16332	13251
	Femei	8503	7928	1993	2590	154	206	8	11	119	133	6229	4988
Bistrița-Năsăud	Total	17076	14910	9378	7785	2452	2162	58	44	97	66	5091	4853
	Femei	7476	6884	3894	3339	1192	1020	21	29	55	39	2314	2457
Cluj	Total	30992	19193	8427	8525	7263	3758	212	21	906	259	14184	6630
	Femei	15398	9673	4190	4011	3748	1955	123	9	511	180	6826	3518
Maramureș	Total	23680	19712	4212	3166	2848	1769	47	47	192	111	16381	14619
	Femei	8779	7750	1748	1308	947	683	12	17	59	53	6013	5689
Satu Mare	Total	19829	11402	5769	4319	1796	1340	19	14	84	79	12161	5650
	Femei	7877	4809	2290	1765	658	557	6	4	34	43	4889	2440
Sălaj	Total	15900	9213	1948	1524	597	470	121	66	382	252	12852	6901
	Femei	6273	4063	872	773	243	174	72	39	227	182	4859	2895
Nord-Vest	Total	129827	94902	34793	31737	15657	10053	482	206	1894	1002	77001	51904
	Femei	54306	41107	14987	13786	6942	4595	242	109	1005	630	31130	21987

Sursa: Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă

* Intrare în altă categorie: incorporare în armată, intrare în detenție, pensionare, începere concediu maternitate

** Alte situații: Nereînnoire de cerere, deces, neprezentări la viză, refuz nejustificat de încadrare, etc.

Din analiza **accidentelor de muncă**, observăm că numărul persoanelor accidentate s-a menținut relativ constant în perioada 2006-2008, fiind ușor mai scăzută în acest din urmă an. Județele cu cel mai

mare număr de accidente de muncă sunt Clujul și Maramureșul, în timp ce în Sălaj sunt înregistrate cele mai puține persoane care au suferit accidente de muncă.

Tabel 18 - Situația persoanelor care au suferit accidente de muncă

	2006			2007			2008		
	Total	Mortal	ITM	Total	Mortal	ITM	Total	Mortal	ITM
Bihor	83	5	78	76	10	66	75	10	65
Bistrița-Năsăud	81	7	74	83	8	75	81	10	71
Cluj	161	13	148	163	17	146	171	14	157
Maramureș	136	8	128	112	9	103	115	7	108
Satu Mare	80	5	75	54	8	46	64	6	58
Sălaj	45	2	43	50	4	46	41	5	36
Regiunea NV	586	40	546	538	56	482	547	52	495

Sursa: Rapoarte de activitate, Inspekția Muncii

Pe de altă parte, numărul accidentelor colective de muncă a crescut, per ansamblul regiunii de Nord-Vest, așa cum rezultă din datele disponibile. Conform acestora, dacă în 2006 au avut loc doar patru accidente

colective soldate cu 13 victime rănite, în anul 2007 au avut loc în regiune 9 accidente colective de muncă, soldate cu 41 de victime, dintre care 13 decese.

Tabel 19 - Situația accidentelor colective de muncă

	2006			2007			2008		
	Nr. accidente	Nr. victime	Mortal	Nr. accidente	Nr. victime	Mortal	Nr. accidente	Nr. victime	Mortal
Bihor	0	0	0	3	12	4	0	0	0
Bistrița-Năsăud	1	3	0	2	9	1	2	6	1
Cluj	1	3	0	1	9	1	0	0	0
Maramureș	1	3	0	0	0	0	2	14	1
Satu Mare	1	4	0	1	5	5	0	0	0
Sălaj	0	0	0	2	6	2	1	4	3
Regiunea NV	4	13	0	9	41	13	5	24	5

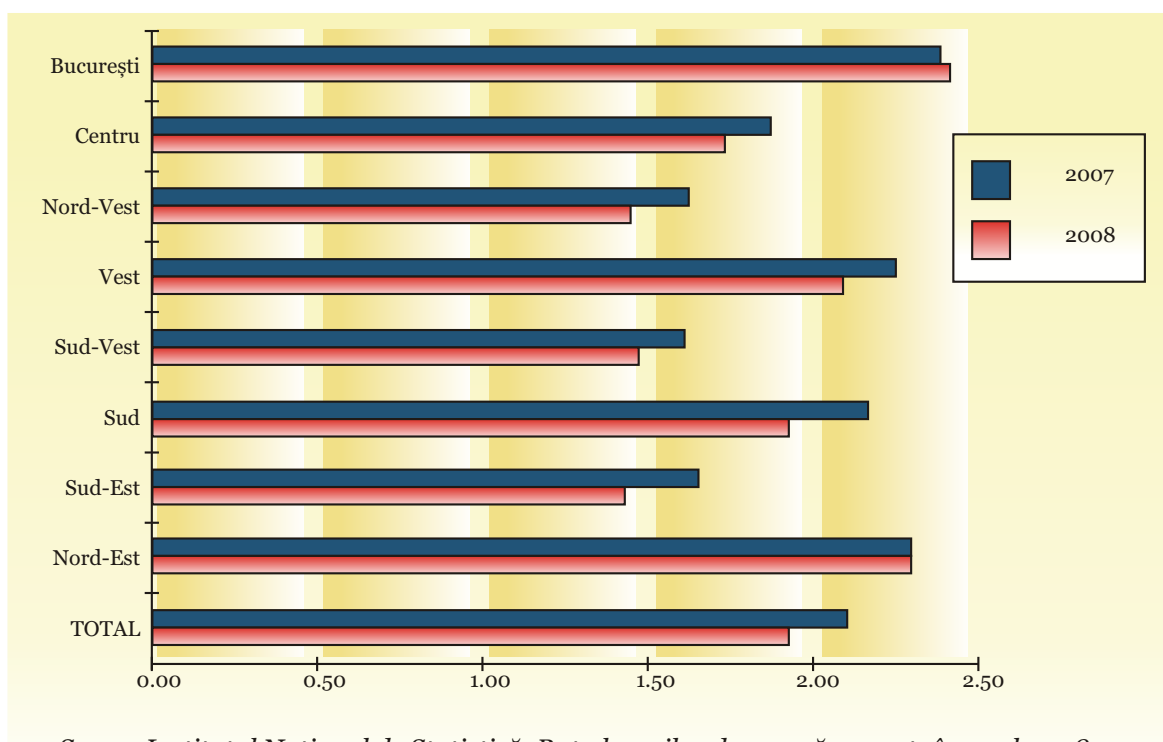
Sursa: Rapoarte de activitate, Inspekția Muncii

Locurile de muncă vacante

Un alt indicator al nivelului de dezvoltare economică a regiunii este numărul de firme care se dezvoltă, numărul investitorilor atrași în regiune și, implicit, **numărul locurilor de muncă vacante**. În perioada 2002-2005 se constată, pe ansamblul regiunii de Nord-Vest o scădere a numărului de locuri de muncă vacante, de la an la an. Excepția de la această tendință are loc în anul 2003, când au existat cu 32.166 de locuri de muncă vacante mai mult decât în anul precedent. În perioada menționată anterior, la nivelul județelor Bihor, Satu-Mare și Sălaj s-a constatat o evoluție descrescătoare, Maramureșul s-a menținut pe o poziție constantă, iar Clujul și Bistrița-Năsăud au înregistrat tendințe crescătoare.

Anul 2007 aduce, la nivel național, o nouă creștere a ratei medii (atingând 2,06%) a locurilor de muncă vacante, cu 0,28 de puncte procentuale față de anul precedent. Cu o rată medie anuală a locurilor de muncă vacante de 1,66 procente, Regiunea Nord-Vest (alături de Sud-Est) are cea mai mică rată de creștere, cu doar 0,15 puncte procentuale mai mare decât în 2006. Începând cu anul 2008 se constată o reducere a locurilor de muncă vacante, la nivel național, cu excepția regiunii București-Ilfov. Regiunea de Nord-Vest este una dintre regiunile în care scăderea numărului de LMV este cea mai accentuată (-0,20), fiind depășită doar de regiunea Vest (-0,22). Astfel, regiunea Nord-Vest devine regiunea cu cel mai mic număr de locuri de muncă vacante în anul 2008, având o rată medie anuală de doar 1,46%.

Figura 6 – Rata medie a locurilor de muncă vacante în perioada 2007-2008, pe regiuni de dezvoltare

Sursa: Institutul Național de Statistică, Rata locurilor de muncă vacante în anul 2008

Pe fondul unui cadru economic problematic, în primul trimestru al anului 2009, rata locurilor de muncă vacante a fost de 1,27%, cu 0,87 puncte procentuale mai mică față de același trimestru al anului 2008. Ca în anul precedent, regiunea Nord-Vest înregistrează cea mai mică rată a locurilor de muncă vacante, cu o valoare de 0,69%. Cel

de-al doilea trimestru al anului 2009, este marcat la nivel național de o rată a locurilor de muncă vacante de 0,89% în scădere cu 1,13 puncte procentuale față de același trimestru al anului anterior. Regiunea Nord-Vest se menține ca având cea mai mică rată a LMV din țară, cu o valoare de 0,67%.

La nivel regional, meseriile cele mai solicitate pe piața muncii au fost date de profilul angajatorilor. Dacă în anul 2002 la nivelul regiunii cei mai solicitați erau muncitorii necalificați în agricultură, începând cu anul 2004 cei mai solicitați sunt cei care lucrează în construcții sau la întreținerea de drumuri și poduri. Deasemenea, începând cu anii 2004, 2005 s-au înregistrat mai multe solicitări de agenți comerciali, care se regăsesc în majoritatea județelor regiunii, alături de alte meserii care au legătură cu sectorul servicii. Conform "Anuarului Statistic 2007" (Institutul Național de Statistică), în anul 2006 cea mai mare rată a locurilor de muncă vacante a fost înregistrată în cazul specialiștilor cu ocupații intelectuale și științifice, urmată de cea pentru operatorii de instalații, mașini și asamblori echipamente, precum și lucrători operativi în servicii, comerț și asimilați. În perioada 2007 - 2008 ia o mai mare amploare domeniul serviciilor și cel al construcțiilor, iar în anul 2009 din analiza locurilor de muncă vacante din regiunea noastră, se observă o cerere semnificativă pentru personal calificat și necalificat în domeniul confecțiilor, textile, pielărit și încălțăminte, pentru toate cele 6 județe. În acest din urmă domeniu se pot identifica cele mai multe locuri vacante în anul 2009.

Bursele locurilor de muncă reprezintă măsura activă de mediere care vine în întâmpinarea activităților agențiilor de ocupare, cu scopul satisfacerii rapide a cererii și ofertei forței de muncă. Ele se organizează pentru grupurile vulnerabile, care au nevoie de sprijin în integrarea sau reintegrarea pe piața muncii. Primele burse de locuri de muncă au fost generale și au avut loc în județul Satu Mare (1999 și 2000). Începând cu anul 2001, pe lângă bursele generale, sunt organizate și burse specifice pentru diferite grupuri țintă (ex. bursa absolvenților, bursa persoanelor cu handicap) sau ulterior pentru o anumită categorie de meserii (ex. bursa cu locuri de muncă în meserii tradiționale). Pentru că au avut rezultate notabile, bursele locurilor de muncă s-au diversificat, ajungându-se la 46 de burse organizate în 2008 în toată regiunea, față de 2 burse în 1999. Cu toate acestea, numărul de burse organizate pe

regiune a rămas aproximativ constant între anii 2004 (45 burse) și 2008. Pe fondul problemelor socio-economice, până la finalul lunii august a anului 2009 au fost organizate 20 burse a locurilor de muncă la nivelul regiunii, urmând ca în luna septembrie a aceluiași an să fie organizată bursa generală a locurilor de muncă pentru absolvenți.

Formarea profesională în rândul adulților

Un rol important în formarea profesională a adulților îl are Centrul Regional de Formare Profesională a Adulților (CNFPA) care funcționează în subordinea Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă și care primește, în urma parteneriatului cu cele șase agenții județene din regiune, prin încredințare directă, cursuri de formare pentru șomeri, la care se adaugă cursuri cu plată pentru celelalte categorii de persoane.

Categoriile de cursuri și numărul de furnizori s-au redus ca urmare a necesității autorizării programelor de către Comisiile Județene ale Consiliului Național al Formării Profesionale a Adulților, începând cu anul 2004. Aceasta a condus la o ofertă mai redusă a numărului de programe, dar la o creștere a calității actului educativ, o selecție a domeniilor de calificare corelată cu cererile de pe piața muncii de către instituțiile care le desfășoară și un randament mai bun la absolvire privind încadrarea absolvenților. În anul 2007, arată Eurostat, 1,3% din populația cu vârste între 25 și 64 ani a Regiunii de Nord-Vest participa la programe de formare în săptămânile precedente efectuării sondajului. Anul 2008 marchează o ușoară creștere (cu 0,2 procente), însă rata de participare la formare continuă a populației din regiunea noastră este în continuare una dintre cele mai mici înregistrate în UE27.

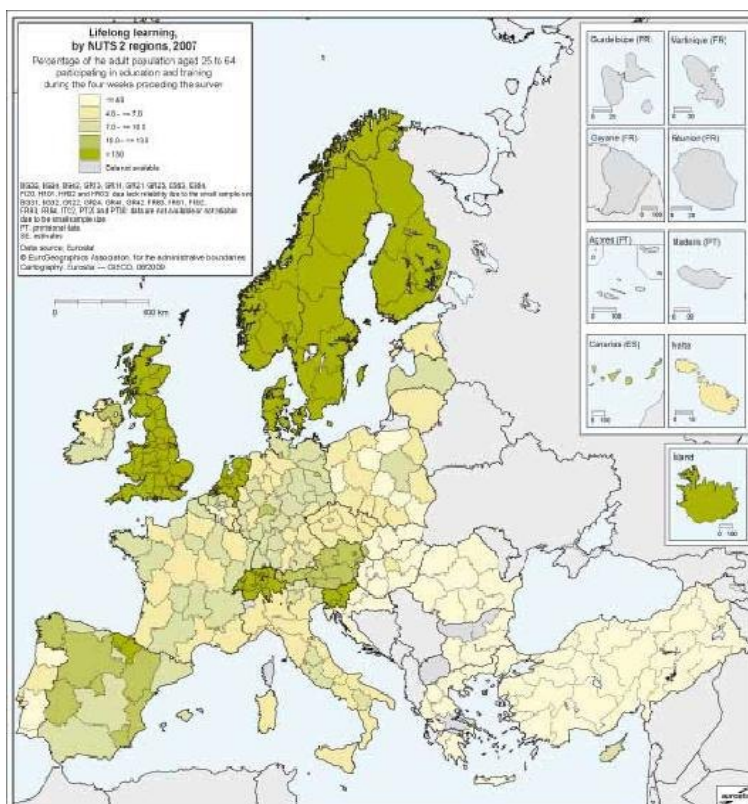
Între anii 2006-2009, în întreaga regiune, majoritatea participanților la cursurile de formare profesională sunt șomeri, fie ei indemnizați sau neindemnizați. De asemenea, se constată o participare mai mare la cursurile de formare profesională a persoanelor cu vârste cuprinse între 35 și 45

de ani și în general a femeilor. Cele mai multe cursuri organizate vizează calificarea angajaților, puține fiind acelea de inițiere sau perfecționare. Pentru a cerceta detalii pentru fiecare județ, vă rugăm să consultați Piața Muncii-Anexa 4.

La fel ca numărul total al șomerilor absolvenți, în ceea ce privește analiza

persoanelor participante la aceste cursuri, din grupele de vârstă sub 25 de ani și peste 45 de ani se observă diferențe în evoluția pe județe. Astfel, în Bihor, între anii 2006 și 2008, numărul participanților din ambele grupe de vârstă crește progresiv, în timp ce în județul Maramureș numărul participanților din ambele grupe de vârstă scade progresiv.

Figura 7 – Participanți la formare continuă cu vârste între 25-64 ani; procente

Sursa: Eurostat Regional Yearbook, 2009

Estimări ale Comisiei Naționale de Prognostice referitoare la evoluția principalilor indicatori ai Pieței Muncii

După o creștere progresivă a populației ocupate civile între anii 2005-2008, anul 2009, pe fondul dificultăților economice la nivel național, aduce cu sine o scădere de 27,4 mii de persoane ocupate. După acest an se preconizează o creștere progresivă a populației civile ocupate până în 2012, cu 11,7 mii de persoane.

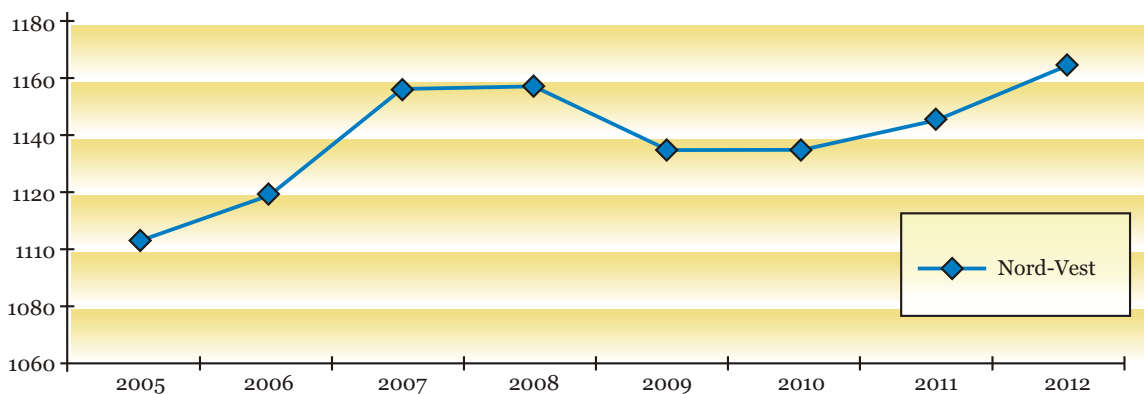
Se estimează că numărul mediu de **salariați** va rămâne relativ constant între anii 2009-2012, cu o creștere ușoară în

ultimii doi ani ai perioadei de referință. În anul 2012 se prognozează că numărul salariaților din Regiunea Nord-Vest să fie 54,8% din numărul persoanelor ocupate, sub procentul de 59,54% la nivel național.

Regiunea Nord-Vest ocupa locul 6 ca procent din numărul de **șomeri** pe țară înregistrați la finalul anului 2005, în timp ce în anul 2009 urcă în acest clasament pe locul 3 – situație care se prognozează că se va menține până în 2012 (Comisia Națională de Prognostice, 2009). Ca număr efectiv de șomeri înregistrați la finalul anului la Agențiile Județene pentru Ocuparea Forței de Muncă din Regiunea Nord-Vest, Comisia Națională de Prognostice estimează o scădere cu 2,7 mii persoane din 2009 până în anul 2012.

Figura 8 – Prognoze asupra evoluției populației ocupate în Regiunea Nord-Vest

Evoluția populației ocupate în Regiunea Nord-Vest (medii anuale)

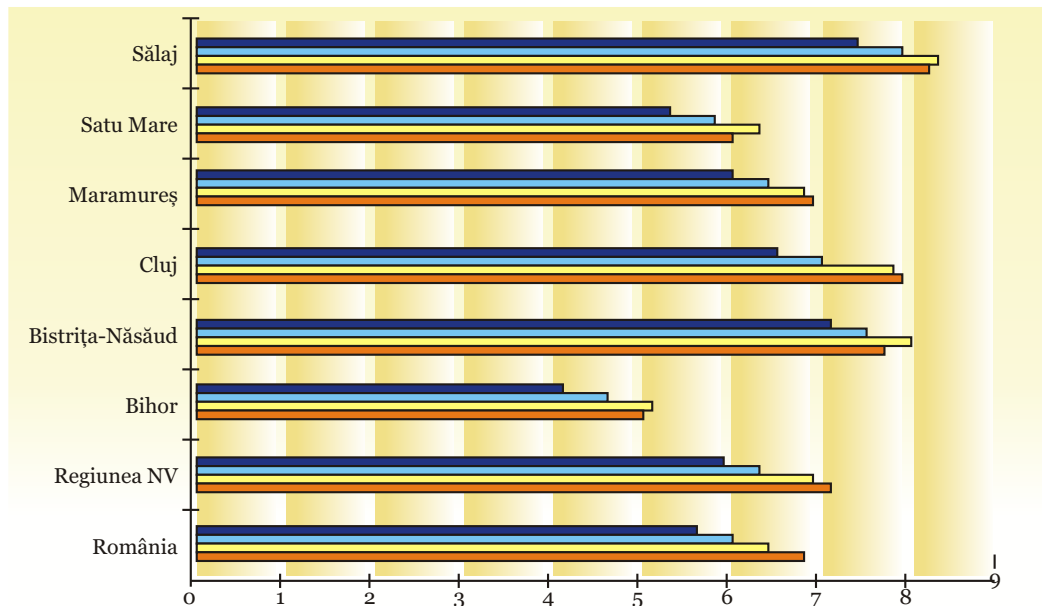

Sursa: Comisia Națională de Prognoză

Rata șomajului, estimată la 7,1% în anul 2009, va scădea treptat începând cu anul următor, atingând o cotă de 5,9% în anul 2012. Este de remarcă faptul că, între anii 2005-2008 rata șomajului la nivelul regiunii se păstrează sub cea națională, diferențele

dintre acestea fiind tot mai mici de la an la an. Conform CNP în anul 2009 rata șomajului la nivelul regiunii o va depăși pe cea națională, păstrându-se constant mai mare până în 2012.

Figura 9 – Prognoza asupra evoluției ratei șomajului pe țară și Regiunea Nord-Vest

	România	Regiunea NV	Bihor	Bistrița-Năsăud	Cluj	Maramureș	Satu Mare	Sălaj
2012	5.6	5.9	4.1	7.1	6.5	6	5.3	7.4
2011	6	6.3	4.6	7.5	7	6.4	5.8	7.9
2010	6.4	6.9	5.1	8	7.8	6.8	6.3	8.3
2009	6.8	7.1	5	7.7	7.9	6.9	6	8.2

Sursa: Comisia Națională de Prognoză

Concluzii

Piața muncii, având o poziție importantă într-o economie concurențială, necesită forță de muncă flexibilă și calificată pentru a se putea adapta la schimbările rapide care au loc. Dacă avem în vedere politica de coeziune a Uniunii Europene, care are ca obiectiv eliminarea disparităților de dezvoltare între regiunile din cadrul acesteia, și Strategia Lisabona Revizuită, piața forței de muncă din România și implicit din Regiunea de Nord-Vest trebuie să ajungă la standardele Uniunii Europene, competitivă, flexibilă și incluzivă, într-o economie bazată pe cunoaștere. Pentru a atinge aceste obiective este necesar ca piața forței de muncă din regiunea noastră să cuprindă persoane calificate, adaptabile, cu o cultură a formării profesionale continue. Pe de altă parte, angajatorii trebuie să dea dovadă de o mai mare flexibilitate în ceea ce privește condițiile și programul de muncă ale salariaților proprii, o mai mare deschidere față de angajarea persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile și susținerea formării profesionale.

Până în anul 2008 a avut loc o creștere economică în Regiunea Nord-Vest care a mers mână în mână cu o evoluție pozitivă pe piața forței de muncă. Această situație favorabilă s-a schimbat începând cu a doua jumătate a anului 2008, pe fondul dificultăților economico-sociale de la nivel național și internațional.

Rata de activitate, respectiv populația activă a Regiunii de Nord-Vest s-a situat pe un trend crescător începând cu anul 2005, cele mai multe persoane ocupate având rezidența în mediul urban – îndepărtându-se astfel ușor de titulatura de „regiune rurală” -, iar distribuția pe sexe ale populației active arată un avantaj pentru persoanele de gen masculin.

În ceea ce privește populația ocupată a Regiunii Nord-Vest, evoluția este similară cu cea a populației active, cunoscând o creștere până în anul 2008, rata de ocupare rămânând însă sub media națională și sub media Uniunii Europene a celor 27 de țări (UE27). Cea mai mare pondere a populației

ocupate o reprezintă salariații, numărul acestora fiind substanțial mai mare în mediul urban decât în rural. Pe medii rezidențiale, un mai mare număr de persoane ocupate își are domiciliul în mediul urban, iar pe genuri bărbații par a avea un avantaj față de femei. Pe grupe de vârstă o pondere importantă o are grupa de vârstă 35-44 de ani, în timp ce cea mai slabă pondere o au tinerii între 15 și 24 ani, care au dificultăți la angajare datorită lipsei de experiență, iar în mediul urban, ei preferă să-și continue studiile urmând cursurile instituțiilor postliceale sau universitare. O altă grupă defavorizată în ceea ce privește angajarea, o constituie persoanele de peste 45 de ani, care au dificultăți la angajare datorită vârstei înaintate și a unui deficit de calificare. Persoanele din mediul rural, ocupate în special în agricultură, au calificări din ce în ce mai puțin cerute pe piață, în general un nivel scăzut al educației, precum și o capacitate scăzută de a se deplasa până la locurile de muncă disponibile – ceea ce îi face un segment în mod special vulnerabil. Măsurile active pentru ocupare au avut un efect pozitiv semnificativ în primii ani de implementare, însă numărul persoanelor ocupate prin intermediul acestora a scăzut treptat până în anul 2008. Se simte astfel necesitatea unor eforturi suplimentare pentru ocuparea forței de muncă din regiunea Nord-Vest, în special a acestor grupuri vulnerabile.

Piața muncii a avut o traiectorie favorabilă în perioada 2005-2008, rata șomajului scăzând substanțial. Numărul șomerilor de gen feminin este mai mic decât cel al bărbaților aflați în aceeași situație, însă de-a lungul intervalului analizat s-a constatat o scădere mai accentuată a numărului șomerilor în rândul bărbaților decât în rândul femeilor - ceea ce a făcut ca, implicit, ponderea femeilor șomere în numărul total de șomeri să crească de la an la an. Pe nivele de pregătire, grupele de persoane cele mai expuse riscului de șomaj par a fi acelea cu un nivel de educație scăzut, respectiv pentru absolvenții de ciclu primar, gimnazial, profesional. S-a remarcat deasemenea o creștere substanțială în anul 2008 a numărului șomerilor absolvenți de studii universitare și postuniversitare, însă

În prima jumătate a anului 2009 numărul acestora a crescut mai lent decât pentru alte categorii – acest fapt s-ar putea explica și prin faptul că numărul mare de absolvenți din vara aceluși an nu a mai putut fi absorbit pe piața muncii. La aceasta s-a adăugat și declinul economic. Pe de altă parte, la începutul anului 2009 angajatorii confrunțați cu dificultăți economice par a fi mai puțin dispuși să renunțe la personalul calificat. O atenție deosebită trebuie arătată unor grupuri vulnerabile cum sunt persoanele sub 25 ani, persoanele cu o vârstă mai mare de 45 de ani, șomerii de lungă durată, persoanele de etnie romă. Pentru primele trei categorii menționate anterior s-a constatat o reducere progresivă a numărului de persoane aparținând acestor grupuri care se aflau în șomaj până în anul 2007, urmată de o nouă perioadă de declin pe fondul problemelor economice de la nivelul întregii țări. În ceea ce privește populația de etnie romă, numărul șomerilor a crescut progresiv din 2007 până în 2009, parte din această creștere pe primii ani fiind pusă pe seama continuării campaniilor de identificare și legitimare a persoanelor de etnie romă pentru ca acestea să poată fi înregistrate de Agențiile Județene pentru Ocuparea Forței de Muncă.

Regiunea Nord-Vest (alături de Sud-Est) are cea mai mică rată de creștere a locurilor de muncă vacante în anul 2007 și cea mai accentuată scădere începând cu anul 2008. Astfel, regiunea noastră devine regiunea cu cel mai mic număr de locuri de muncă vacante în anul 2008. În perioada 2007 - 2008 ia o mare amploare domeniul serviciilor

și cel al construcțiilor, iar în anul 2009 din analiza locurilor de muncă vacante din regiune se observă o cerere pentru personal calificat și necalificat în domeniul confecțiilor, textile, pielărit și încălțăminte, pentru toate cele 6 județe. În acest din urmă domeniu se pot identifica cele mai multe locuri vacante în anul 2009. Pe de altă parte, piața muncii arată o descreștere a interesului angajatorilor pentru muncitori necalificați și agricultori. Pentru aceștia este necesară obținerea unei calificări în concordanță cu cererea existentă pe piața forței de muncă, crescându-le astfel șansele de ocupare pe piața muncii.

Conform Comisiei Naționale de Prognoză, după anul 2009 se preconizează o creștere progresivă a populației civile ocupate până în 2012, cu 11,7 mii de persoane. Pe de altă parte, aceeași sursă prognozează că, în ciuda scăderii treptate a ratei șomajului începând cu anul 2010, aceasta va depăși rata înregistrată la nivel național, păstrându-se constantă mai mare până în 2012.

Este necesară intensificarea măsurilor de ocupare a populației regiunii Nord-Vest și de reducere a populației șomere, cu un accent special pe grupurile vulnerabile. Aceste demersuri depind de capacitatea actorilor sociali, atât din domeniul public cât și din cel privat, de a se implica activ, de a forma parteneriate viabile care să dezvolte și să implementeze strategii adecvate și eficiente pentru soluționarea provocărilor existente la nivelul pieței forței de muncă din Regiunea Nord-Vest.

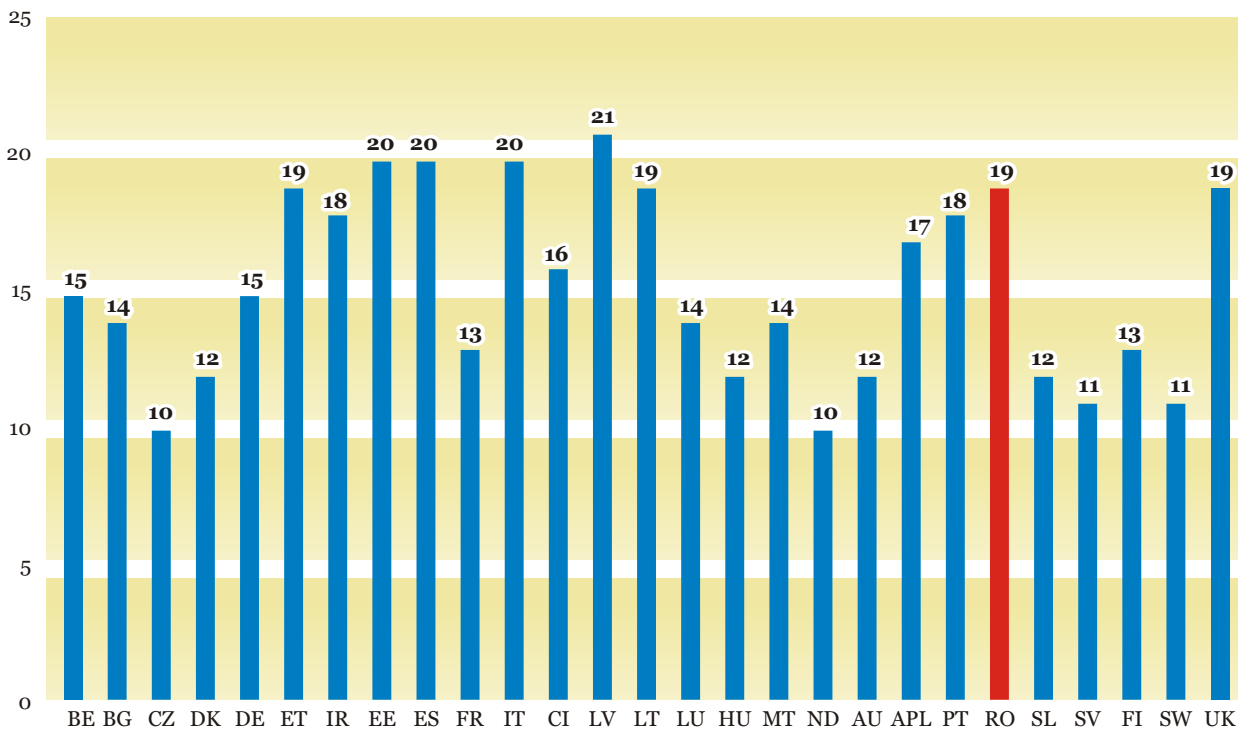
3.5. Incluziunea socială

Există o serie de factori care contribuie la riscul de excluziune socială: sărăcia, starea precară a sănătății, dependența de alcool și droguri, pierderea locuinței, ieșirea din instituțiile de ocrotire la împlinirea vârstei de 18 ani, ieșirea din închisoare, situațiile de criză determinate de violența în familie ș.a. În România putem vorbi de mai multe grupuri sociale excluse sau cu grad ridicat de vulnerabilitate pentru a fi marginalizate social. În privința ocupării, cele mai vulnerabile sunt persoanele cu nivel redus de instruire, persoanele cu handicap, romii, femeile, locuitorii din mediul rural, șomerii de lungă durată, tinerii (în special cei care părăsesc instituțiile pentru copii și cei din mediul rural).

Sărăcia. În conformitate cu datele furnizate de Institutul Național de Statistică, în anul 2007 aproximativ 18,5% dintre cetățenii României sunt săraci (18,3% în rândul bărbaților, respectiv 18,8% în rândul femeilor). În perioada 2004 - 2007 se constată o stabilizare a nivelului ratei sărăciei relative în jurul intervalului de 18% - 19%.

Metodologia de măsurare a sărăciei, elaborată de Banca Mondială (BM), Comisia Anti-Sărăcie și Promovarea Incluziunii Sociale (CASPI) și Institutul Național de Statistică (INS) utilizează ca indicator de bunăstare cheltuielile de consum ale populației. Estimarea sărăciei se face în funcție de un prag absolut, calculat ca valoare a unui coș minim necesar care include bunuri alimentare, non-alimentare și servicii. Estimarea sărăciei severe se face după o ipoteză mai restrictivă, adăugând la valoarea coșului alimentar valori încă mai scăzute considerate ca minime pentru cheltuielile pentru bunuri non-alimentare și servicii.

Figura 1 - Rata sărăciei relative EU-27 (2007)

Sursa: Eurostat

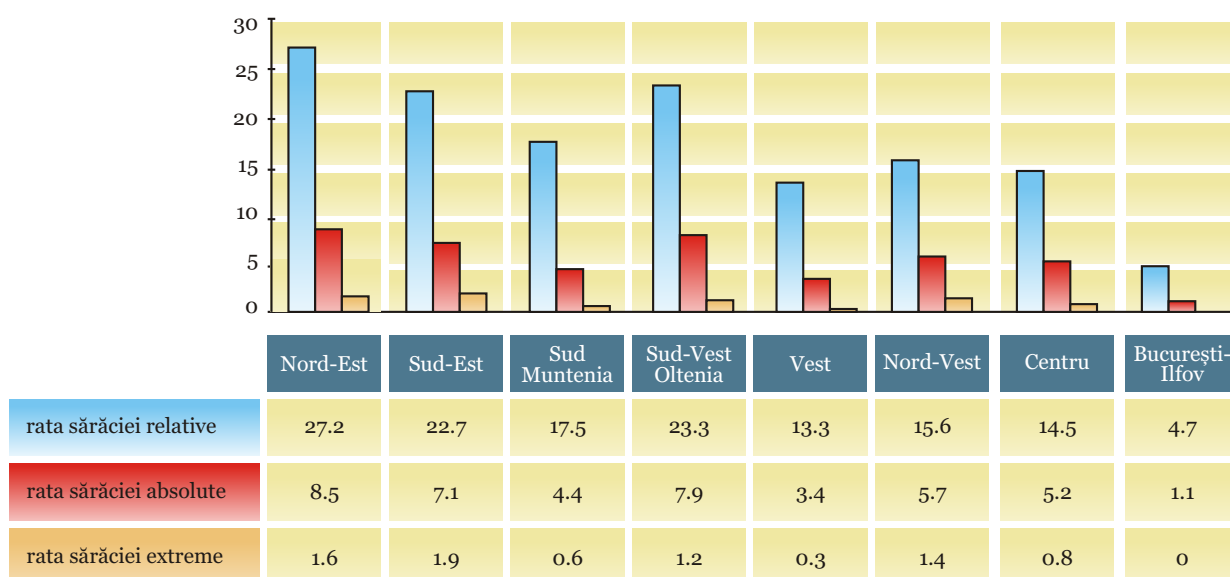
Conform Raportului Național Strategic privind protecția și incluziunea socială (2008-2010) și Memorandumului comun în domeniul incluziunii sociale, riscul de sărăcie este influențat de poziția socio-profesională, de educație, de distribuția teritorială sau apartenența etnică.

Nivelul cel mai ridicat de sărăcie îl înregistrează lucrătorii pe cont propriu, în special agricultorii (risc de sărăcie de 50,9% și ca pondere în total săraci, aproape 1 din 4 e sărac), și șomerii (39,3% pentru șomeri în 2003). Salariații, așa cum era de așteptat, prezintă gradul cel mai scăzut de sărăcie

(9%). Nivelul de educație este cel mai important factor care influențează riscul de sărăcie. Cei mai mulți dintre săraci trăiesc în gospodării conduse de persoane care au absolvit cel mult ciclul secundar de învățământ. Aproape trei sferturi dintre săraci se află în rural, iar riscul sărăciei este mult mai ridicat în cadrul acestui mediu de rezidență (38%), însă în urban sărăcia este mai accentuată.

Din punct de vedere al sărăciei, Regiunea de Nord-Vest ocupă o poziție medie la nivel național, după regiuniile Nord-Est, Sud-Vest și Sud Est (vezi graficul de mai jos).

Figura 2 - Rata sărăciei pe regiuni de dezvoltare în 2007

Sursa: Ministerul Muncii Familiei și Protecției Sociale

Conform cifrelor naționale, incidența sărăciei la copii este sensibil mai ridicată în raport cu media: 29,9% pentru copiii sub 15 ani, 31,9% la tinerii între 15-24 ani față de 25% pe ansamblul populației în anul 2003. Riscul de sărăcie este cel mai ridicat pentru familiile monoparentale (48% dintre gospodăriile în care se află o familie monoparentală sunt sărace) și pentru familiile cu mulți copii. Copiii ce aparțin etniei rome prezintă, de asemenea, un risc

foarte ridicat: 80% se află în sărăcie și 43,3 % în sărăcie severă.

O proporție însemnată dintre persoanele aparținând minorității romilor se plasează la un nivel extrem de ridicat de sărăcie, aceștia fiind în 2003 de 3 ori mai săraci decât media populației. Populația de rome a beneficiat de politici guvernamentale de sprijin, dar fără a avea ca rezultat o îmbunătățire semnificativă a standardului de viață.

Tabel 1 - Rata sărăciei în funcție de etnie (2001)

Etnia	Rata sărăciei severe	Rata sărăciei
Română	9.3	24.4
Maghiară	6.4	19.9
Romă	52.2	75.1
Germană	1.8	7.4
Alta	11.3	31.7

Sursa: Calcule CASPIS (2003) pe baza datelor INS referitoare la anul 2001 realizate de Agenția națională pentru romi

Clasificarea comunităților de romi din punctul de vedere al sărăciei (Sandu, 2005) a fost realizată pe trei criterii grupând șase indicatori - criteriul accesibilității (cu indicatorii legați de: drumuri de acces, caracterul periferic și localizarea comunității față de o groapă de gunoi), criteriul infrastructurii (cu indicatorii legați de accesul la apă potabilă și conectarea la o rețea de electricitate) și criteriul sursei principale de venituri (cu indicatorii oferți de venitul minim garantat și/sau sursele de venit provenite din activități ocazionale). În Anexa 1 găsiți o listă a comunităților cu probleme foarte severe din județele din regiunea Nord-Vest, listă realizată în cadrul studiului "Comunitățile de Romi din România. O hartă a sărăciei comunitare prin sondajul PROROMI finanțat de Banca Mondială" (Sandu, 2005).

Populația de etnie romă

În urma recensământului din 1992 s-au înregistrat 401.087 de persoane care s-au autoidentificat ca fiind romi/țigani la nivelul întregii țări, iar la recensământul din 2002 numărul acestora a fost de 535.140, ceea ce reprezintă o creștere semnificativă. Cea mai mare proporție a romilor în populația înregistrată oficial de recensămintele României a fost de 2,5% în 2002. Anterior, în mod constant proporția oficială s-a situat sub 2%, atingând minimul absolut de 0,3% în 1966.

Există însă mai multe studii care consideră că numărul persoanelor de etnie

romă de pe teritoriul României este mult mai mare. În 1993, Institutul de Cercetare a Calității Vieții estima la aproximativ un milion numărul persoanelor din România care trăiesc "după modul de viață specific romă" (Zamfir și Zamfir 1993), adică aproximativ 4% din totalul populației, iar în 1998 propunea o estimare de aproximativ un milion și jumătate de romi, dintre care doar aproximativ 65% se autoidentifică (Zamfir și Preda 2002). Dumitru Sandu propunea în 2005 o estimare a populației de romi cu probabilitate ridicată de autoidentificare situată între 730.000 și 970.000 de persoane (Sandu 2005). În Barometrul incluziunii romilor (Bădescu și colab., Fundația pentru o Societate Deschisă, 2007) se arată că datorită reticenței percepute a romilor de a se autoidentifica etnic ca atare în contexte oficiale, veridicitatea datelor de recensământ privind structura etnică a populației României este contestată de marea majoritate a observatorilor, inclusiv de organizațiile neguvernamentale ale romilor. Decalajul dintre estimarea oficială a populației romi și estimările neoficiale ale cercetătorilor sau diverselor organizații civile este considerat un indicator al continuității stigmatizării identității de rom.

În ceea ce privește structura populației României pe etnii, se remarcă faptul că, la recensământul din anul 2002, repartizarea diferitelor etnii pe cele 8 regiuni de dezvoltare este neomogenă, ponderea diferitelor etnii în total populație este diferită de la o regiune de dezvoltare la alta.

Tabel 2 - Structura populației după etnie, pe regiuni de dezvoltare, la recensământul din anul 2002 (ponderea în total populație)

Regiunea	Total	Români	Maghiari	Romi/ țigani	Germani	Ucraineni	Ruși / lipoveni	Alte etnii
România	100	89,5	6,6	2,5	0,3	0,3	0,2	0,6
Nord Est	100	97,9	0,2	1,2	0,1	0,3	0,2	0,2
Sud Est	100	95,2	0,1	1,7	-	0,1	0,9	2,0
Sud	100	96,9	0,1	2,9	-	-	-	0,1
Sud Vest	100	97,2	0,1	2,5	-	-	-	0,2
Vest	100	86,2	6,7	2,5	1,4	0,7	-	2,5
Nord Vest	100	75,0	19,3	3,5	0,4	1,3	-	0,5
Centru	100	65,3	30,0	4,0	0,6	-	-	0,1
București	100	96,8	0,3	1,7	0,1	-	0,1	1,0

Sursa: Institutul Național de Statistică.

La nivelul regiunii de Nord-Vest numărul oficial al persoanelor care s-au autodeclarat de etnie romă era în 1992 de 72.886 persoane, iar în 2002, când a avut loc ultimul

recensământ al populației, era de 96.013, reprezentând 17% din numărul total de persoane de etnie romă care declară că trăiesc pe teritoriul României.

Tabel 3 - Numărul de persoane de etnie romă care trăiesc în județele din regiunea Nord Vest conform datelor de la resămintele din 1992 și 2002

Județul	Anul	Romi / țigani
Bihor	1992	21796
	2002	30089
Bistrița Năsăud	1992	9004
	2002	11155
Cluj	1992	16334
	2002	19834
Maramureș	1992	6701
	2002	8913
Satu Mare	1992	9827
	2002	13478
Sălaj	1992	9224
	2002	12544

Sursa: Institutul Național de Statistică, Statistici lunare județene

Numărul persoanelor analfabete în România, conform Recensământului din 2002, este de 508.994 persoane, din care 373.379 sunt români, 17.627 sunt maghiari,

iar 104.737 sunt romi. Analfabetismul este o problemă serioasă care scade șansele de integrare pe piața muncii și crește riscul de marginalizare socială.

Rezultatele cercetării publicate în 1992 (Salvați copiii, 1998, apud. Centrul de Documentare și Informare despre Minoritățile din Europa de Sud-Est) arată că 29,9% din copiii romi cu vârsta cuprinsă între 7 și 9 ani, nu au mers niciodată la școală. În cazul grupei de vârstă 10-16 ani, cifra a fost de 17,2%. Cauzele nefrecventării școlii sunt multiple (Salvați copiii, 1998). Amintim câteva: probleme de natură logistică (datorită faptului că romii trăiesc la periferie, în unele cazuri chiar mai departe de comunitate, accesul copiilor la școală este foarte dificil, mai ales pe vreme nefavorabilă), lipsa unei tradiții în ce privește educația (de ex. părinții romi nu prețuiesc valoarea educației, pentru că nici ei nu au avut parte de una; copilul nu poate ajuta la treburile casei și nici nu poate câștiga banii de care au atâta nevoie; școala modernă, cu clase mixte, inspiră neîncredere mai ales pentru comunitățile roma tradiționaliste care interzic băieților și fetelor să stea împreună dacă nu sunt supravegheați de un adult) sau discriminările. Frecventarea ciclului primar este o condiție pentru accesul la următoarele etape (gimnaziu, liceu, universitate), iar absenteismul și abandonul în rândul copiilor de etnie romă este foarte ridicat conform Centrul de Documentare și Informare despre Minoritățile din Europa de Sud-Est.

Conform Memorandumului comun în domeniul incluziunii sociale, măsurile adoptate pentru combaterea abandonului școlar au dus la scăderea acestuia în învățământul obligatoriu. Totuși, copiii care trăiesc în gospodării sărace au un risc de 2,3 ori mai mare de a abandona școala comparativ cu copiii care trăiesc în gospodării care nu sunt sărace, riscul fiind de 3,1 ori mai mare în cazul copiilor din gospodării sărace sever.

Participarea scăzută pe piața forței de muncă și veniturile foarte scăzute sunt principalele probleme ale comunităților de romi, conform liderilor acestora (Sandu, 2005). Nivelul scăzut de participare la piața muncii se datorează educației lor precare în contextul ofertei scăzute de locuri de muncă necalificate și, uneori, și ca efect al practicilor discriminatorii la angajare.

Copiii străzii

Fenomenul copiilor străzii, deși numărul celor afectați nu este foarte ridicat, este prezent în majoritatea orașelor mari. Conform estimărilor reprezentanților a 26 de Comisii Județene Anti-Sărăcie și Promovarea Incluziunii Sociale din totalul de 47 de Comisii la nivel județean (inclusiv sectoarele din București), numărul copiilor străzii în 2003 era de 1.624, iar în 2004 de 1.280. Aproape toate cazurile au fost înregistrate în zonele urbane.

Tinerii de peste 18 ani care nu mai sunt cuprinși în sistemul de ocrotire a copiilor fără familie

România se confruntă cu probleme complexe ale integrării sociale a tinerilor care ies din instituții (cfr. Memorandumului comun în domeniul incluziunii sociale). În 2003, în sistemul de ocrotire a copilului existau 13.553 copii cu vârsta între 14-17 ani și 5.150 copii de peste 18 ani. Aceștia au un deficit ridicat de capacitate de reinserție socială, sunt lipsiți de sprijinul familiei, mulți dintre aceștia nu-și pot soluționa problemele grave cu care se confruntă simultan: lipsa locuinței, lipsa unui loc de muncă, lipsa suportului social. Complexitatea problemelor cărora trebuie să le facă față tinerii, în perioada de tranziție actuală, poate fi abordată numai prin dezvoltarea coordonării dintre serviciile de asistență socială și alte servicii, precum: școala, accesul pe piața muncii, serviciile de sănătate, etc.

Persoane cu handicap

Numărul total al persoanelor cu handicap din România, în septembrie 2009 este de 669.523 (3,11% din totalul populației), din care 61.233 sunt copii. În regiunea de dezvoltare Nord-Vest sunt 96.453 de persoane cu handicap, din care 9.335 sunt copii, iar 87.118 sunt adulți. Ponderea persoanelor cu handicap din regiune în numărul total al persoanelor cu handicap este de 14,41%, iar ponderea persoanelor cu handicap din regiunea Nord-Vest în total populație România este de 3,54%. Regiunea de Nord-Vest ocupa al treilea loc la nivel

național ca număr de persoane cu handicap între regiunile din România, după regiunile Sud și Nord-Est.

Tabel 4 - Persoane cu handicap, pe regiuni de dezvoltare, copii și adulți, neinstituționalizați și instituționalizați la 30.09.2009

Regiunea	TOTAL			Populația (Sursa INS 2009)	Ponderea persoanelor cu handicap din regiune în total persoane cu handicap România	Ponderea persoanelor cu handicap din regiune în total populație din România
	Copii	Adulți	General			
Nord Est	12.157	90.471	102.628	3.717.621	15,33%	2,76%
Sud Est	6.763	77.145	83.908	2.818.346	12,53%	2,98%
Sud	8.189	101.237	109.426	3.279.786	16,34%	3,34%
Sud Vest	7.140	61.070	68.210	2.257.752	10,19%	3,02%
Vest	6.302	59.864	66.166	1.924.488	9,88%	3,44%
Nord Vest	9.335	87.118	96.453	2.721.468	14,41%	3,54%
Centru	7.569	72.976	80.545	2.526.062	12,03%	3,19%
București	3.778	58.409	62.187	2.253.093	9,29%	2,76%
România	61.233	608.290	669.523	21.498.616	100,00%	3,11%

Sursa: Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap

În cadrul Regiunii Nord-Vest, județele cu numărul cel mai mare de persoane cu handicap, care depășesc ponderea națională de 3,11%, sunt Bihor și Cluj (vezi tabelul de

mai jos pentru detalii). Din total persoanelor cu handicap la nivel regional 90,3% sunt adulți, 94.150 trăiesc în familii, în timp ce 2303 sunt instituționalizați, 13 fiind copii.

Tabel 5 - Persoane cu handicap, în județele din regiunea Nord Vest, copii și adulți, neinstituționalizați și instituționalizați la 30.09.2009

Județul / zona geografică	TOTAL			Populația (Sursa INS 2009)	Ponderea persoanelor cu handicap din regiune în total persoane cu handicap România	Ponderea persoanelor cu handicap din regiune în total populație din România
	Copii	Adulți	General			
Nord-Vest	9.335	87.118	96.453	2.721.468	14,41%	3,54%
Bihor	2.444	20.070	22.514	593.606	3,36%	3,79%
Bistrița Năsăud	863	9.596	10.459	317.346	1,56%	3,30%
Cluj	2.108	19.144	21.252	690.590	3,17%	3,08%
Maramureș	2.044	15.822	17.866	511.946	2,67%	3,49%
Sălaj	711	13.000	13.711	242.472	2,05%	5,65%
Satu-Mare	1.165	9.486	10.651	365.508	1,59%	2,91%

Sursa: Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap

Dacă realizăm o analiză a evoluției numărului de persoane de handicap, vedem că la nivel național numărul persoanelor cu handicap a crescut în perioada 30.09.2006 - 30.09.2009 cu 190.135 de persoane, adică de la o pondere de 2,21% a persoanelor cu handicap în populația generală la o pondere de 3,11%. În regiunea de Nord-Vest, comparativ cu septembrie 2006, sunt înregistrate cu 30.976 de persoane mai mult. Saltul cel mai mare a avut loc la nivelul județului Cluj, unde avem în 2009 un număr de 21.252 de persoane înregistrate, în timp ce în 2006 erau 11047. Creșteri semnificative au mai avut loc și la nivelul județelor Bistrița Năsăud (10.459 în 2009, față de 6.042 în 2006), Maramureș (11.963 în 2009, față de 17.866 în 2006) și Sălaj (6.393 în 2009, față de 613.711 în 2006).

În 2006, din numărul persoanelor înregistrate cu handicap, la nivelul regiunii de Nord-Vest 25.978 aveau handicap sever, ceea ce reprezintă 39,6% din totalul persoanelor cu handicap din regiune, iar 36.048 aveau handicap accentuat, ceea ce reprezintă 55%.

În 2009, numărul persoanelor cu handicap grav neinstituționalizate este de 33.011, adică 34,2%, iar a celor cu handicap accentuat neinstituționalizate este de 41.736, adică 43,2% din totalul persoanelor cu handicap din regiune (pentru detalii suplimentare vezi Anexa 2). Opțiunea politică de a reduce numărul persoanelor cu handicap din instituții rezidențiale și de a încuraja menținerea lor în familie este încă sever limitată de subdezvoltarea serviciilor comunitare din punct de vedere al acoperirii, varietății și calității. Trecerea de la îngrijirea în cadrul instituțiilor la serviciile bazate pe comunitate a fost utilă, cu toate că resursele alocate acestor servicii comunitare sunt insuficiente pentru a permite o reacție promptă la necesitățile specifice cazurilor individuale. Numărul centrelor de zi care oferă servicii de terapie și programe de integrare socială persoanelor cu handicap și cu probleme psihice este foarte mic, acestea fiind plasate în aproape toate cazurile în localitatea-reședință de județ. Multe din aceste centre sunt administrate de către ONG-uri.

Tabel 6. Evoluția numărului de persoane cu handicap, pe regiuni de dezvoltare, în perioada 30.09.2006 - 30.09.2009

Regiunea	Total persoane cu handicap			
	30.09.2006	30.09.2007	30.09.2008	30.09.2009
Nord-Est	73.839	71.385	92.728	102.628
Sud-Est	57.789	59.974	76.584	83.908
Sud	76.579	79.636	101.606	109.426
Sud-Vest	51.857	48.966	61.782	68.210
Vest	47.106	46.170	61.193	66.166
Nord-Vest	65.477	71.625	89.423	96.453
Centru	57.831	57.010	75.045	80.545
București	48.910	48.176	57.572	62.187
România	479.388	482.942	615.933	669.523

Sursa: Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap

Pe lângă datele privind gravitatea handicapului, Autoritatea Națională pentru Persoane cu Handicap oferă informații trimestriale și privind tipurile de handicap și numărul de persoane cu handicap pentru fiecare tip (vezi anexa 3). În cadrul regiunii Nord-Vest numărul cel mai mare de persoane cu handicap au, la sfârșit de septembrie 2009, un handicap fizic (21.572 de persoane), un handicap somatic (18.136), un handicap vizual (17.640), un handicap mental (16.579), respectiv un handicap psihic (12.036).

Numărul persoanelor cu handicap infectate cu SIDA sau HIV, la data de 30 septembrie 2009 este de 118 persoane, copii

și adulți, la nivelul regiunii de Nord-Vest. Județele cu numărul cel mai mare, la nivel regional, de persoane cu handicap bolnave cu SIDA sunt Clujul, cu 48 de persoane și Maramureșul cu 44 (vezi Anexa 4 aferentă acestui capitol).

Conform Direcțiilor de Asistență Socială și Protecția Copilului, până la sfârșitul lunii septembrie 2009, dintre persoanele cu handicap au fost angajate în muncă la nivelul regiunii Nord Vest 3.695 de persoane, dintre care 1.032 cu handicap fizic, 1.411 cu handicap somatic, 452 cu handicap vizual, 399 cu handicap auditiv, 180 cu handicap psihic și 102 cu handicap mental (vezi Anexa 5).

4. Date privind progresul înregistrat în perioada de implementare PRAO NV 2006-2008, în Regiunea Nord-Vest

În scopul elaborării unui plan pentru creșterea ocupării și incluziunii sociale bine ancorat în realitățile existente în Regiunea de Nord-Vest este necesară analiza progresului înregistrat în perioada de implementare anterioară.

Monitorizarea progresului înregistrat în perioada 2006-2008 a întâmpinat o serie de dificultăți, relaționate în principal cu lipsa unor indicatori actualizați pentru perioada vizată. Astfel, anumiți indicatori nu au putut fi decelați concret datorită lipsei unei centralizări a informațiilor care să excludă suprapunerile dintre date sau care să diferențieze informațiile pe diferite categorii de interes. Pe de altă parte, instituțiile responsabile cu centralizarea datelor înregistrează întâzieri mari în oferirea pentru publicul larg a analizelor efectuate, astfel încât în unele cazuri se constată un decalaj de aproximativ 3 ani între momentul de interes și ultimele statistici disponibile. Un alt element care a îngreunat monitorizarea a fost acela al diferențelor existente între diferite instituții în ceea ce privește indicatorii colectați și modalitățile de raportare.

Rămâne astfel necesitatea ca pe viitor să

se găsească soluții în vederea obținerii de date actualizate și uniforme la nivel regional, astfel încât să putem avea o imagine clară asupra demersului de implementare a noului plan pentru ocupare și incluziune socială, ca bază decizională pentru dezvoltarea documentelor programatice.

Obiectivul general al PRAO NV 2006-2008 a fost „creșterea investițiilor în capitalul uman al Regiunii Nord-Vest, pentru asigurarea unei forțe de muncă bine instruite, cu un nivel de calificare ridicat, competitivă și dinamică, bine adaptată la o piață a muncii flexibilă și incluzivă, susținută de parteneriate eficiente.” Pentru atingerea acestui obiectiv au fost stabilite o serie de priorități:

1. Creșterea competitivității forței de muncă din regiune
2. Promovarea învățării pe tot parcursul vieții, pentru o mai bună adaptare la piața muncii
3. Creșterea nivelului de ocupare în Regiunea Nord-Vest
4. Dezvoltarea parteneriatelor la nivel comunitar
5. Promovarea egalității de gen și a incluziunii sociale
6. Asistență tehnică

Creșterea competitivității forței de muncă din regiune a fost una dintre prioritățile cele mai dificil de urmărit, în special datorită lipsei unor indicatori actualizați. Această prioritate a avut în vedere în special înființarea de asociații generatoare de venit în mediul rural, creșterea ocupării în servicii și turism, ocuparea locurilor vacante în domeniul IT, creșterea numărului de firme care obțin standardul ISO, creșterea numărului de beneficiari de formare în managementul afacerilor, creșterea numărului de centre de cercetare-dezvoltare, reducerea migrației tinerilor.

Per ansamblu, economia regiunii de Nord-Vest a cunoscut o continuă dezvoltare în perioada 2006-2008, produsul intern brut al regiunii fiind mai mare de la an la an – așa cum arată datele furnizate de Institutul Național de Statistică și Comisia Națională

de Prognoză. Regiunea se bucură de un număr considerabil de întreprinderi mici și mijlocii, acestea fiind o prezență dinamică în cadrul economiei regionale. Pentru sectorul „Servicii” în general și „Hoteluri și restaurante” în particular numărul de IMM-uri a crescut progresiv, cele mai multe fiind întreprinderi de până la 9 angajați. Astfel, la nivelul Regiunii Nord-Vest s-a constatat o creștere a persoanelor ocupate în domeniul serviciilor și turismului în anul 2006. Totuși, la nivelul aceluiași an, sectorul Hoteluri și Restaurante rămânea unul dintre domeniile cu numărul cel mai mic de salariați.

Expansiunea afacerilor centrate pe tehnologia informațiilor este notabilă și completează fericit oferta de servicii a regiunii. Cererea de specialiști IT pe piața muncii a crescut și ea, fiind unul dintre domeniile în care există o importantă cerere de personal chiar și în timpul perioadei de recesiune economică.

Chiar dacă nu avem o statistică exactă referitoare la numărul de centre de cercetare-dezvoltare existente în regiunea noastră, până în anul 2006 inclusiv, conform “Anuarului Statistic 2007”, numărul salariaților cuprinși în activitatea de cercetare și numărul cercetătorilor a crescut substanțial, însă mare parte din această creștere poate fi pusă pe seama județului Cluj, unde sunt localizați 88% din cercetătorii regiunii.

În anul 2006, un număr de 382 de persoane cu vârste sub 25 de ani au emigrat din Regiunea de Nord-Vest. Aceasta reprezintă un procent de 20,36% din numărul total de emigranți din regiune și 14,2% din numărul emigranților din aceeași categorie de vârstă la nivel național.

În ceea ce privește **promovarea învățării pe tot parcursul vieții**, toate regiunile de dezvoltare din țara noastră se află încă printre regiunile Uniunii Europene cu numărul cel mai mic de adulți care participă la programe de formare profesională continuă. Acțiunile aferente acestei priorități au avut în vedere creșterea numărului de beneficiari de cursuri de (re)calificare, perfecționare și specializare,

înființarea de centre de consiliere și orientare în fiecare unitate teritorială din regiune, precum și creșterea numărului de beneficiari de servicii de consiliere și orientare profesională.

Majoritatea cursurilor organizate prin Agențiile Județene pentru Ocuparea Forței de Muncă au vizat calificarea/recalificarea persoanelor, foarte puține având ca scop perfecționarea și, chiar mai puține, specializarea lor. Numărul cursanților instruiți prin aceste instituții s-a menținut aproximativ constant în perioada 2006-2008. Persoanelor care au participat la cursuri de formare profesională organizate prin intermediul AJOFM-urilor li se adaugă aceia care au participat la cursurile organizate prin unitățile TVET și a celor de tipul „a doua șansă”. S-a înregistrat un progres anual în ceea ce privește numărul unităților de învățământ profesional și tehnic care au obținut autorizare ca furnizori de formare profesională – ajungând în 2008 la un procent de 15% din totalul unităților TVET. În ceea ce privește programele de tip a doua șansă, în Regiunea Nord-Vest au fost implicate 41 de școli prin care au fost derulate un număr de 45 de programe educaționale. O contribuție importantă în acest domeniu au avut-o și universitățile din regiune atât prin diversificarea programelor de învățământ la distanță, cât și prin dezvoltarea și implementarea programelor de training.

De asemenea, în perioada de implementare 2006-2008 s-a înregistrat o creștere semnificativă a numărului persoanelor care au fost ocupate, beneficiind de servicii de consiliere și orientare profesională, așa cum arată datele primite de la Agențiile Județene pentru Ocuparea Forței de Muncă. De altfel, în acest domeniu s-a constatat cel mai mare progres dintre toate măsurile active implementate pentru ocuparea forței de muncă. Inclusiv în ceea ce privește numărul de cabinete de consiliere și orientare din sistemul preuniversitar au fost înregistrate ameliorări, 60% dintre școli punând la dispoziția elevilor un cabinet de consiliere dotat corespunzător – în încercarea de a asigura o viitoare forță de muncă adaptabilă și flexibilă. Cu toate acestea, numărul de

elevi care revine statistic unui consilier școlar este ridicat, iar în mediul rural numărul consilierilor este foarte scăzut.

Acțiunile menite să ducă la **creșterea nivelului de ocupare în Regiunea Nord-Vest** au urmărit creșterea ocupării în mediul rural a persoanelor sub 25 de ani și peste 50 de ani, reducerea numărului de șomeri de lungă durată, scăderea gradului de ocupare în economia informală și promovarea unor politici active de marketing regional din partea autorităților publice pentru crearea unor locuri de muncă diversificate și atractive.

Per ansamblu, perioada 2006-2007 a fost marcată de o scădere importantă a ratei șomajului. Începând din anul 2008, în special în ultimul semestru al acestui an, s-a constatat o nouă creștere a numărului de șomeri din întreaga regiune și din țară, pe fondul dificultăților economice de la nivel național și internațional. În ciuda eforturilor Agențiilor Județene pentru Ocuparea Forței de Muncă de a implementa măsurile de ocupare, numărul total al șomerilor în primul semestru al anului 2009 se apropie de cel înregistrat în 2003.

Șomajul în rândul persoanelor cu vârste mai mari de 50 de ani, a înregistrat și el o tendință încurajatoare de scădere până în a doua jumătate a anului 2008. Chiar dacă numărul de șomeri din această categorie de vârstă este, per ansamblu, mai mare în 2008 decât în anul 2006, datele colectate de la Agențiile Județene de Ocupare a Forței de Muncă arată că în cei 3 ani ai perioadei de referință, 8.362 de persoane cu vârste mai mari de 45 de ani au fost prin implementarea măsurilor active de ocupare.

În ceea ce privește șomerii cu vârsta mai mică de 25 de ani, numărul lor a înregistrat o scădere cu peste 2000 de persoane între anii 2006-2007, urmată de o nouă tendință de creștere începând cu anul 2008, chiar dacă nu a atins, în acest din ultim an, valoarea de start. Prin eforturile AJOFM-urilor din regiunea noastră, un număr total de 6.991 de absolvenți au fost ocupați în cei trei ani ai perioadei de referință.

Un alt aspect important relaționat cu

domeniul ocupării vizează reducerea numărului de șomeri de lungă durată. Astfel, se înregistrează o scădere cu 1.257 de persoane din această categorie între anii 2006-2008.

Chiar dacă între anii 2004-2006 numărul persoanelor ocupate în mediul rural a crescut cu 19.000, rata de ocupare a acestora s-a păstrat mai mică decât cea înregistrată la nivel național. În perioada imediat următoare, respectiv 2006-2008, rata de ocupare a persoanelor din mediul rural din regiunea Nord-Vest a înregistrat o scădere progresivă (cu 3,9 procente până în anul 2008), în timp ce ocuparea la nivel național a acestora s-a menținut relativ constantă.

Bursele locurilor de muncă vin în întâmpinarea activităților agențiilor de ocupare, cu scopul satisfacerii rapide a cererii și ofertei forței de muncă. Pentru că au avut rezultate notabile, bursele locurilor de muncă s-au diversificat, ajungându-se la 46 de burse organizate în 2008 în toată regiunea, față de 2 burse în 1999. Cu toate acestea, numărul de burse organizate pe regiune a rămas aproximativ constant între anii 2004 și 2008. Un indicator al nivelului de dezvoltare economică al regiunii este numărul de firme care se dezvoltă, numărul investitorilor atrași în regiune și, implicit, numărul locurilor de muncă vacante. Anul 2007 aduce, la nivel național, creșterea ratei medii a locurilor de muncă vacante, însă Regiunea Nord-Vest (alături de Sud-Est) are cea mai mică rată de creștere, cu doar 0,15 puncte procentuale mai mare decât în 2006. În anul 2008, regiunea Nord-Vest devine regiunea cu cel mai mic număr de locuri de muncă vacante, înregistrând, pe fondul diminuării la nivel național a ratei LMV, una dintre cele mai accentuate scăderi dintre toate regiunile.

Unul dintre obiectivele orizontale ale fondurilor europene pentru dezvoltarea resurselor umane este „parteneriatul”, iar una dintre prioritățile PRAO NV 2006-2008 se referea la **dezvoltarea parteneriatelor la nivel comunitar**. Un moment notabil în istoria diverselor forme de asociere ale organizațiilor active în promovarea inițiativelor de dezvoltare a resurselor

umane este acela al pregătirilor pentru accesarea fondurilor structurale puse la dispoziția statelor membre de către Uniunea Europeană. Ca rezultat al proiectelor de asistență tehnică acordate Guvernului României, în anul 2006, 43 de instituții și organizații din Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest au semnat Carta de constituire a Pactului Teritorial pentru Ocuparea Forței de Muncă și Incluziune Socială în Regiunea Nord Vest. În perioada 2007–2008 au avut loc mai multe reuniuni ale Pactului Teritorial, în urma cărora s-a putut constata interesul organizațiilor pentru subiectele din domeniul dezvoltării resurselor umane, dar și dificultăți de corelare și coordonare a eforturilor acestora.

Un alt indicator în acest sens îl reprezintă numărul de proiecte depuse în parteneriat pentru accesarea finanțărilor europene în scopul dezvoltării resurselor umane. În acest domeniu, un număr de aproximativ 77 de proiecte au fost implementate în diferite parteneriate de actori sociali din Regiunea Nord-Vest, prin finanțări Phare, din 8 proiecte contractate prin finanțări POSDRU până în decembrie 2008 de către actorii sociali din regiunea noastră.

În ceea ce privește parteneriatele formate între universități și mediul economic este din nou dificil de decelat un număr exact. În analiza existentă în PRAI NV 2008-2013 este menționată extinderea și diversificarea acestor tipuri de parteneriate. Același document oferă mai întâi ca exemplu cazul Universității Oradea, care și-a adaptat curriculumul la cererea de forță de muncă existentă pe piață prin crearea unei Facultăți de Textile și Pielărit. Poate mai elocvent referitor la parteneriate între universități și mediul economic este cazul Universității "Babeș-Bolyai" care: cuprinde în structurile sale administrative reprezentanți ai marilor companii din oraș; a perfecționat instrumente de analiză a inserției profesionale a absolvenților; funcționează și ca firmă de recrutare și selecție. De asemenea, tot din Cluj, avem exemplul Universității Tehnice care, prin intermediul Facultății de Electronică, Telecomunicații și Tehnologia Informației a creat programe extrașcolare pentru studenți în scopul perfecționării

cunoștințelor practice ale acestora, în parteneriat cu companii multinaționale. În cadrul aceleiași universități, prin Facultatea de Mecanică, Catedra de Autovehicule Rutiere și Mașini Agricole, au fost desfășurate o serie de colaborări cu unități de cercetare și producție importante, care reprezintă principalii beneficiari ai absolvenților de la specializările Autovehicule Rutiere și Mecanică Agricolă, precum și ofertanții locurilor de practică pentru studenți.

De la lansarea fondurilor structurale și până în 31 decembrie 2008, au fost depuse pe axa 1.2 „Calitate în învățământul superior” un număr de 5 proiecte strategice, de către instituții cu acțiune la nivel național – nici unul dintre aplicanții proiectelor nu a fost o instituție sau filială din regiunea noastră, însă nu exclude existența lor în parteneriatele formate. Pentru ameliorarea tranziției de la școlară la viața activă (axa 2.1) găsim ca și solicitant al unui proiect strategic Universitatea "Babeș-Bolyai", proiect cu titlul „Convergența pregătirii universitare cu viața activă”.

Promovarea egalității de gen și a incluziunii sociale reprezintă o altă prioritate pentru perioada de implementare 2006-2008. În acest sens au fost considerate ca fiind de major interes creșterea ocupării femeilor și a persoanelor care se confruntă cu risc de marginalizare, precum și concilierea vieții profesionale cu viața de familie.

În ceea ce privește ocuparea în rândul femeilor, din anul 2004 până în 2006, numărul femeilor ocupate a crescut cu 20.000, reprezentând o creștere de 3,92 procente. Din păcate, nu sunt date actualizate care să indice specific evoluția acestui indicator. Pe de altă parte, numărul șomerilor de acest gen a urmat o scădere semnificativă până în anul 2007, când în evidențele agențiilor județene de ocupare a forței de muncă erau înregistrate mai puțin cu 7.033 de femei în situația de șomaj comparativ cu anul anterior.

Prin intermediul implementării măsurilor active de ocupare de către Agențiile Județene pentru Ocuparea Forței de Muncă,

un număr total de 143 de persoane cu dizabilități au fost ocupate în toți cei trei ani cuprinși în perioada de analiză. Chiar dacă reprezintă un număr mic, se poate constata un minim progres în acest domeniu. Pe lângă aceștia, 566 de tineri cu vârste cuprinse între 16 și 25 ani, aflați în dificultate și confrunțați cu risc de excludere profesională, au fost ocupați prin încheierea de contracte de solidaritate în perioada de implementare vizată, însă numărul persoanelor angajate prin această măsură a scăzut de la an la an.

În ciuda scăderii ratei șomajului general, numărul de șomeri de etnie romă a crescut, în anul 2008 fiind înregistrați ca șomeri cu 1842 mai multe persoane din această categorie, comparativ cu anul 2006. Acest fapt poate fi datorat, în parte, eforturilor diferitelor instituții care se ocupă cu problematica romilor de a le elibera acte de identificare, astfel încât să poată fi completate dosarele de înregistrare în evidențe.

Dintre activitățile de impact ale **Asistenței Tehnice** în perioada 2006-2008 în Regiunea Nord-Vest se remarcă demersurile realizate în vederea formării Pactului Teritorial pentru Ocupare și Incluziune Socială și a parteneriatelor județene – activitate lansată în contextul elaborării Planurilor Regionale de Acțiune pentru Ocupare și Incluziune Socială (PRAO). Crearea acestor Pacte este o inițiativă a Ministerului Muncii, Familiei și Egalității de Șanse, prin Proiectul de Asistență Tehnică Phare RO 2003/005 – 551.05.01.04.04.01 „Sprijin pentru MMSSF în elaborarea și implementarea politicii de ocupare și pregătire pentru EDIS” (Sistemul Extins de Implementare Descentralizată).

În ceea ce privește sprijinul acordat prin proiectele de asistență tehnică pentru absorbția de fonduri structurale pentru dezvoltarea resurselor umane, poate fi reflectată de numărul proiectelor implementate în Regiunea Nord-Vest prin programele Phare și prin Fondul Social European. Astfel, în intervalul temporal de referință au fost derulate 69 de proiecte cu finanțare Phare (2004 și 2005) a căror activități s-au desfășurat în regiunea

noastră, cele mai multe având în vedere promovarea învățării pe tot parcursul vieții. La acestea se adaugă proiectele finanțate prin programele Phare 2006 și cele 8 proiecte strategice, contractate până la finele anului 2008, prin finanțări POSDRU ale căror solicitanți sunt organizații din Regiunea Nord-Vest.

Indicatori ai programelor desfășurate în perioada 2006-2008 prin fonduri europene

Finanțările obținute de către actorii sociali din Regiunea Nord-Vest prin programele Phare au jucat un rol important în ceea ce privește dezvoltarea resurselor umane din regiune. La o analiză a indicatorilor programelor Phare 2004, 2005 și 2006, care s-au desfășurat în perioada de implementare a Planului Regional de Acțiune pentru Ocupare și Incluziune Socială (PRAO-NV) 2006-2008, puse la dispoziția noastră de către AM POSDRU, rezultă o serie de aspecte:

- Prin aceste programe au participat și beneficiat de formare profesională, un număr de 13927 de persoane, dintre care:
  - 4.718 angajați, din care 1460 persoane în funcții manageriale
  - 1.174 șomeri
  - 180 persoane de etnie romă
  - 463 persoane cu dizabilități și tineri post-instituționalizați
  - 112 persoane cuprinse în serviciile sociale au beneficiat de o formă de educație
- Au fost asistate prin formare profesională un număr de 420 de IMM-uri
- Prin liniile care au vizat promovarea măsurilor de incluziune socială și cele de ocupare a forței de muncă, au beneficiat de consiliere în carieră un număr de 2.385 de persoane, dintre care
  - 750 de persoane de etnie romă
  - 607 persoane cu dizabilități sau tineri instituționalizați
- Au beneficiat de servicii de asistență în vederea găsirii unui loc de muncă (mediere) un număr de 2.040 persoane,

dintre care

- 1.421 șomeri
- 10 persoane de etnie romă
- 49 persoane cu dizabilități și tineri post-instituționalizați

- Au obținut un loc de muncă un număr de 227 de persoane
- Prin liniile care au vizat promovarea măsurilor de incluziune socială și ocuparea forței de muncă, au beneficiat de asistență în vederea auto-angajării (PFA) un număr de 484 de persoane, iar 20 de persoane au fost raportate ca inițiind o activitate independentă (PFA)
- Au fost realizate un număr de 200 de proiecte de mici dimensiuni privind serviciile sociale
- Au fost înființate un număr de 22 de adăposturi temporare
- Numărul beneficiarilor de servicii sociale au fost de 1.933 persoane
- Numărul de parteneriate a crescut cu 30
- Numărul de servicii sociale a fost mărit cu 2

Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane (POS DRU) 2007-2013

Fondul Social European (FSE) este instrumentul principal prin care Uniunea Europeană finanțează obiectivele strategice ale politicii de ocupare. Pentru perioada 2007-2013, Uniunea Europeană a alocat României pentru Fondul Social European 3.684 mil. €, pentru două programe operaționale:

- Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane, cu o alocare financiară FSE de 3.476 mil. €
- Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative, cu o alocare financiară FSE de 208 mil. €

Obiectivul general al POS DRU îl constituie dezvoltarea capitalului uman și creșterea competitivității acestuia, prin conectarea educației și învățării pe tot

parcursul vieții cu piața muncii și asigurarea participării crescute pe o piață a muncii modernă, flexibilă și incluzivă, pentru 1.650.000 de persoane.

Prin acest program, până la data de 30 decembrie 2008, au fost contractate un număr de 8 proiecte strategice ale căror solicitanți sunt organizații din Regiunea Nord-Vest. Acestea reprezintă doar 7,27% din totalul proiectelor contractate la nivel național. Cinci dintre ele vizează dezvoltarea de programe doctorale și postdoctorale în sprijinul cercetării (Axa 1.5), un alt proiect are în vedere „Convergența pregătirii universitare cu viața activă” (Axa 2.1), iar un altul urmărește „Sustținerea dezvoltării comunităților de romi din regiunile de dezvoltare NV și Centru” (Axa 6.1). Contribuind la obiectivele axei prioritare 3.3 „Dezvoltarea parteneriatelor și încurajarea inițiativelor pentru partenerii sociali și societatea civilă”, la finalul anului 2008 s-a încheiat procesul de contractare pentru înființarea Secretariatului Tehnic Permanent (STP-NV), organism de sprijin și consultanță al membrilor Pactului Regional pentru Ocupare și Incluziune Socială din Regiunea Nord-Vest (PROIS-NV).

Până la finalul lunii noiembrie 2009, conform AMPOS DRU, au fost contractate 36 de proiecte care presupun desfășurarea de activități pentru dezvoltarea resurselor umane din Regiunea Nord-Vest. Dintre acestea, 22 au fost de grant și 14 strategice. Cele mai multe proiecte care cuprind acțiuni pentru dezvoltarea resurselor umane în Regiunea Nord-Vest au vizat axele prioritare 1 și 3, respectiv „Educația și formarea profesională în sprijinul creșterii economice și dezvoltării societății bazate pe cunoaștere” și „Creșterea adaptabilității lucrătorilor și a întreprinderilor”. Distribuția proiectelor pe axe prioritare și domenii majore de intervenție până la finalul lunii noiembrie 2009 poate fi urmărită în Anexa 2 aferentă acestui capitol.

Partea II-a

- **Analiza SWOT**

**Dezvoltarea resurselor umane
din Regiunea Nord Vest**

Analiza SWOT

Dezvoltarea resurselor umane din Regiunea Nord Vest

Puncte tari	Puncte slabe
Creșterea Produsului Intern Brut pe cap de locuitor (în 2002 a fost 6.690,7 ; în 2006 a fost 14.946,6)	Sectorul servicii subdezvoltat comparativ cu nivelul național
Tradiție în industria textilă	Număr scăzut de persoane ocupate în sectorul hoteluri și restaurante – unul dintre sectoarele cu numărul cel mai mic de salariați
Dezvoltarea sectorului antreprenorial (densitatea IMM-urilor la 1000 locuitori era de 25,3 în 2007 – locul 2 după București-Ilfov)	Număr mare de întreprinderi care se confruntă cu situația de insolvență începând cu anul 2009
Diversificarea economiei regionale (creșterea ocupării în toate domeniile, mai puțin în agricultură)	Salariile minime și medii relativ mici (salariul net mediu lunar este de 1.260 RON în România și 1.107 RON în Nord-Vest) în 2008
Costurile forței de muncă sunt relativ reduse (salariul net mediu lunar este de 1.280 RON în România și 1.107 RON în Nord-Vest)	Rata scăzută a locurilor de muncă vacante – în anul 2008 e regiunea cu cea mai mică rata a locurilor de muncă vacante din țară (1,46%)
Creșterea productivității muncii (productivitatea estimată ca raportul dintre PIB și numărul persoanelor ocupate era 21,31% în 2003 și 30,22% în 2005)	Nivel ridicat de ocupare în ramurile economice cu productivitate redusă – 32,6% persoane ocupate în agricultură în 2006, peste ponderea la nivel național (29,68%)
Distribuția echilibrată a forței de muncă în principalele activități ale economiei (în 2006, în regiunea Nord Vest populația ocupată era: 24,9% în industrie, 32,6% în agricultură, 37,8% în servicii, 4,7% în construcții)	Rata scăzută de ocupare a populației în vârstă de muncă, sub valorile înregistrate la nivel național (pentru anul 2006 RO-58,8, NV-57,1; în anul 2008 RO-59, NV-56,4)
Rata de activitate a resurselor de muncă este mai mare decât cea înregistrată la nivel național (în anul 2008 în Regiunea NV – 71%, iar la nivel național 66,6%)	Acces redus la piața muncii în mediul rural – scăderea ratei de ocupare a persoanelor în vârstă de muncă din mediul rural de la 57,9% în anul 2006 la 54% în anul 2008

Rată mai ridicată de includere a femeilor pe piața muncii comparativ cu media națională (România: 46,71%, iar în Nord Vest: 46,88% în 2007)

Proporție redusă a forței de muncă bine instruite (în anul 2006 din totalul persoanelor ocupate 11,35% aveau un nivel superior de studii, în timp ce 25,15% aveau un nivel inferior de educație, iar 63,49% aveau o educație de nivel mediu)

Rata de ocupare a persoanelor cu un nivel superior de educație (86,1% în anul 2006), egală cu cea înregistrată la nivel național

Scăderea numărului total de persoane ocupate prin implementarea măsurilor active (de la 59.223 persoane în 2006 la 48.450 persoane în anul 2008)

Creșterea numărului de persoane ocupate în servicii (369,2 mii de persoane în 2003 comparativ cu 436,8 mii de persoane în 2006)

Disponibilitate redusă pentru migrare internă

Creșterea numărului de persoane ocupate prin activități de consiliere și informare (de la 3.498 în 2006 la 15.341 persoane în 2008)

Creșterea ratei șomajului în anul 2008 (de la 2,9 în 2007 la 3,3 în anul 2008 și 5,9 în septembrie 2009)

Scăderea ratei șomajului în perioada 2006-2007 (rata șomajului a scăzut de la 3,6 în anul 2006, la 2,9 în 2007)

Creșterea numărului de șomeri cu vârste mai mari de 50 ani, mai mici de 25 de ani și a șomerilor de lungă durată începând cu a doua jumătate a anului 2008

Scăderea numărului șomerilor cu vârste mai mici de 25 ani, mai mari de 50 ani și a șomerilor de lungă durată în perioada 2006-2007

Migrația externă a lucrătorilor înalt calificați (fenomenul de brain drain)

Creșterea numărului de unități TVET care au obținut acreditarea ca furnizori de formare profesională continuă

Rata scăzută de participare a adulților la educație și instruire (1,3% din populația cu vârste între 25 și 64 ani la nivelul regiunii NV în anul 2007, procent mult mai mic decât cel al UE27 de 9,5%)

Îmbunătățirea serviciilor de consiliere și orientare profesională puse la dispoziția elevilor prin creșterea numărului de consilieri

Numărul consilierilor școlari din mediul rural este foarte scăzut

Consolidarea eforturilor pentru adaptarea ofertei educaționale la dinamica existentă pe piața muncii

Scăderea numărului de persoane ocupate prin măsurile de sprijinire a angajatorilor

Sistem universitar bine dezvoltat

Ponderea crescută a populației din mediul rural (în anul 2007, în urban locuiau 53,38% dintre persoane, iar în rural 46,62%)

Creșterea numărului de cercetători în majoritatea județelor regiunii	Nivelul scăzut de informare a grupurilor vulnerabile asupra drepturilor pe care le au și asupra instituțiilor la care pot să apeleze
Consolidarea parteneriatelor pentru ocupare și incluziune socială la nivel regional și județean	Comunicare scăzută între organizații – beneficiarii se pierd între instituțiile la care ar trebui să apeleze pentru a primi asistență
Creșterea numărului de parteneriate între instituțiile de învățământ preuniversitar și universitar și agenții economici	Slabă promovare a exemplelor de bune practici în domeniul ocupării forței de muncă și a incluziunii sociale

Oportunități	Amenințări
Creșterea competitivității regionale	Tendința accentuată de îmbătrânire a populației (scăderea ponderii grupei de vârstă 0-14 ani de la 17,9% în 2002 la 15,66% în 2007 și creșterea ponderii grupei de vârstă de peste 60 ani de la 18,2% în 2002 la 18,65% în 2007)
Dezvoltarea economiei bazate pe cunoaștere	Lipsa unui sistem actualizat și uniform de indicatori referitori la piața muncii și grupurile/comunitățile defavorizate
Dezvoltarea sectorului IT	Lipsa unui sistem actualizat și uniform de indicatori cu privire la integrarea grupurilor vulnerabile pe piața muncii
Dezvoltarea sectoarelor turism, transporturi, servicii	Prelungirea perioadei de recesiune economică
Posibilitatea atragerii de finanțări prin accesarea Fondului Social European, (POSDRU) pentru dezvoltarea resurselor umane	Lipsa unor prognoze pe termen mediu și scurt referitoare la evoluția economică, respectiv la evoluția pieței muncii la nivel regional și local
Dezvoltarea parteneriatelor pentru ocupare și incluziune socială la nivel regional și județean	Dificultăți în monitorizarea inserției pe piața muncii a absolvenților
Îmbunătățirea parteneriatului dintre unitățile de învățământ și agenții economici	Dezinteresul manifestat de angajatori pentru ajutorul acordat IMM-urilor prin măsurile active de ocupare a forței de muncă

Rata mare de cuprindere în învățământul secundar superior (mai mare decât cea existentă la nivel național) precum și interesul crescând al elevilor pentru învățământul universitar

Cultură antreprenorială scăzută, în special în mediul rural

Formarea resurselor umane din mediul public și privat, pentru o mai bună gestionare a problemelor grupurilor vulnerabile

Rata de cuprindere în învățământul obligatoriu mai mică decât cea existentă la nivel național

Dezvoltarea serviciilor integrate de asistență socială a grupurilor vulnerabile

Dotarea deficitară a școlilor, în special a celor din mediul rural

Informarea beneficiarilor cu privire la drepturile și resursele de care dispun; schimbarea mentalității de tipul „nu pot”, creșterea capacitații de a se integra pe piața muncii

Implicare scăzută a instituțiilor publice și private în identificarea grupurilor vulnerabile, a problemelor specifice cu care se confruntă acestea și în implementarea de programe de asistență eficiente

Campanii de promovare a incluziunii sociale

Mentalitatea specifică grupurilor țintă (ex: deznădejde, acceptare) și a comunității (stereotipuri, respingere) care fac dificilă implementarea măsurilor de integrare

Partea III-a

- **Planul Regional de Acțiune
pentru Ocuparea Forței de Muncă și Incluziune Socială
PRAO NV 2009 - 2013**
- **Plan de implementare a PRAO NV 2009-2013**
- **Propunere de mecanism de monitorizare a
PRAO NV 2009-2013**

PLANUL REGIONAL DE ACȚIUNE PENTRU OCUPAREA FORȚEI DE MUNCĂ ȘI INCLUZIUNE SOCIALĂ DIN REGIUNEA DE DEZVOLTARE NORD VEST (PRAO NV 2009 – 2013)

Obiectiv general

Creșterea investițiilor în capitalul uman al Regiunii Nord Vest, pentru asigurarea unei forțe de muncă bine instruite, cu un nivel de calificare ridicat, competitivă și dinamică, bine adaptată la o piață a muncii flexibilă și incluzivă, susținută de parteneriate eficiente.

Priorități

1. CREȘTEREA COMPETITIVITĂȚII ȘI ADAPTABILITĂȚII FORȚEI DE MUNCĂ DIN REGIUNE (LD 17, 23, 24)

Acțiuni:

1.1. Instruirea și consilierea în vederea inițierii unei afaceri, în special a persoanelor din mediul rural.

1.2. Instruirea angajaților din cadrul companiilor.

1.3. Asistarea persoanelor aflate în tranziția de la școală la viața activă.

1.4. Realizarea de cursuri de formare profesională în vederea creșterii calității și productivității muncii a persoanelor care lucrează în turism, servicii și industrie.

2. PROMOVAREA ÎNVĂȚĂRII PE TOT PARCURSUL VIEȚII, PENTRU O MAI BUNĂ ADAPTARE LA PIAȚA MUNCII (LD 17, 23, 24)

Acțiuni:

2.1. Realizarea de cursuri de calificare/recalificare în domeniile cele mai cerute pe piața muncii.

2.2. Realizarea de cursuri de perfecționare și / sau specializare pentru a dobândi /

dezvolta cunoștințele, abilitățile și deprinderile / competențele necesare unei bune adaptări la piața muncii.

2.3. Instruirea specialiștilor în educația adulților în vederea îmbunătățirii calității serviciilor de consiliere și instruire.

2.4. Furnizarea de servicii de consiliere în vederea dezvoltării carierei profesionale.

2.5. Realizarea de studii, analize, rapoarte sau strategii privind educația adulților.

2.6. Instruirea personalului care lucrează în educație, cu accent pe personalul din mediul rural și pe persoanele aflate la debutul în cariera didactică.

2.7. Realizarea de proiecte transnaționale pentru a realiza transferul de bune practici în domeniul educației adulților.

3. CREȘTEREA NIVELULUI DE OCUPARE ÎN REGIUNEA NORD-VEST (LD 17, 19, 20)

Acțiuni:

3.1. Sprijinirea tuturor activităților privind măsurile active în vederea creșterii nivelului ocupării persoanelor din mediul rural.

3.2. Elaborarea și implementarea unor metode inovatoare pentru promovarea integrării pe piața muncii a șomerilor tineri, a șomerilor de lungă durată, precum și a șomerilor cu vârsta peste 50 de ani.

3.3. Promovarea inițiativelor ce au ca scop reducerea nivelului de ocupare în economia informală.

3.4. Realizarea de analize și prognoze privind piața muncii.

3.5. Realizarea de proiecte transnaționale în vederea transferului de bune practici în domeniul dezvoltării și implementării măsurilor active de ocupare.

4. DEZVOLTAREA PARTENERIATELOR LA NIVEL COMUNITAR (LD 22)

Acțiuni:

4.1. Realizarea de parteneriate funcționale între agenții economici, universități, furnizorii de formare profesională din regiune și alte organizații interesate, în vederea adaptării ofertei educaționale la specificul pieței muncii și pentru a facilita tranziția de la școală la muncă.

4.2. Dezvoltarea parteneriatelor existente și încurajarea asumării responsabilității partenerilor sociali din regiune.

4.3. Crearea de parteneriate în vederea rezolvării problemelor structurale identificabile în ocuparea și incluziunea socială.

4.4. Realizarea de parteneriate între universități și centrele de cercetare, pe de o parte și mediul de afaceri și societatea civilă pe de alta, în vederea realizării transferului cunoștințelor și inovațiilor obținute în urma activităților de cercetare.

5. PROMOVAREA EGALITĂȚII DE GEN ȘI A INCLUZIUNII SOCIALE (LD 18)

Acțiuni:

5.1. Înființarea de structuri ale economiei sociale.

5.2. Instruirea de specialiști în domeniul incluziunii sociale.

5.3. Dezvoltarea și implementarea unor măsuri active în vederea creșterii ratei de ocupare a femeilor din regiune și a altor grupuri/comunități vulnerabile care se confruntă cu risc de marginalizare socială.

5.4. Dezvoltarea/înființarea de centre care să ofere servicii integrate de asistență pentru grupurile vulnerabile și pentru comunități compacte într-o zonă geografică

care sunt excluse social.

5.5. Realizarea de proiecte transnaționale pentru a realiza transferul de bune practici în domeniul incluziunii sociale.

5.6. Realizarea de programe de calificare și recalificare adaptate caracteristicilor grupurilor vulnerabile de pe piața muncii.

5.7. Îmbunătățirea modalităților de colectare a indicatorilor statistici privind situația grupurilor defavorizate pe piața muncii; crearea de baze de date comune, integrate la nivel local, județean, regional.

5.8. Realizarea de campanii de informare și conștientizare pentru a reduce stereotipurile asociate fiecărui grup vulnerabil.

6. ASISTENȚA TEHNICĂ

Acțiuni:

6.1. Instruirea și consilierea actorilor sociali din regiune în vederea elaborării de proiecte de finanțare care vizează ocuparea și incluziunea socială din regiune prin absorbția fondurilor europene și naționale disponibile.

6.2. Asigurarea serviciilor de Asistență tehnică, în vederea monitorizării îndeplinirii acțiunilor prevăzute de Planul Regional de Acțiune pentru Ocuparea Forței de Muncă și Incluziune Socială din Regiunea Nord-Vest.

6.3. Promovarea PRAO NV prin activități de comunicare: campanii de informare, elaborarea și distribuirea materialelor promoționale, educaționale, broșuri, conferințe, forumuri etc. adresate potențialilor beneficiari și partenerilor sociali pentru inițierea și elaboarea de proiecte eligibile pentru finanțare prin POS DRU.

6.4. Corelarea PRAO NV cu celelalte documente programatice de la nivel regional.

PLANUL DE IMPLEMENTARE AL PLANULUI REGIONAL DE ACȚIUNE PENTRU OCUPAREA FORȚEI DE MUNCĂ ȘI INCLUZIUNE SOCIALĂ DIN REGIUNEA DE DEZVOLTARE NORD VEST (PRAO NV 2009 – 2013)

Obiectiv general

Creșterea investițiilor în capitalul uman al Regiunii Nord Vest, pentru asigurarea unei forțe de muncă bine instruite, cu un nivel de

calificare ridicat, competitivă și dinamică, bine adaptată la o piață a muncii flexibilă și incluzivă, susținută de parteneriate eficiente.

Prioritatea 1.

CREȘTEREA COMPETITIVITĂȚII ȘI ADAPTABILITĂȚII FORȚEI DE MUNCĂ DIN REGIUNE

- Linia directoare integrată nr. 17: Implementarea politicilor de ocupare ce vizează ocuparea întregii forțe de muncă, îmbunătățirea calității și productivității la locul de muncă și întărirea coeziunii sociale și teritoriale.
- Linia directoare integrată nr. 23: Extinderea și îmbunătățirea investițiilor în capitalul uman.
- Linia directoare integrată nr. 24: Adaptarea sistemelor de învățământ și formare profesională ca reacție la noile cerințe privind competențele.

Acțiuni propuse pentru implementarea Priorității 1	Termene
1.1. Instruire și consiliere în vederea inițierii unei afaceri, în special a persoanelor din mediul rural.	Anual și la sfârșitul perioadei de acțiune a planului
1.2. Instruirea angajaților din cadrul companiilor.	Anual și la sfârșitul perioadei de acțiune a planului
1.3. Asistarea persoanelor aflate în tranziția de la școală la viața activă.	Anual și la sfârșitul perioadei de acțiune a planului
1.4. Realizarea de cursuri de formare profesională în vederea creșterii calității și productivității muncii a persoanelor care lucrează în turism, servicii și industrie.	Anual și la sfârșitul perioadei de acțiune a planului

Indicatori cheie utilizați în evaluarea rezultatelor acțiunilor Priorității 1	Valori orientative
Numărul total de persoane instruite / consiliate în vederea inițierii unei afaceri	3 000 de persoane
Numărul total de persoane instruite / consiliate în vederea inițierii unei afaceri din mediul rural	Cel puțin 500 de persoane
Număr de persoane care au participat la programe de instruire în vederea îmbunătățirii competențelor	15 000 de persoane
Numărul de persoane asistate în tranziția de la școală la viața activă	10 000 de persoane
Numărul de persoane instruite din domeniul turismului, serviciilor sau din domeniul industrial	2000 de persoane

Surse de informare

- bazele de date ale serviciilor publice și private de ocupare
- rapoarte de monitorizare și evaluare
- evaluări ale proiectelor cu finanțare publică
- rapoartele CNFPA
- acțiunile de promovare a exemplelor de bune practici

Organizații responsabile pentru implementarea priorității 1:

- companiile din regiune
- Camerele de Comerț
- furnizorii de formare profesională
- AJOFM-urile
- universitățile din regiune
- partenerii sociali

Surse de finanțare:

- Fondul Social European
- Fonduri naționale
- Fonduri private

Prioritatea 2.

PROMOVAREA ÎNVĂȚĂRII PE TOT PARCURSUL VIEȚII, PENTRU O MAI BUNĂ ADAPTARE LA PIAȚA MUNCII

- Linia directoare integrată nr. 17: Implementarea politicilor de ocupare ce vizează ocuparea întregii forțe de muncă, îmbunătățirea calității și productivității la locul de muncă și întărirea coeziunii sociale și teritoriale.
- Linia directoare integrată nr. 23: Extinderea și îmbunătățirea investițiilor în capitalul uman.
- Linia directoare integrată nr. 24: Adaptarea sistemelor de învățământ și formare profesională ca reacție la noile cerințe privind competențele.

Acțiuni propuse pentru implementarea Priorității 2	Termene
2.1. Realizarea de cursuri de calificare/recalificare în domeniile cele mai cerute pe piața muncii.	Anual și la sfârșitul perioadei de acțiune a planului
2.2. Realizarea de cursuri de perfecționare și / sau specializare pentru a dobândi / dezvolta cunoștințele, abilitățile și deprinderile / competențele necesare unei bune adaptări la piața muncii.	Anual și la sfârșitul perioadei de acțiune a planului
2.3. Instruirea specialiștilor în educația adulților în vederea îmbunătățirii calității serviciilor de consiliere și instruire.	Anual și la sfârșitul perioadei de acțiune a planului
2.4. Furnizarea de servicii de consiliere în vederea dezvoltării carierei profesionale.	Anual și la sfârșitul perioadei de acțiune a planului
2.5. Realizarea de studii, analize, rapoarte sau strategii privind educația adulților.	Anual și la sfârșitul perioadei de acțiune a planului
2.6. Instruirea personalului care lucrează în educație, cu accent pe personalul din mediul rural și pe persoanele aflate la debutul în cariera didactică.	Anual și la sfârșitul perioadei de acțiune a planului
2.7. Realizarea de proiecte transnaționale pentru a realiza transferul de bune practici în domeniul educației adulților.	Anual și la sfârșitul perioadei de acțiune a planului
Indicatori cheie utilizați în evaluarea rezultatelor acțiunilor Priorității 2	Valori orientative
Numărul total de persoane calificate / recalificate	24 000 de persoane
Numărul total de persoane care au participat la cursuri de perfecționare / specializare	24 000 de persoane
Numărul de specialiști în educația adulților instruiți	1000 de persoane
Numărul de persoane care au beneficiat de servicii de consiliere privind cariera	12 000 de persoane
Numărul de studii, analize, rapoarte sau strategii privind educația adulților	6
Numărul de cadre didactice din mediul rural sau aflate la debutul în carieră instruite	6000 de persoane

Numărul de proiecte transnaționale în domeniul educației adulților implementate sau în curs de implementare

6 proiecte

Surse de informare

- rapoarte de monitorizare și evaluare ale proiectelor finanțate prin FSE
- bazele de date ale serviciilor publice și private de ocupare
- extrase din rapoartele CNFPA
- rapoartele Inspectoratelor școlare județene
- date privind acțiunile de promovare a exemplurilor de bune practici

Organizații responsabile pentru implementarea priorității 2:

- furnizorii autorizați de formare profesională
- CNDIPT
- Camerele de Comerț
- AJOFM-urile
- partenerii sociali

Surse de finanțare:

- Fondul Social European
- Fonduri naționale
- Fonduri private

Prioritatea 3.

CREȘTEREA NIVELULUI DE OCUPARE ÎN REGIUNEA NORD-VEST

- Linia directoare integrată nr. 17: Implementarea politicilor de ocupare ce vizează ocuparea întregii forțe de muncă, îmbunătățirea calității și productivității la locul de muncă și întărirea coeziunii sociale și teritoriale.
- Linia directoare integrată nr. 19: Asigurarea unor Piețe ale muncii incluzive, sporirea atractivității ocupării și asigurarea rentabilității ocupării pentru persoanele în căutarea unui loc de muncă, inclusiv persoanele dezavantajate și a celor inactive.
- Linia directoare integrată nr. 20: Îmbunătățirea adaptării la nevoile de pe piața muncii.

Acțiuni propuse pentru implementarea Priorității 3

Termene

3.1. Sprijinirea tuturor activităților privind măsurile active în vederea creșterii ocupării persoanelor din mediul rural.

Anual și la sfârșitul perioadei de acțiune a planului

3.2. Elaborarea și implementarea unor metode inovatoare pentru promovarea integrării pe piața muncii a șomerilor tineri, a șomerilor de lungă durată, precum și a șomerilor cu vârsta peste 50 de ani.

Anual și la sfârșitul perioadei de acțiune a planului

3.3. Promovarea inițiativelor ce au ca scop reducerea nivelului de ocupare în economia informală.	Anual și la sfârșitul perioadei de acțiune a planului
3.4. Realizarea de analize și prognoze privind piața muncii.	Anual și la sfârșitul perioadei de acțiune a planului
3.5. Realizarea de proiecte transnaționale în vederea transferului de bune practici în domeniul dezvoltării și implementării măsurilor active de ocupare.	Anual și la sfârșitul perioadei de acțiune a planului

Indicatori cheie utilizați în evaluarea rezultatelor acțiunilor Priorității 3	Valori orientative
Numărul de persoane ocupate din mediul rural	9 000 de persoane
Numărul de tineri sub 25 de ani care și-au găsit un loc de muncă	4 000 de tineri
Numărul de șomeri de lungă durată care și-au găsit un loc de muncă	4 000 de tineri
Numărul de persoane cu vârsta peste 50 de ani ocupate	1 500 de persoane
Numărul de analize și prognoze privind piața muncii	4 studii sau prognoze

Surse de informare

- bazele de date ale serviciilor publice și private de ocupare
- rapoarte de monitorizare și evaluare ale proiectelor finanțate prin FSE
- date privind acțiunile de promovare a exemplilor de bune practici

Organizații responsabile pentru implementarea priorității 3:

- AJOFM-urile
- furnizorii privați autorizați de servicii de mediere și consiliere pe piața muncii
- partenerii sociali

Surse de finanțare:

- Fondul Social European
- Fonduri naționale
- Fonduri private

Prioritatea 4.

DEZVOLTAREA PARTENERIATELOR LA NIVEL COMUNITAR

- Linia directoare integrată nr. 22: Asigurarea dezvoltării unor costuri cu munca și a unor mecanisme de stabilire a salarizării favorabile angajării

Acțiuni propuse pentru implementarea Priorității 4	Termene
4.1. Realizarea de parteneriate funcționale între agenții economici, universități, furnizori de formare profesională din regiune și alte organizații interesate, în vederea adaptării ofertei educaționale la specificul pieței muncii și pentru a facilita tranziția de la școală la muncă.	Anual și la sfârșitul perioadei de acțiune a planului
4.2. Dezvoltarea parteneriatelor existente și încurajarea asumării responsabilității partenerilor sociali din regiune.	Anual și la sfârșitul perioadei de acțiune a planului
4.3. Crearea de parteneriate în vederea rezolvării unor probleme structurale privind ocuparea și incluziunea socială.	Anual și la sfârșitul perioadei de acțiune a planului
4.4. Realizarea de parteneriate între universități și centrele de cercetare, pe de o parte și mediul de afaceri și societatea civilă, pe de alta, în vederea realizării transferului cunoștințelor și inovațiilor obținute în urma activităților de cercetare.	Anual și la sfârșitul perioadei de acțiune a planului
Indicatori cheie utilizați în evaluarea rezultatelor acțiunilor Priorității 4	Valori orientative
Numărul de parteneriate dezvoltate în vederea adaptării ofertei educaționale la specificul pieței muncii și pentru a facilita tranziția de la școală la muncă.	60 de parteneriate
Numărul de parteneri sociali implicați în PROIS NV	70 de organizații membre în PROIS NV
Numărul de parteneriate dezvoltate în vederea rezolvării unor probleme structurale privind ocuparea și incluziunea socială.	12 de parteneriate
Numărul de parteneriate dezvoltate pentru a transfera cunoștințele și inovațiile obținute în urma cercetărilor	12 de parteneriate
<p>Surse de informare</p> <ul style="list-style-type: none"> - rapoarte de monitorizare și evaluare ale proiectelor finanțate prin FSE - date privind acțiunile de promovare a exemplelor de bune practici 	
<p>Organizații responsabile pentru implementarea priorității 4:</p> <ul style="list-style-type: none"> - PROIS NV - universitățile din regiune - agenții comerciali din regiune - institute de cercetare - partenerii sociali 	

Surse de finanțare:

- Fondul Social European
- Fonduri naționale
- Fonduri private

Prioritatea 5.**PROMOVAREA EGALITĂȚII DE GEN ȘI A INCLUZIUNII SOCIALE**

- Linia directoare integrată nr. 18: Promovarea muncii pe tot parcursul vieții.

Acțiuni propuse pentru implementarea Priorității 5	Termene
5.1. Înființarea de structuri ale economiei sociale.	Anual și la sfârșitul perioadei de acțiune a planului
5.2. Instruirea de specialiști în domeniul incluziunii sociale.	Anual și la sfârșitul perioadei de acțiune a planului
5.3. Dezvoltarea și implementarea unor măsuri active în vederea creșterii ratei de ocupare a femeilor din regiune și a altor grupuri/comunități vulnerabile care se confruntă cu risc de marginalizare socială.	Anual și la sfârșitul perioadei de acțiune a planului
5.4. Dezvoltarea/înființarea de centre care oferă servicii integrate de asistență pentru grupurile vulnerabile și pentru comunități compacte într-o zonă geografică care sunt excluse social.	Anual și la sfârșitul perioadei de acțiune a planului
5.5. Realizarea de proiecte transnaționale pentru a realiza transferul de bune practici în domeniul incluziunii sociale.	Anual și la sfârșitul perioadei de acțiune a planului
5.6. Realizarea de programe de calificare și recalificare adaptate caracteristicilor grupurilor vulnerabile de pe piața muncii.	Anual și la sfârșitul perioadei de acțiune a planului
5.7. Îmbunătățirea modalităților de colectare a indicatorilor statistici privind situația grupurilor defavorizate pe piața muncii; crearea de baze de date comune, integrate la nivel local, județean, regional.	Anual și la sfârșitul perioadei de acțiune a planului
5.8. Realizarea de campanii de informare și conștientizare pentru a reduce stereotipurile asociate fiecărui grup vulnerabil.	Anual și la sfârșitul perioadei de acțiune a planului

Indicatori cheie utilizați în evaluarea rezultatelor acțiunilor Priorității 5	Valori orientative
Numărul de structuri ale economiei sociale înființate	40
Numărul de specialiști în domeniul incluziunii sociale instruiți	540
Rata de ocupare a femeilor din regiune	Mai mare cu 3% până în 2013
Numărul de persoane aparținând grupurilor și comunităților vulnerabile participante la cursuri de calificare / recalificare -din care de etnie romă -din care cu dizabilități -din care tineri care părăsesc sistemul de protecție a copilului	12 000 de persoane 5 000 de persoane 500 de persoane 400 de tineri
Numărul de centre asistate care oferă servicii integrate de asistență pentru grupurile vulnerabile / comunitățile vulnerabile	12 centre
Numărul de proiecte transnaționale pentru a realiza transferul de bune practici în domeniul incluziunii sociale	4
Numărul de campanii de informare și conștientizare pentru a reduce stereotipurile	5 campanii
Numărul de persoane aparținând grupurilor vulnerabile	2 400 de persoane
Surse de informare <ul style="list-style-type: none"> - rapoarte de monitorizare și evaluare ale proiectelor finanțate prin FSE - rapoartele instituțiilor publice deconcentrate cu atribuții în domeniul incluziunii sociale - date privind acțiunile de promovare a exemplorilor de bune practici 	
Organizații responsabile pentru implementarea priorității 5: <ul style="list-style-type: none"> - instituțiile publice deconcentrate cu atribuții în domeniul incluziunii sociale - ONG-uri - AJOFM-uri - partenerii sociali 	
Surse de finanțare: <ul style="list-style-type: none"> - Fondul Social European - Fonduri naționale - Fonduri private 	

Prioritatea 6.**ASISTENȚA TEHNICĂ****Acțiuni propuse pentru implementarea Priorității 6****Termene**

6.1. Instruirea și consilierea actorilor sociali din regiune în vederea elaborării de proiecte de finanțare care vizează ocuparea și incluziunea socială din regiune prin absorbția Fondului Social European.

Anual și la sfârșitul perioadei de acțiune a planului

6.2. Asigurarea serviciilor de Asistență tehnică, în vederea monitorizării îndeplinirii acțiunilor prevăzute de Planul Regional de Acțiune pentru Ocuparea Forței de Muncă și Incluziune Socială din Regiunea Nord-Vest.

Anual și la sfârșitul perioadei de acțiune a planului

6.3. Promovarea PRAO NV prin activități de comunicare: campanii de informare, elaborarea și distribuirea materialelor promoționale, educaționale, broșuri, conferințe, forumuri etc. adresate potențialilor beneficiari și partenerilor sociali pentru inițierea și elaborea de proiecte eligibile pe Fondul Social European.

Anual și la sfârșitul perioadei de acțiune a planului

6.4. Corelarea PRAO cu celelalte documente programatice de la nivel regional.

Anual și la sfârșitul perioadei de acțiune a planului

Indicatori cheie utilizați în evaluarea rezultatelor acțiunilor Priorității 6

Numărul de proiecte asistate la elaborarea lor

Numărul de acțiuni de monitorizare a PRAO NV

Numărul de activități de comunicare privind PRAO NV și FSE

Surse de informare

- rapoarte de monitorizare și evaluare ale proiectelor finanțate prin FSE
- date privind acțiunile de promovare a bunelor practici

Organizația responsabilă pentru implementarea priorității 6:

- Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale

Surse de finanțare:

- Fondul Social European
- Fonduri naționale

PROPUNERE DE MECANISM DE MONITORIZARE A PLANULUI DE IMPLEMENTARE A PLANULUI REGIONAL DE ACȚIUNE PENTRU OCUPAREA FORȚEI DE MUNCĂ ȘI INCLUZIUNE SOCIALĂ DIN REGIUNEA DE DEZVOLTARE NORD-VEST (PRAO NV 2009 – 2013)

Monitorizarea presupune evaluarea sistematică și continuă a evoluției în timp a unui program sau plan. În urma monitorizării sunt identificate punctele forte și punctele slabe ale programului/planului, aceste informații fiind folosite pentru luarea deciziilor care să ducă la optimizarea calității și rezultatelor programului/planului.

Monitorizarea și evaluarea planificării activităților și a stadiului de implementare a planului permite verificarea respectării direcției stabilite în stadiul de planificare strategică. Planurile sunt linii directoare și nu reguli stricte. Dacă apar direcții de dezvoltare diferite de cele identificate de prezentul plan trebuie să se înțeleagă motivul apariției acestora și trebuie ca planul să fie actualizat pentru a integra noua direcție.

Document monitorizat: Planul regional de acțiune pentru ocuparea forței de muncă și incluziune socială din Regiunea de dezvoltare Nord-Vest- PRAO NV 2009 – 2013

Periodicitatea monitorizării: anual.

Etape de parcurs în realizarea monitorizării PRAO NV 2009 – 2013:

- stabilirea componenței grupului de lucru / comisiei ce are ca obiectiv monitorizarea PRAO NV 2009 – 2013 de către PROIS-NV
- realizarea de consultări pentru a stabili metodologia și structura instrumentelor / machetelor folosite pentru colectarea indicatorilor de realizare a acțiunilor din PRAO NV, precum și a listei instituțiilor de la care

se vor colecta datele

- construirea instrumentelor / machetelor ce vor fi folosite pentru colectarea indicatorilor acțiunilor din PRAO NV
- colectarea, prelucrarea și interpretarea datelor obținute
- realizarea Raportului de monitorizare
- adaptarea PRAO în funcție de concluziile raportului

Sarcini

■ Comisia de monitorizare:

- stabilirea metodologiei și a structurii instrumentelor / machetelor folosite pentru colectarea indicatorilor acțiunilor din PRAO NV, precum și a listei instituțiilor de la care se vor colecta datele.
- oferirea de feedback Secretariatului Tehnic Permanent al Pactului Regional pentru Ocupare și Incluziune Socială din regiunea Nord Vest pe parcursul realizării instrumentelor, colectării datelor și realizării raportului de monitorizare.

■ PROIS-NV:

- Consiliul director al PROIS NV va stabili componența comisiei de monitorizare
- va realiza demersurile necesare către instituțiile publice sau private în vederea facilitării colectării datelor necesare monitorizării PRAO-NV
- va dezbate și aproba raportul final de monitorizare

■ **Secretariatul Tehnic Permanent al Pactului Regional Nord-Vest pentru Ocupare și Incluziune Socială:**

- coordonarea activității de monitorizare și raportare a PRAO-NV 2009-2013.
- realizarea instrumentelor, colectarea datelor și realizarea raportului de monitorizare.

■ **Organizații partenere în cadrul procesului de monitorizare:**

- oferire de date și informații privind acțiunile realizate în domeniul ocupării, incluziunii sociale și al educației
- oferirea de feedback în vederea îmbunătățirii procesului de programare strategică și de monitorizare a PRAO

Structuri și organisme responsabile cu activitățile de monitorizare:

- **Pactul Regional Nord-Vest pentru Ocupare și Incluziune**

Socială (PROIS-NV)

- Comisia de monitorizare:

Componența acestei comisii este stabilită de Consiliul director al PROIS NV.

Recomandăm ca din comisie să fie invitate să facă parte organizații din toate cele șase județe ale regiunii, reprezentanți ai partenerilor sociali, ai instituțiilor publice deconcentrate cu atribuții în domeniul ocupării, incluziunii sociale și al educației, reprezentanți ai ONG-urilor și ai Secretariatului Tehnic Permanent al PROIS-NV.

- Organizații partenere în cadrul procesului de monitorizare:

AJOFM-urile, furnizorii autorizați de formare și consiliere profesională, Camerele de Comerț, Inspectoratele școlare județene, Universitățile, partenerii sociali, OIR POSDRU NV, Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale, CNFPA, alte instituții publice deconcentrate, etc.

Partea IVa

- **Anexe**

ANEXE

Economia Regională - Anexa 1

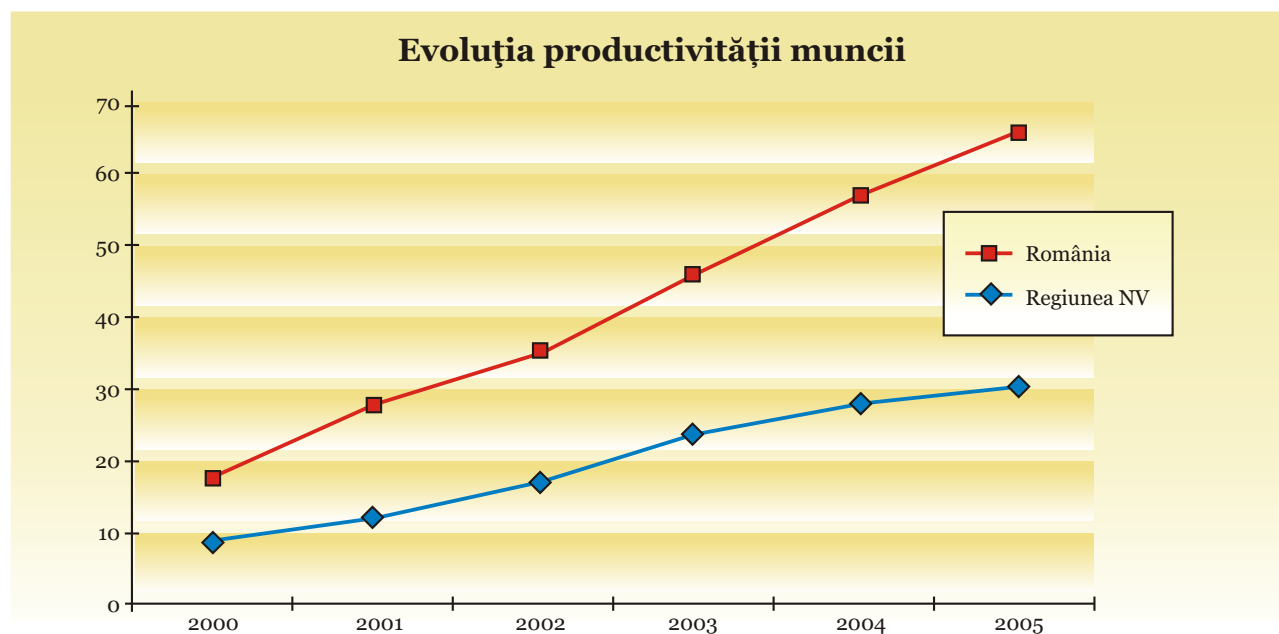
Produsul Intern Brut în Regiunea Nord-Vest, pe județe (milioane lei)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Bihor	2146,3	3296,8	4653,3	6044,9	7375,8	8147,4
Bistrița-Năsăud	944,5	1251,5	1639,2	2288,2	2779,7	3446,8
Cluj	3241,5	4469,3	5691,5	7618,4	9787,9	11340,2
Maramureș	1355,5	1900,9	2584,5	3402,4	4512,4	5042,0
Satu Mare	1134,3	1731,2	2149,4	2873,1	3672,8	4069,8
Sălaj	678,9	1017,6	1300,8	1883,8	2181,7	2574,2
Regiunea NV	9501,0	13667,3	18018,7	24110,8	30310,3	34620,4
România	80377,3	116768,7	151475,1	197564,8	246468,8	288176,1

Sursa: Institutul Național de Statistică, Anuarul Statistic 2007

Economia Regională - Anexa 2

Evoluția productivității muncii pe Regiunea NV și România, 2000-2005

Sursa: Estimări pe baza datelor cuprinse în Anuarul Statistic 2007 (Institutul Național de statistică).

* Productivitatea muncii a fost estimată calculând raportul dintre PIB și populația ocupată

Economia Regională - Anexa 3
Unitățile active locale în Regiunea Nord-Vest, 2002-2006

Activitatea	2002	2003	2004	2005	2006
Industrie extractivă	123	133	144	158	175
Industrie prelucrătoare	7998	8776	9193	9502	9599
Energie electrică și termică, gaze și apă	65	79	76	83	88
Construcții	2406	3144	3983	5039	6247
Comerț cu ridicata/amănuntul, repararea și întreținerea autovehiculelor, motocicletelor, bunurilor personale și casnice	22594	23615	24582	25933	26705
Hoteluri și restaurante	1870	2377	2597	2898	3078
Transport, depozitare și comunicații	3367	4061	4694	5316	5826
Tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate în principal întreprinderilor	4107	6243	8071	9620	10757
Învățământ	82	95	105	133	179
Sănătate și asistență socială	472	622	800	929	1021
Alte activități de servicii colective, sociale și personale	955	1195	1300	1462	1640
TOTAL	44039	50340	55545	61073	65315

Sursa: Institutul Național de Statistică, Statistici regionale

Economia Regională - Anexa 4
Distribuția numărului unităților locale active din Regiunea Nord-Vest, pe domenii și clase de mărime, anul 2006

Domeniul de activitate	Total	Număr angajați			
		0-9	10-49	50-249	250 și peste
Industrie extractivă	175	114	48	9	4
Industrie prelucrătoare	9599	6755	1989	709	146
Energie electrică și termică, gaze și apă	88	32	19	23	14
Construcții	6247	5315	766	149	17
Comerț cu ridicata/amănuntul, repararea și întreținerea autovehiculelor, motocicletelor, bunurilor personale și casnice	26705	24147	2334	207	17
Hoteluri și restaurante	3078	2737	318	22	1
Transport, depozitare și comunicații	5826	5255	476	70	25
Tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate în principal întreprinderilor	10757	10221	438	93	5
Învățământ	179	157	22	0	0

Sănătate și asistență socială	1021	977	41	2	1
Alte activități de servicii colective, sociale și personale	1640	1520	85	30	5
REGIUNEA NV	65315	57230	6536	1314	253

Sursa: Institutul Național de Statistică, Anuarul Statistic 2007

Economia Regională - Anexa 5
Cifra de afaceri a unităților locale active din Regiunea Nord-Vest, pe domenii și clase de mărime, anul 2006
(milioane lei, prețuri curente)

Domeniul de activitate	Total	Număr angajați			
		0-9	10-49	50-249	250 și peste
Industrie extractivă	402	25	89	60	228
Industrie prelucrătoare	19677	1281	3238	5632	9526
Energie electrică și termică, gaze și apă	2702	190	41	715	1756
Construcții	5087	1052	1510	1723	802
Comerț cu ridicata/amănuntul, repararea și întreținerea autovehiculelor, motocicletelor, bunurilor personale și casnice	26333	8059	10569	5618	2087
Hoteluri și restaurante	1049	600	312	100	37
Transport, depozitare și comunicații	4783	1195	1363	1189	1036
Tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate în principal întreprinderilor	2535	1317	815	375	28
Învățământ	22	12	10	0	0
Sănătate și asistență socială	143	73	45	8	17
Alte activități de servicii colective, sociale și personale	626	140	131	296	59
REGIUNEA NV	63359	13944	18123	15716	15576

Sursa: Institutul Național de Statistică, Anuarul Statistic 2007

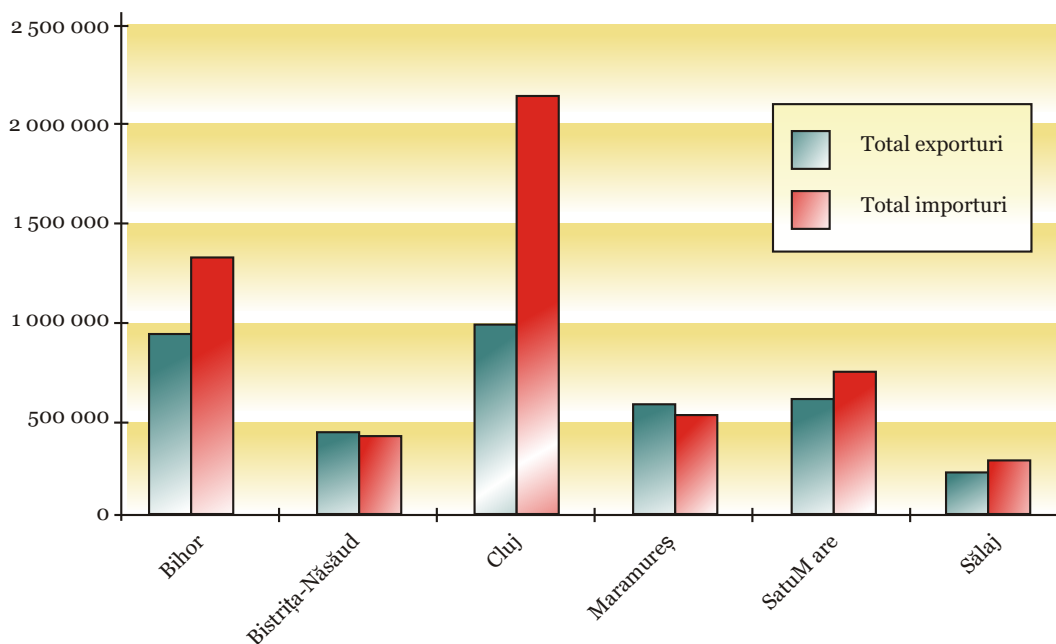
Economia Regională - Anexa 6
Numărul mediu al salariaților din Regiunea NV pe secțiuni ale economiei, 2006
(număr persoane)

	Regiunea NV	Bihor	Bistrița-Năsăud	Cluj	Maramureș	Satu Mare	Sălaj
Agricultură	11486	2973	1476	1829	1724	2631	853
Pescuit	181	96	21	30	2	22	10
Industrie	235052	63743	24093	61057	37056	31352	17751
Ind. Extractivă	8846	3436	403	1622	2777	340	268

Ind. Prelucrătoare	213076	56906	22371	54910	32415	30007	16467
Energie el., termică, apă și gaze	13130	3401	1319	4525	1864	1005	1016
Construcții	34759	7278	2919	12987	5023	4596	1956
Comerț	96708	25682	9661	31722	13076	10882	5685
Hoteluri și restaurante	10991	3993	838	2681	1826	1172	481
Transport, depozitare, comunicații	38153	10592	2550	12362	6811	3051	2787
Intermedieri financiare	9723	1715	746	3963	1409	1206	684
Tranzacții imobiliare	22358	6192	1467	7976	3165	1782	1776
Administrație publică și apărare	18894	4298	2969	4338	2974	2350	1965
Învățământ	57373	12898	5940	18015	9165	6795	4560
Sănătate și asistență socială	44843	10746	4181	13716	7588	5021	3591
Alte activități	14052	2166	975	5112	3165	2001	633

Sursa: Institutul Național de Statistică, Anuarul Statistic 2007

Economia Regională - Anexa 7
Balanța tranzacțiilor externe ale regiunii, 2008
 (mii euro)

Sursa: Institutul Național de Statistică, Statistici lunare

Economia Regională - Anexa 8
Salariul net mediu pe județe, 2008
(RON)

	Total județ	Agricultură, vânătoare, pescuit, silvicultură	Industria și construcții	Servicii
Bihor	988.4167	1046.5	865.4167	1080.5
Bistrița-Năsăud	1029.833	849.1667	995.3333	1069.917
Cluj	1359	1026.167	1256.833	1427.25
Maramureș	937.25	987.6667	782.8333	1078.917
Satu-Mare	1020.583	789.6667	896.75	1176.167
Sălaj	1050.75	835.5833	1052.25	1058.167

Sursa: Institutul Național de Statistică, Statistici lunare

Economia Regională - Anexa 9
Proгноze asupra valorii produsului intern brut
(milioane lei, prețuri curente)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Total economie	412761,6	503958,7	531300	568500	612000	664700
Nord-Vest	48655,8	59293,3	62733,1	67173,7	72242,2	78492,5
Bihor	11215,2	13518,9	14303,1	15329,0	16474,8	17872,7
Bistrița-Năsăud	4914,2	5876,8	6329,8	6777,8	7289,2	7919,9
Cluj	16494,3	20106,4	21392,0	22980,1	24771,9	27001,4
Maramureș	6884,8	8508,6	8983,4	9572,2	10269,2	11130,2
Satu Mare	5438,5	6729,8	7095,1	7577,2	8145,3	8838,3
Sălaj	3663,8	4452,9	4629,7	4937,3	5291,7	5730,0

Sursa: Comisia Națională de Prognoză

Economia Regională - Anexa 10
Prognoze asupra valorii adăugate brute pe ramuri ale economiei
(milioane lei, prețuri curente)

	2009	2010	2011	2012
TOTAL ECONOMIE				
VAB in industrie	111115.2	115958.9	124210.7	135487.7
VAB in agricultura	33711.5	35354.2	37629.7	40224.2
VAB in constructii	59752.0	66437.9	73767.8	82158.2
VAB in servicii	271843.0	293071.0	315712.7	342120.5
Total VAB economie	476421.6	510822	551321	599991
PIB	531300	568500	612000	664700
NORD-VEST				
VAB in industrie	13425.9	14082.2	15093.3	16482.5
VAB in agricultura	5180.9	5429.4	5772.6	6162.0
VAB in constructii	6254.1	6960.8	7742.7	8631.6
VAB in servicii	31227.2	33682.4	36229.3	39300.3
Total VAB economie	56088.1	60154.8	64837.9	70576.5
PIB	62733.1	67173.7	72242.2	78492.5

Sursa: Comisia Națională de Prognoză

Economia Regională - Anexa 11
Evoluția indicatorilor economici în Regiunea Nord-Vest

	Total Regiune	Bihor	Bistrița-Năsăud	Cluj	Maramureș	Satu Mare	Sălaj
2009							
Cresterea reala a PIB	-3.7	-3.7	-3.6	-3.1	-3.9	-4.0	-5.4
PIB/Locuitor-euro	5466.0	5704.0	4738.0	7391.0	4145.0	4593.0	4511.0
Numarul mediu de salariați	-2.4	-0.4	-1.8	-0.3	-4.3	-6.5	-8.4
Castigul salarial mediu net lunar-lei/salariat	1162.0	1028.0	1082.0	1435.0	971.0	1072.0	1096.0
Castigul salarial mediu net lunar	5.0	4.0	5.0	5.6	3.6	4.9	4.2
2010							
Cresterea reala a PIB	0.2	0.3	0.2	0.5	-0.3	-0.1	-0.2
PIB/Locuitor-euro	5942.0	6202.0	5153.0	8052.0	4481.0	4984.0	4898.0
Numarul mediu de salariați	-0.1	-0.2	-0.3	0.3	-0.1	-0.4	-0.5

Castigul salarial mediu net lunar-lei/salariat	1193.0	1057.0	1111.0	1467.0	1000.0	1101.0	1125.0
Castigul salarial mediu net lunar	2.6	2.8	2.7	2.2	3.0	2.7	2.7
2011							
Cresterea reala a PIB	2.3	2.2	2.3	2.5	2.0	2.3	2.0
PIB/Locuitor-euro	6459.0	6732.0	5610.0	8763.0	4857.0	5420.0	5323.0
Numarul mediu de salariat	0.5	0.5	0.4	0.8	0.2	0.3	0.1
Castigul salarial mediu net lunar-lei/salariat	1232.0	1095.0	1149.0	1510.0	1038.0	1138.0	1163.0
Castigul salarial mediu net lunar	3.3	3.6	3.4	2.9	3.8	3.4	3.4
2012							
Cresterea reala a PIB	3.7	3.6	3.7	4.0	3.5	3.6	3.4
PIB/Locuitor-euro	7136.0	7418.0	6211.0	9698.0	5351.0	5987.0	5886.0
Numarul mediu de salariat	1.1	0.5	2.0	1.3	0.7	1.4	1.7
Castigul salarial mediu net lunar-lei/salariat	1294.0	1151.0	1209.0	1580.0	1091.0	1200.0	1218.0
Castigul salarial mediu net lunar	5.0	5.1	5.2	4.7	5.1	5.4	4.8

Sursa: Comisia Națională de Prognoză

Piața forței de muncă – Anexa 1
Persoanele ocupate pe tipuri de măsuri active, 2006 – 2009 (trimestrul 1)

		Total	Mediere	Informare și consiliere	Cursuri de FPC	Alocații pt șomerii care se încadrează înainte de expirare	Șomeri peste 45 ani	Intreținători unici ai familiilor monoparent.ale	Șomer cu < 3 ani pana la pensie	Absolvenți	Pers. cu handicap	Credite IMMurilor	Stimularea mobilității	Consultanță pentru începerea unei activități independent	Ocuparea temporară în lucrări publice	Contracte de solidaritate
2009 Trim I	Bihor	1101	903	162	36	110	0	0	0	0	0		9	0	0	0
	Bistrița-N	960	960	235	19	32	1	0	0	0	0		18	0	0	0
	Cluj	2493	1116	506	105	104	143	3	1	86	1		10	0	387	0
	MM	1365	717	237	33	37	215	9	2	70	0		9	0	0	1
	SJ	434	288	22	26	52	0	0	0	0	0		13	0	0	0
	SM	936	782	720	64	25	14	0	0	39	0		2	12	0	3
2008	Bihor	9103	7467	725	346	424	234	5	3	504	11	5	20	0	227	25
	Bistrița-N	9947	9947	3941	412	330	463	5	21	307	5	72	134	5	696	26
	Cluj	13968	5323	4115	691	749	677	16	11	480	26	0	23	23	1673	24
	MM	5023	1525	1201	477	230	422	33	12	225	7	0	38	0	543	55
	SJ	3626	2036	103	269	336	328	12	6	392	7	23	53	0	402	8
	SM	6783	5659	5256	403	269	239	10	0	115	1	0	12	10	228	15
2007	Bihor	7375	6477	1053	279	493	164	7	2	470	11	0	26	0	245	23
	Bistrița-N	11850	11087	2703	419	376	730	23	29	370	5	50	138	5	1397	36
	Cluj	15497	8963	1049	857	996	914	26	17	650	13	1	32	22	1759	23
	MM	7066	2333	1403	750	444	671	54	9	357	6	0	30	16	730	74
	SJ	4134	2536	114	249	472	347	15	2	271	4	44	56	0	397	6
	SM	8781	7565	2447	344	183	262	17	2	166	5	6	14	10	348	20
2006	Bihor	6001	5548	600	264	462	174	8	3	467	1	7	26	0	142	22
	Bistrița-N	13435	8778	622	387	726	733	13	25	353	8	53	193	0	1221	63
	Cluj	18536	11423	1229	892	1010	711	36	17	829	17	88	31	68	2259	37
	MM	7156	2833	679	872	445	587	27	9	441	7	35	39	63	943	71
	SJ	9706	8671	321	374	419	297	13	4	223	4	18	17	10	391	26
	SM	4389	2436	47	206	470	409	17	9	371	5	95	39	4	146	12

Piața forței de muncă – Anexa 2
Populația ocupată civilă pe activități ale economiei naționale
(mii persoane la finalul anilor analizați)

Regiunea NV									
	1992	1995	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Total economie	1376.8	1234.5	1170	1176.9	1133.4	1131.4	1125.3	1145.5	1155.4
Agricultură, vânătoare și silvicultură	510.2	472.2	537.3	527.9	453.4	434.1	395.1	401.3	376.4
Pescuit și piscicultură	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1
Industrie	421.4	347.2	259.7	270	288.6	287.1	294	287	287.7
Industrie extractivă	43.7	38.3	17.3	16.6	15.8	14.1	12.2	11.3	8.3
Industria prelucrătoare	360.4	288.9	224.1	235.8	258	259	267.9	261.8	265.7
Energie electrică, termică, gaze, apă	17.3	20	18.3	17.6	14.8	14	13.9	13.9	13.7
Construcții	55.7	47	39.4	38.7	38.1	40.9	46.8	47.5	54.4
Comerț	92.9	95.6	93	105.2	113.1	120.8	124.7	138.1	150
Hoteluri și restaurante	21.8	13.2	12.1	10.6	10.4	12.6	15.2	15.1	15.5
Transporturi, depozitare și comunicații	73.6	62.4	49.3	48	50.5	50.6	52.6	51.6	57.4
Intermedieri financiare	7.4	9.7	9.1	7.9	8	8.1	9.4	11.1	10.9
Tranzacții imob. și alte servicii	51.4	38.7	27	25.1	29.3	31.5	35.6	37.8	40.8
Administrație publică și apărare	13.9	15.8	16.7	16.5	16.1	16.5	17.7	18.8	20.2
Învățământ	62.3	62	60.4	60.9	60.6	60.2	60.7	61.4	62.3
Sănătate și asistență socială	42.2	50.1	49.1	48.3	47.8	48.5	49.3	50.7	54.5
Celelalte activități ale economiei naționale	23.9	20.5	16.8	17.7	17.4	20.4	24.1	25	25.2

România									
	1992	1995	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Total economie	10458.0	9493	8629.3	8562.5	8329	8305.5	8238.3	8390.4	8469.3
Agricultură, vânătoare și silvicultură	3442.2	3265	3569.6	3498	3011	2883.6	2634.3	2673.7	2514.3
Pescuit și piscicultură	6.6	5.2	5.2	3.8	3.7	4.3	4.2	4.6	4
Industrie	3300.9	2714.2	2004.1	2016.6	2122.5	2059.4	2051.5	1973.6	1969.4
Industrie extractivă	272.0	249.9	140.3	139.7	132.8	124.9	117.1	106	90
Industria prelucrătoare	2865.2	2293.3	1690.6	1710.9	1835.4	1797.4	1799.7	1732	1749.4
Energie electrică, termică, gaze, apă	163.7	171	173.2	166	154.3	137.1	134.7	135.6	130

Construcții	579.2	479.1	353.3	340.1	366.1	396.1	419.5	462.6	512.6
Comerț	753.9	865	776.1	804	854.5	906	938.3	1038.7	1117.5
Hoteluri și restaurante	175.3	123.2	92.8	78.6	95.2	104.7	132.8	132.8	134
Transporturi, depozitare și comunicații	648.6	556.1	419.3	401.9	401.2	401.7	404.5	418	453
Intermedieri financiare	57.1	70.7	73.7	68.3	68.6	72.5	81.6	89.9	94.7
Tranzacții imob. și alte servicii	441.1	324.4	271.4	282	315.9	364.8	383.4	386	440.4
Administrație publică și apărare	112.7	130.6	146.7	142.6	148.1	154.8	159.4	173.2	183.2
Învățământ	432.5	436.4	421.4	421.8	415.0	420.0	429.6	429.7	426.1
Sănătate și asistență socială	306.6	332.9	341.2	346.5	358.3	358.7	366.6	370	388.7
Celelalte activități ale economiei naționale	201.3	190.2	154.5	158.3	168.9	188.9	232.6	237.6	231.4

Sursa: Institutul Național de Statistică

Piața forței de muncă - Anexa 3

Situația șomerilor pe județe, ocupații și grupe de vârstă

Sunt incluse doar acele calificări cu mai mult de 90 de persoane șomere

Sursa: Agențiile Județene pentru Ocuparea Forței de Muncă

BIHOR							
OUG 98/99, pe principalele ocupații	Total	< 25 ani	25-29 ani	30-39 ani	40-49 ani	50-55 ani	> 55 ani
2008							
muncitori necalificați în ind. prelucrătoare	198	28	27	77	35	17	14
mecanici, montatori și reparatori de mașini agricole și ind.	131	5	4	43	63	7	9
tâmplari și lucrători asimilați	125	19	15	42	34	11	4
constructori și montatori de structuri metalice	112	10	3	29	51	14	5
muncitori necalificați în construcția de locuințe	96	13	13	38	21	6	5
Trimestrul I 2009							
muncitori necalificați în ind. prelucrătoare	353	46	50	145	71	24	17
tâmplari și lucrători asimilați	300	30	33	101	100	31	5
mecanici, montatori și reparatori de mașini agricole și ind.	240	7	18	85	105	12	13
constructori și montatori de structuri metalice	221	12	7	60	94	32	16
mecanici, montatori și reparatori de autovehicule	211	47	13	50	80	14	7
lucrători la mașini de polizat, rectificat și ascuțit	168	1	6	33	69	47	12
muncitori necalificați în construcția de locuințe	137	17	21	51	34	8	6
muncitori necalificați în agricultură	120	14	12	40	33	12	9

șoferi de autocamioane și mașini de mare tonaj	107	10	15	35	24	14	9
țesători și tricotori	95	4	6	24	52	5	4
zidari	92	16	7	43	11	8	7

BISTRIȚA NĂSĂUD

Ocupații	Total	< 25 ani	25-29 ani	30-39 ani	40-49 ani	50-55 ani	> 55 ani
2008							
muncitori necalif. în ind. prelucrătoare	709	97	37	214	195	95	71
construcții și montatori structuri metalice	114	12	11	19	41	21	10
țesători și tricotori	108	4	6	25	57	15	1
Trimestrul I 2009							
muncitori necalif. în ind. prelucrătoare	1403	152	114	481	375	160	121
construcții și montatori structuri metalice	239	16	24	42	86	54	17
țesători și tricotori	205	13	9	54	101	28	0
mecanici, montatori și reparatori de mașini agricole și ind.	125	3	13	29	47	19	14
vânzători în magazine și piețe	114	14	13	29	41	15	2
mecanici, montatori și reparatori de autovehicule	111	19	11	17	45	10	9
contabili	107	28	16	23	20	18	2
șoferi de autocamioane și mașini de mare tonaj	107	1	6	28	19	24	29
tâmplari și lucrători asimilați	99	11	7	28	34	11	8
zidari	96	3	6	36	21	15	15
lucrători la mașini de polizat	93	4	0	14	41	23	11

CLUJ

OUG 98/99, pe principalele ocupații	Total	< 25 ani	25-29 ani	30-39 ani	40-49 ani	50-55 ani	> 55 ani
2008							
muncitori necalificați în ind. prelucrătoare	712	45	52	208	242	145	20
vânzători în magazine și piețe	210	18	19	47	82	35	9
construcții și montatori de structuri metalice	189	1	5	19	84	69	11
tâmplari și lucrători asimilați	143	3	7	34	60	29	10
muncitori necalificați în transporturi și manipulanți mărfuri	101	8	15	31	28	9	10
muncitori necalificați la întreținerea de drumuri, șosele, poduri, baraje	95	5	5	24	40	16	5

OUG 98/99, pe principalele ocupatii	Total	< 25 ani	25-29 ani	30-39 ani	40-49 ani	50-55 ani	> 55 ani
Trimestrul I 2009							
muncitori necalificați în ind. prelucrătoare	1423	124	109	515	409	226	40
vânzători în magazine și piețe	450	40	52	140	148	60	10
muncitori necalificați la întreținerea de drumuri, șosele, poduri, baraje	280	16	28	88	79	42	27
construcții și montatori de structuri metalice	268	2	12	38	80	107	29
muncitori necalificați în transporturi și manipulanți mărfuri	268	35	31	69	75	41	17
tâmplari și lucrători asimilați	234	9	14	60	78	53	20
montatori de subansamble	227	21	17	110	54	22	3
lucrători la mașini de polizat, rectificat și ascuțit	166	0	2	18	57	70	19
șoferi de autocamioane și mașini de mare tonaj	162	5	9	55	55	26	12
magazineri	152	10	7	39	47	34	15
sudori și debitorii autogeni	126	0	1	22	47	39	17
muncitori necalificați în construcția de locuințe	126	9	20	38	39	16	4
șoferi de autoturisme și camioane	124	10	7	50	29	15	13
electricieni montatori și reparatori linii electrice aeriene și subterane	106	4	2	13	41	35	11
contabili	97	5	14	27	21	24	6
mecanici, montatori și reparatori de autovehicule	94	5	1	20	38	22	8
muncitori necalificați în agricultură	91	1	1	23	26	25	15
îngrijitoare la domiciliu	90	3	3	22	29	20	13

MARAMUREȘ

Calificare	Total	< 25 ani	25-29 ani	30-39 ani	40-49 ani	50-55 ani	> 55 ani
Șomerii pe meserii la 31 dec 2008							
munc. necal. la ambalarea de prod. solide și semisolide	1119	267	152	317	222	95	66
munc.necal. în agricultură	704	68	55	176	210	109	86
muncitori necalificați la întreținerea de drumuri, șosele, poduri, baraje	323	27	25	81	83	50	57
muncitori necalificați în mine și cariere	310	16	28	89	95	28	54
muncitori necalificați în silvicultură	230	18	19	88	62	24	19
confectioner articole din piele și înlocuitori	168	88	13	29	29	7	2
mecanic auto	156	54	19	26	47	4	6

absolvent inv. preuniversitar fără atestat profesional	137	115	10	6	4	2	
tâmplar universal	128	48	11	28	23	12	6
vânzator	112	19	7	28	36	16	6
lăcătuș mecanic	104	2	3	32	50	15	2
contabil	90	35	3	13	27	11	1

Șomerii pe meserii la 31 mai 2009

munc. necal. la ambalarea de prod. solide și semisolide	1584	326	200	476	347	142	93
munc. necal. în agricultură	1014	78	62	288	288	158	140
munc. necal. în silvicultură	458	23	36	180	129	55	35
munc. necal. în mine și cariere	345	17	26	93	110	46	53
munc. necal. la întreținerea de drumuri, șosele, poduri, baraje	328	24	25	76	105	45	53
mecanic auto	250	47	42	57	81	13	10
lăcătuș mecanic	244	7	9	67	117	33	11
mecanic agricol	204	2	12	73	77	26	14
tâmplar universal	198	24	19	64	57	24	10
confectioner articole din piele și înlocuitori	145	42	20	42	30	9	2
vânzator	139	15	20	37	48	14	5
strungar universal	137	2	1	12	69	36	17
tăietor manual lemn de foc	131	8	16	46	29	19	13
miner în subteran	122		5	43	57	11	6
munc. necal. la demolare clădiri, zidărie, mozaic, faianță, gresie, parchet	120	16	7	31	36	18	12
confectioner-asamblor articole textile	108	16	14	34	33	10	1
contabil	103	13	10	26	31	19	4
munc. constructor bărne, chirpici, piatră	93	6	8	31	27	12	9
șofer autocamion/mașina mare tonaj	90	1	5	29	28	9	18

SATU MARE

OUG 98/99, pe principalele ocupatii	Total	< 25 ani	25-29 ani	30-39 ani	40-49 ani	50-55 ani	> 55 ani
Șomerii pe meserii la 31 dec 2008							
țesători și tricotori	78	14	2	10	38	14	0
constructori și montatori de structuri metalice	62	22	6	11	14	8	1
mecanici, montatori și reparatori de mașini agricole și ind.	55	0	3	27	14	6	5

vânzători în magazine și piețe	53	3	7	18	20	4	1
tâmplari și lucrători asimilați	42	5	1	17	12	5	2
Trimestrul I 2009							
tâmplari și lucrători asimilați	235	18	22	69	76	39	11
constructori și montatori de structuri metalice	221	27	20	58	80	32	4
zidari	209	14	19	105	51	15	5
țesători și tricotori	169	15	8	26	65	54	1
mecanici, montatori și reparatori de mașini agricole și ind.	165	0	14	75	53	13	10
vânzători în magazine și piețe	129	28	11	46	38	5	1

SĂLAJ

OUG 98/99, pe principalele ocupații	Total	< 25 ani	25-29 ani	30-39 ani	40-49 ani	50-55 ani	> 55 ani
Șomerii pe meserii la 31 dec 2008							
muncitori necalificați în ind. prelucrătoare	198	28	27	77	35	17	14
mecanici, montatori și reparatori de mașini agricole și ind.	131	5	4	43	63	7	9
tâmplari și lucrători asimilați	125	19	15	42	34	11	4
constructori și montatori de structuri metalice	112	10	3	29	51	14	5
muncitori necalificați în construcția de locuințe	96	13	13	38	21	6	5
Trimestrul I 2009							
muncitori necalificați în ind. prelucrătoare	353	46	50	145	71	24	17
tâmplari și lucrători asimilați	300	30	33	101	100	31	5
mecanici, montatori și reparatori de mașini agricole și ind.	240	7	18	85	105	12	13
constructori și montatori de structuri metalice	221	12	7	60	94	32	16
mecanici, montatori și reparatori de autovehicule	211	47	13	50	80	14	7
lucrători la mașini de polizat, rectificat și ascuțit	168	1	6	33	69	47	12
muncitori necalificați în construcția de locuințe	137	17	21	51	34	8	6
muncitori necalificați în agricultură	120	14	12	40	33	12	9
șoferi de autocamioane și mașini de mare tonaj	107	10	15	35	24	14	9
țesători și tricotori	95	4	6	24	52	5	4
zidari	92	16	7	43	11	8	7

Piața forței de muncă - Anexa 4
Situația formării profesionale a adulților prin cursuri organizate prin AJOFM
Surse: Agențiile Județene pentru Ocuparea Forței de Muncă

BIHOR

Situația participanților la cursurile de formare profesională organizate prin AJOFM Bihor

	Nr total de participanți	Din care femei	Nr șomeri participanți	Din care femei
Anul 2008	647	384	563	373
Anul 2009 până la 31 mai	-	-	185	141
Cursurile cu cel mai mare număr de participanți				
2008				
Ocupația-calificarea	Nr total de participanți	Din care femei	Nr șomeri participanți	Din care femei
bucătar	55	40	55	40
confeționer articole din piele și înlocuitori	102	62	102	62
inspector resurse umane	50	45	50	45
lucrător în comerț	65	61	65	61
operator introducere validare și prelucrare date	42	30	42	30
tapițer	71	26	20	15
zidar pietrar tencuitor	61	0	45	0
2009 până la 31 mai				
bucătar	-	-	48	41
confeționer articole din piele și înlocuitori	-	-	60	43
operator introducere validare și prelucrare date	-	-	28	17
lucrător în comerț	-	-	49	40

Situația șomerilor din categorii speciale care au beneficiat de cursuri gratuite de formare

An	Persoane cu handicap	Romi	Șomeri din mediul rural
2006	-	52	207
2007	11	4	243
2008	3	15	213
2009 (mai)	8	6	101

Alți beneficiari de servicii de formare profesională gratuită, prin AJOFM Bihor

An	Absolvenți		Persoane aflate în detenție		Cursanți în scopul prevenirii somajului	
	Particip.	Absolv.	Particip.	Absolv.		
2006	0	0	25	22	180	36
2007	0	0	15	15	112	108
2008	0	0	28	14	83	63

Situația privind numărul de șomeri cuprinși la cursurile de formare profesională, pe grupe de vârstă și studii

An	Total șomeri	Vârstă				Studii						
		< 25	25/35	35/45	> 45	Șc. gen. incompletă	Șc. gen.	Șc. prof.	Șc. ucenici	Liceu	Șc. post-liceală	Studii superioare
2006	420	97	137	142	44	33	102	70	11	160	9	35
2007	446	106	158	146	36	0	99	71	7	206	12	51
2008	563	131	168	186	78	11	140	87	11	222	9	83
2009 (mai)	185	28	53	74	30	-	71	43	9	56	-	6

BISTRIȚA NĂSĂUD

Situația participanților la programele de formare profesională organizate de AJOFM Bistrița-Năsăud

An	Total participanți	Bărbați	Femei	Urban	Rural	< 25 ani	25 -35 ani	35 -45 ani	>45 ani
2006	1049	803	246	561	488	225	310	329	185
2007	1136	588	548	503	633	307	326	333	170
2008	966	528	438	356	610	283	277	287	119
2009 (Trim I)	134	52	82	54	80	32	39	45	18

Situația absolvenților programelor de formare profesională organizate prin AJOFM Bistrița-Năsăud

An	Total absolvenți	Șomeri	Alte persoane cu gratuitate	Plătitori	Forma de pregătire	
					Calificare	Inițiere
2008	916	670	156	90	888	28
2009 (Trim I)	56	55	0	1	56	0

Cursurile cu cel mai mare număr de absolvenți organizate prin AJOFM Bistrița-Năsăud

Curs	Total absolvenți	Șomeri	Alte persoane cu gratuitate	Plătitori	Forma de pregătire	
					Calificare	Inițiere
2008						
Lucrător în comerț	201	184	0	17	201	0
Zidar,pietrar,tencuitor	244	205	16	23	216	28
Operator calculator electronic și rețele	174	161	0	13	174	0
Confectioner cablaje auto	93	0	93	0	93	0
2009 Trimestrul I						
Lucrător în comerț	28	28	0	0	28	0
Lucrător în structuri pentru c-ții	28	27	0	1	28	0

CLUJ

Situația privind numărul de absolvenți ai cursurilor de formare profesională organizate de AJOFM Cluj

An	Număr total șomeri absolvenți	din care femei	Șomeri indemnizați	Șomeri neindemnizați
2008	776	537	561	196
2009 (Trim I)	11	11	7	4

Cursurile cu cel mai mare număr de șomeri absolvenți

Tema cursului / calificarea	Număr total șomeri absolvenți	din care femei	Șomeri indemnizați	Șomeri neindemnizați	Forma de pregătire
2008					
Agent de pază și ordine	129	18	119	10	calificare
Lucrător în comerț	125	120	74	51	calificare
Manager resurse umane	117	101	73	44	perfecționare
Operator introducere, prelucrare, validare date	125	101	110	15	calificare
2009 Trimestrul I					
Frizer	11	11	7	4	calificare

Totalul participanților la cursurile de formare profesională organizate de AJOFM Cluj pe sexe, medii de rezidență, grupe de vârstă

An	Total cursanți	Femei	Bărbați	Mediu urban	Mediu rural	Vârstă				
						< 25	25/34	35/45	45/55	>55
2006	1379	1023	356	1036	343	231	339	467	342	0
2007	960	702	258	648	312	127	240	348	238	123
2008	1125	821	304	774	351	176	276	367	306	143
2009 (Trim I)	265	209	56	202	63	34	65	97	69	28

MARAMUREȘ

Totalul participanților la cursurile de formare profesională organizate de AJOFM Maramureș pe sexe, medii de rezidență și vârstă

An	Total șomeri	Femei	Bărbați	Urban	Rural	< 25 ani	25 -35 ani	35 -45 ani	>45 ani
2006	1131	557	574	629	502	294	382	313	142
2007	1230	546	684	1148	82	203	440	441	146
2008	959	495	464	803	156	181	334	343	101
Mai 2009	201	120	81	177	24	40	83	44	34

SĂLAJ

Situația șomerilor cuprinși la cursuri de formare profesională organizate prin AJOFM Sălaj

An	Total cursanți	Bărbați	Femei	Urban	Rural	< 25 ani	25 -35 ani	35 -45 ani	>45 ani
2006	402	241	161	223	179	83	119	160	40
2007	480	137	343	291	189	77	144	189	70
2008	250	105	145	131	119	37	54	103	56
2009 (10 iunie)	26	5	21	23	3	3	8	9	6

Situația șomerilor absolvenți ai cursurilor de formare profesională organizate prin AJOFM Sălaj

Curs	Șomeri absolvenți	din care femei	Șomeri indemnizați	Șomeri neindemnizați	Șomeri din mediul rural	Forma de pregătire
2008						
Agent pază și ordine	73	43	55	18	14	calificare
Bucătar	27	27	22	5	12	calificare
Constructor structuri monolite	18	0	2	16	18	calificare
Lucrător în comerț	46	46	34	12	12	calificare
Lucrător în creșterea animalelor	39	15	20	19	39	calificare
Operator introducere valide și prelucrare date	13	11	10	3	0	calificare
Zidar pietrar tencuitor	28	0	19	9	21	calificare
Total 2008	244	142	162	82	116	
2009 (10 iunie)						
Până la data menționată nu a fost finalizat nici un curs						

Absolvenți ai cursurilor de formare profesională – alte categorii defavorizate – organizate prin AJOFM Sălaj

An	Persoane cu handicap	Cursuri absolvite	Romi	Cursuri absolvite	Post instituționalizat	Cursuri absolvite
2006	1	Operator introducere validare și prel. date	20	Lucrător în structuri pentru construcții	0	-
2007	0	-	2	Zidar pietrar tencuitor	0	-
2008	0	-	2	Agent pază și ordine (o persoană) Lucrător în comerț (o persoană)	1	Zidar pietrar tencuitor

SATU MARE

Situația numărului de absolvenți ai cursurilor de formare profesională organizate prin Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Satu-Mare

An	Total absolvenți	Neșomeri absolvenți	Șomeri absolvenți
2008	721	179	542
2009 (trim I)	39	11	28

Cursurile cu cel mai mare număr de absolvenți

Ocupația-calificarea	Număr total șomeri absolvenți	Neșomeri absolvenți	Șomeri absolvenți
2008			
Confectionier ind. de îmbrăcăminte, pălării și modist	163	121	42
Lucrător calificat în creșterea animalelor	67	11	56
Zidar pietrar	105	23	82
Lucrător comercial	98	0	98
2009 Trimestrul I			
Tâmplar și lucrători asimilați	11	11	0
Vânzător în magazine și piețe	28	0	28

Situația numărului de absolvenți ai cursurilor de formare profesională pe categorii

An	Șomer		Neșomer
	Indemnizat	Neindemnizat	
2006	419	173	72
2007	344	248	55
2008	395	147	179
2009 (Trim I)	20	8	11

Situația numărului de absolvenți ai cursurilor de formare profesională în funcție de studii

Categorie		2006	2007	2008	2009
Primar	Șomer	48	47	48	-
	Neșomer	4	15	33	1
Gimnazial	Șomer	180	191	220	5
	Neșomer	33	10	53	9
Profesional	Șomer	184	151	136	17
	Neșomer	19	5	33	0
Liceal	Șomer	163	182	128	6
	Neșomer	16	21	58	1
Postliceal	Șomer	12	10	5	-
	Neșomer	-	-	1	-
Universitar	Șomer	5	11	5	-
	Neșomer	-	4	1	-

Piața forței de muncă - Anexa 5
Bursele locurilor de muncă

An	2008		2009 (până la finele lunii august)	
	Nr. burse	Categoriile vizate	Nr. burse	Categoriile vizate
2006	5	Absolvenți, turism, elevi și studenți, romi, bursă generală	2	Bursă generală, meserii textile
2007	8	Absolvenți, meserii tradiționale, meserii, elevi, studenți, bursă generală, meserii (în două localități)	1	Bursă generală
2008	7	Absolvenți, bursă generală (în 6 localități)	6	Bursă generală (în 6 localități)
2009 (Trim I)	6	Tineri care au părăsit sistemul de protecție socială, abs. (în 2 localități), romi, bursă generală (în 2 localități)	3	Persoane cu handicap, bursă generală (în 2 localități)
2009 (Trim I)	8	Tineri care au părăsit sistemul de protecție socială, abs. (în 2 loc.), romi, bursă generală (în 3 loc.), meserii	3	Elevi și studenți, bursă generală (în 2 localități)
2009 (Trim I)	12	Persoane cu handicap, meserii, tineri care au părăsit sistemul de protecție socială, meserii, absolvenți (în 3 loc.), romi, bursă generală (în 3 loc.), meserii	5	Meserii, bursă generală (în 3 localități), meserii

Sursa: Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă

Incluziunea Socială - Anexa 1

Lista comunităților de romi cu probleme foarte mari identificate în cadrul sondajului PROROMI realizat de **Sandru, Dumitru (2005)**. Comunitățile de Romi din România. O hartă a sărăciei comunitare prin sondajul PROROMI. București: Banca Mondială. Disponibil pe site-ul Agenției Naționale pentru Romi la adresa: <http://www.anr.gov.ro/site/Biblioteca.html>

Județ	Localitate	Denumirea locală sub care este cunoscută comunitatea	Localizarea comunității
Bihor	Abrămuț	Crestur	la margine, apropiat de localitate
Bihor	Abrămuț	Petreu	la margine, apropiat de localitate
Bihor	Bratca	Beznea	la margine, apropiat de localitate
Bihor	Ciumeghiu	Spinus	la margine, apropiat de localitate
Bihor	Curtuiseni	Vasad	la margine, apropiat de localitate
Bihor	Girisu de Cris	La tigani	la margine, apropiat de localitate
Bihor	Girisu de Cris	Pietroasa	la margine, apropiat de localitate
Bihor	Hidiselu de Sus	Sat Sântelec, sat Sumugiu	la margine, apropiat de localitate
Bihor	Ineu	Ineu	la margine, apropiat de localitate
Bihor	Magesti	Ortiteag	la margine, apropiat de localitate
Bihor	Marghita	Burga	la margine, apropiat de localitate
Bihor	Olcea	Cacau, Boghiu	la margine, apropiat de localitate
Bihor	Sacueni	Săcueni	la margine, apropiat de localitate

Bihor	Sacueni	Cubulcut	la margine, apropiat de localitate
Bihor	Salonta	Zona Gacso	la margine, apropiat de localitate
Bihor	Sânmartin	Haieu	la margine, apropiat de localitate
Bihor	Sânmartin	Colonia Rontău	la margine, apropiat de localitate
Bihor	Suncuius	Balnaca	la margine, apropiat de localitate
Bihor	Suplacu de Barcau	Borumlaca	la margine, apropiat de localitate
Bihor	Tarcea	Tarcea	la margine, apropiat de localitate
Bihor	Tetchea	Telechiu	la margine, apropiat de localitate
Bistrița Năsăud	Cetate	Petris	la margine, apropiat de localitate
Bistrița Năsăud	Sieut	Carpinis	la margine, apropiat de localitate
Cluj	Calatele	Cătunul de romi	la margine, apropiat de localitate
Cluj	Camarasu	Valea Naoiului, Fagadana, Naoiu sat	la margine, apropiat de localitate
Cluj	Câmpia Turzii	Ferma Icar	la margine, departat de localitate
Cluj	Dej	Triaj, Strada Bistriței, strada Baia mare	la margine, departat de localitate
Maramureș	Coroieni	Coroieni	la margine, apropiat de localitate
Maramureș	Seini	Seini cărămidari	la margine, apropiat de localitate
Maramureș	Somcuta Mare	Șomcuta Mare	la margine, apropiat de localitate
Sălaj	Agrij	Agrij	la margine, apropiat de localitate
Sălaj	Agrij	Rastoltu-desert	la margine, apropiat de localitate
Sălaj	Buciumi	Cartier Floroiaia	la margine, apropiat de localitate
Sălaj	Cizer	Lencești	la margine, departat de localitate
Sălaj	Crasna	Ratin	la margine, apropiat de localitate
Sălaj	Crasna	Crasna	la margine, apropiat de localitate
Sălaj	Jibou	Str. Stejarilor (fosta Cărămidarilor)	la margine, apropiat de localitate
Sălaj	Marca	Hirești	la margine, apropiat de localitate
Sălaj	Sânmihaiu Almasului	Bercea	la margine, apropiat de localitate
Sălaj	Valcau De Jos	Cerat	la margine, apropiat de localitate
Satu Mare	Botiz	Str. Veseliei, Noroieni	la margine, departat de localitate
Satu Mare	Lazuri	Lazuri	la margine, apropiat de localitate
Satu Mare	Viile Satu Mare	Dealul mare	la margine, apropiat de localitate
Satu Mare	Viile Satu Mare	Tătărești	la margine, apropiat de localitate

Incluziunea Socială - Anexa 2

Numărul de persoane cu handicap neinstituționalizate, pe grade de handicap, în județele din Regiunea de dezvoltare Nord-Vest la data de 30.09.2009

Județul	Total neinstituționalizați				Total
	Handicap Grav (I)	Handicap Accentuat (II)	Handicap Mediu (III)	Handicap Ușor (IV)	
Bihor	8.242	11.326	2.495	26	22.089
Bistrița-Năsăud	2.898	5.807	1.495	14	10.214
Cluj	8.203	10.227	2.433	2	20.865
Maramureș	5.681	10.216	1.511	16	17.424
Satu Mare	4.535	4.614	971	91	10.211
Sălaj	3.452	8.746	1.117	32	13.347
Regiunea NV	33.011	50.936	10.022	181	94.150
România	222.513	357.485	69.252	3.183	652.433

Sursa: Autoritatea Națională pentru persoanele cu Handicap

Incluziune socială - Anexa 3

Numărul total al persoanelor cu handicap, pe tipuri de handicap, pe județe, la 30.09.2009

Județul	Fizic	Soma- tic	Auditiv	Vizual	Mental	Psihic	Asociat	HIV / SIDA	Boli rare	Surdo- cecitatea	Social	Total
Bihor	7.141	4.033	2.726	2.726	2.726	2.726	1.665	5	14	0	1	22.514
Bistrița-Năsăud	2.095	1.318	1.008	1.008	1.008	1.008	1.572	2	2	1	2	10.459
Cluj	6.136	3.724	1.503	1.503	1.503	1.503	1.178	48	51	2	128	21.252
Maramureș	2.352	4.448	3.624	3.624	3.624	3.624	875	44	97	0	10	17.866
Satu Mare	1.541	1.018	1.100	1.100	1.100	1.100	736	9	49	0	241	10.651
Sălaj	2.307	3.595	2.075	2.075	2.075	2.075	871	10	14	0	10	13.711
Regiunea NV	21.572	18.136	12.036	12.036	12.036	12.036	6.897	118	227	3	392	96.453
România	125.102	135.367	90.391	90.391	90.391	90.391	45.787	5.260	5.692	1.665	1.003	669.523

Sursa: Direcțiile Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului

*Incluziune socială - Anexa 4
Situția persoanelor cu handicap infectate cu SIDA sau HIV, pe județe, la 30.09.2009*

Județul	Neinstitutionalizați			Institutionalizați			Total		Total General
	Copii	Adulți	Total	Copii	Adulți	Total	Copii	Adulți	
Bihor	0	5	5			0	0	5	5
Bistrița-Năsăud	0	2	2			0	0	2	2
Cluj	1	47	48			0	1	47	48
Maramureș	1	42	43		1	1	1	43	44
Sălaj	0	10	10			0	0	10	10
Satu Mare	1	8	9			0	1	8	9
România	283	4.950	5.233	0	27	27	283	4.977	5.260

Sursa: Direcțiile Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului

*Incluziune socială - Anexa 5
Numărul persoanelor cu handicap angajate în muncă, pe județe, la 30.09.2009*

Județul	Total din care:	Fizic	Soma- tic	Auditiv	Vizual	Mental	Psihic	Asociat	HIV / SIDA	Boli rare	Surdocecite
Bihor	690	212	249	115	64	15	25	8	1	1	0
Bistrița-Năsăud	254	77	82	28	34	5	12	16	0	0	0
Cluj	1.070	388	238	136	177	42	43	34	11	0	1
Maramureș	424	67	245	23	28	23	31	4	2	1	0
Satu Mare	312	93	51	66	61	7	18	16	0	0	0
Sălaj	945	195	546	31	88	10	51	22	0	2	0
Regiunea NV	3695	1032	1411	399	452	102	180	100	14	4	1
România	28.107	6.463	10.643	3.372	3.479	985	1.496	958	174	408	129

Sursa: Direcțiile Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului

*Progresul înregistrat în perioada 2006-2008 - Anexa 1
Programe Phare 2004, 2005, 2006*

PHARE 2004 - Promovarea învățării continue pe parcursul întregii vieți pentru calificarea și recalificarea forței de muncă

Indicator	Programare	Evaluare/ contractare	Valoare finală
Număr de angajați care au beneficiat de formare profesională	1736	1620	1828
Număr de persoane care au beneficiat de formare profesională	1215	1370	1927
Număr de IMM-uri asistate prin programe de formare profesională	16	33	33
Număr de persoane angajate la nivel managerial care au beneficiat de programe de formare	104	331	580

PHARE 2004 - Servicii sociale

Indicator	Evaluare/ contractare	Valoare finală
Procentul proiectelor de mici dimensiuni privind serviciile sociale realizate	100	100
Numărul total de servicii sociale mărit cu 30%	0	0
Creșterea numărului de parteneriate	12	23
Număr de beneficiari de servicii sociale	867	1617
Număr de beneficiari care au urmat o formă de educație	70	92
Număr de adăposturi temporale	1	0

PHARE 2005 - Măsurile de incluziune socială

Indicator	Programare	Evaluare/ contractare	Valoare finală
Număr de persoane care au beneficiat de consiliere în carieră	1021	1155	1467
Număr de șomeri asistați pentru găsirea unui loc de muncă (mediere)	984	871	1260
Număr de șomeri care au beneficiat de formare profesională	984	836	891
Număr de persoane care au beneficiat de asistență în vederea auto-angajării (PFA)	51	594	484
Număr de persoane care au beneficiat de formare profesională	663	728	867
Număr de șomeri care au obținut un loc de muncă	200	202	142
Număr de persoane care au inițiat o activitate independentă (PFA)	5	67	20

PHARE 2005 - Promovarea învățării continue pe parcursul întregii vieți pentru calificarea și recalificarea forței de muncă

Indicator	Programare	Evaluare/ contractare	Valoare finală
Număr de angajați care au beneficiat de formare profesională	1973	1824	1902
Număr de persoane care au beneficiat de formare profesională	1381	1725	1882
Număr de IMM-uri asistate prin programe de formare profesională	20	136	133
Număr de persoane angajate la nivel managerial care au beneficiat de programe de formare	97	352	579

PHARE 2006 - Măsurile active pentru ocuparea forței de muncă

Indicator	Indicatori privind persoanele de etnie romă			Indicatori privind persoanele cu dizabilități și tinerii post-instituționalizați		
	Programare	Evaluare/ contractare	Valoare finală	Programare	Evaluare/ contractare	Valoare finală
Număr de persoane care au beneficiat de consiliere în carieră	201	875	750	100	142	449
Număr de persoane care au participat la programe de formare profesională	201	310	150	100	50	143
Număr de persoane care au beneficiat de formare profesională	100	20	30	50	110	118
Număr de beneficiari asistați pentru găsirea unui loc de muncă (mediere)	100	377	10	50	33	49
Număr de persoane care au obținut un loc de muncă	30	33	0	15	0	0

PHARE 2006 - Măsurile de Incluziune Socială

Indicator	Programare	Evaluare/ contractare	Valoare finală
Număr de persoane care au beneficiat de consiliere în carieră	146	634	565
Număr de persoane care au participat la programe de formare profesională	146	225	5
Număr de persoane care au beneficiat de formare profesională	73	15	0
Număr de beneficiari asistați pentru găsirea unui loc de muncă (mediere)	73	273	560
Număr de persoane care au obținut un loc de muncă	22	24	80

Indicatori privind persoanele cu dizabilități și tinerii post-instituționalizați

Indicator	Programare	Evaluare/ contractare	Valoare finală
Număr de persoane care au beneficiat de consiliere în carieră	73	102	158
Număr de persoane care au participat la programe de formare profesională	73	37	52
Număr de persoane care au beneficiat de formare profesională	37	179	150
Număr de beneficiari asistați pentru găsirea unui loc de muncă (mediere)	37	24	0
Număr de persoane care au obținut un loc de muncă	11	0	0

PHARE 2006 - Promovarea învățării continue pe parcursul întregii vieți pentru calificarea și recalificarea forței de muncă

Indicator	Programare	Evaluare/ contractare	Valoare finală
Număr de angajați care au beneficiat de formare profesională	1209	1118	988
Număr de persoane care au beneficiat de formare profesională	891	1057	1019
Număr de IMM-uri asistate prin programe de formare profesională	12	89	254
Număr de persoane angajate la nivel managerial care au beneficiat de programe de formare	59	215	301

PHARE 2006 - Măsurile active pentru ocuparea forței de muncă

Indicator	Programare	Evaluare/ contractare	Valoare finală
Număr de persoane care au beneficiat de consiliere în carieră	859	678	353
Număr de șomeri asistați pentru găsirea unui loc de muncă	556	512	161
Număr de șomeri care au beneficiat de formare profesională	556	491	283
Număr de persoane care au beneficiat de asistență în vederea auto-angajării (PFA)	30	348	0
Număr de persoane care au beneficiat de formare profesională	420	427	120
Număr de șomeri care au obținut un loc de muncă	118	119	5
Număr de persoane care au inițiat o activitate independentă (PFA)	3	40	0

PHARE 2006 - Servicii Sociale

Indicator	Evaluare/ contractare	Valoare finală
Procentul proiectelor de mici dimensiuni privind serviciile sociale realizate	100	100
Numărul total de servicii sociale mărit cu 30%	2	2
Creșterea numărului de parteneriate	7	7
Număr de beneficiari de servicii sociale	316	316
Număr de beneficiari care au urmat o formă de educație	20	20
Număr de adăposturi temporale	22	22

Progresul înregistrat în perioada 2006-2008 - Anexa 2
Proiecte POSDRU contractate până la data de 30 noiembrie 2009

Nr. crt.	Tip Proiect	Beneficiar	Titlul proiectului	Axa Prioritară/ Domeniul Major de intervenție
1	Grant	Universitatea Babeș - Bolyai	Asigurarea calității programelor de studii universitare prin formarea resursei umane și orientare spre piața muncii	AP 1 / DMI 1.2
2	Grant	Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca	Studii universitare de masterat în domeniul "Inginerie și Management (IM)"	AP 1 / DMI 1.2
3	Grant	Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca	Proiectarea și implementarea unui program de studii masterale de tip Bologna, cu deschidere internațională, în domeniul Managementului și Ingineriei Calității, în acord cu cerințele pieței muncii	AP 1 / DMI 1.2
4	Grant	Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca	Masterat internațional în robotică adaptabil la piața forței de muncă	AP 1 / DMI 1.2
5	Strategic	SC Cognitrom SRL	Îmbunătățirea calificării și dezvoltarea carierei cadrelor didactice cu funcție de consiliere și terapie	AP 1 / DMI 1.3
6	Strategic	Universitatea Babeș - Bolyai	Studiile doctorale factor major de dezvoltare al cercetărilor socioeconomice și umaniste	AP 1 / DMI 1.5
7	Strategic	Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară Cluj-Napoca	Burse doctorale pentru 50 de doctoranzi, în perioada octombrie 2008 - octombrie 2011	AP 1 / DMI 1.5
8	Strategic	Universitatea Babeș-Bolyai	Studii doctorale: prin știință spre societate	AP 1 / DMI 1.5
9	Strategic	Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca	Proiect de dezvoltare a studiilor de doctorat în tehnologii avansate – „PRODOC”	AP 1 / DMI 1.5
10	Grant	Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca	Instrument informațional pentru creșterea calității, vizibilității și interdisciplinarității programelor doctorale	AP 1 / DMI 1.5
11	Grant	Univ. de Medicină și Farmacie "Tuliu Hațieganu" Cluj-Napoca	Proiect pentru dezvoltarea de programe doctorale cu dimensiuni europene în medicină și științele vieții	AP 1 / DMI 1.5
12	Strategic	Universitatea din Oradea	Cercetători români competitivi prin programe doctorale moderne și eficiente	AP 1 / DMI 1.5
13	Strategic	Universitatea Babeș - Bolyai	Convergența Pregătirii Universitare Cu Viața Activă	AP 2 / DMI 2.1
14	Grant	Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca	Parteneriat pentru practica studenților (P3S)	AP 2 / DMI 2.1

15	Grant	Universitatea Babeș-Bolyai	Programul de Practică în Management de Proiect JACQUES DELORS – fundament al tranziției de la sistemul de educație la viața activă	AP 2 / DMI 2.1
16	Grant	Universitatea din Oradea	Sprrijinirea tranziției de la educația inginerescă la economia competitivă prin inginerie concurentă.	AP 2 / DMI 2.1
17	Grant	S.C. ARINI S.R.L.	O Nouă Calificare, O Nouă Șansă	AP 2 / DMI 2.3
18	Grant	Colegiul Tehnic "Anghel Saligny" Baia Mare	Campania Succesului Tău	AP 2 / DMI 2.3
19	Strategic	Fundația Centrul pentru Dezvoltarea Intreprinderilor Mici și Mijlocii Maramureș	Sprrijin pentru dezvoltarea inițiativei private în Macroregiunea unu (RO1) – BISNet	AP 3 / DMI 3.1
20	Strategic	Universitatea din Oradea, Facultatea de Științe Economice	Antreprenoriatul și egalitatea de șanse. Un model inter-regional de școală antreprenorială pentru femei	AP 3 / DMI 3.1
21	Grant	Camera de Comerț și Industrie Sălaj	Promovarea culturii antreprenoriale și formare antreprenorială în mediul de afaceri din județul Sălaj	AP 3 / DMI 3.1
22	Grant	Fundația Academia Comercială Satu Mare	Sprrijin pentru intreprinzatori	AP 3 / DMI 3.1
23	Grant	Camera de Comerț și Industrie Maramureș	ENTREPRO – ENTREPreneurship and PROject management – Program pentru dezvoltare antreprenorială integrată în județul Maramureș	AP 3 / DMI 3.1
24	Grant	Camera de Comerț și Industrie Cluj	Formare Profesională a Angajaților la Nivel European	AP 3 / DMI 3.2
25	Grant	Asociația pentru Promovarea Afacerilor în România	Formare profesională în domeniul securității și sănătății în muncă pentru creșterea adaptabilității lucrătorilor și întreprinderilor din județul Bihor	AP 3 / DMI 3.2
26	Grant	Sc Sales Consulting Srl	INVESTIM ÎN TINE Programe de dezvoltare a competențelor manageriale și organizatorice în vederea îmbunătățirii adaptabilității și valorificării capitalului uman din jud. Cluj	AP 3 / DMI 3.2
27	Grant	Camera de Comerț și Industrie Maramureș	SISEM – Siguranță și Securitate în Muncă – Program pentru implementarea cursului de specializare în ocupația de "Inspector de specialitate Protecția Muncii" pentru angajații din cadrul companiilor din jud. Maramureș	AP 3 / DMI 3.2
28	Strategic	Institutul de Formare Economică și Socială	Secretariat Tehnic Permanent al Pactului Regional pentru Ocupare și Incluziune Socială în Regiunea de dezvoltare Nord-Vest	AP 3 / DMI 3.3
29	Grant	Universitatea Babeș – Bolyai, F.S.E.G.A.	Model de armonizare a practicilor în domeniul managementului financiar al proiectelor finanțate prin FSE	AP 3 / DMI 3.3
30	Grant	Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Bihor	Asigurarea managementului calității serviciului public de ocupare la standarde europene - CALISPO	AP 4 / DMI 4.1
31	Grant	SC Educons SRL	Păstrarea tradițiilor satului românesc prin învățare continuă	AP 5 / DMI 5.2
32	Strategic	Fundația Centrul de Resurse pentru Comunitățile de Romi	Suținerea dezvoltării comunităților de romi din Regiunile dezvoltare NV și Centru România	AP 6 / DMI 6.1
33	Grant	Asociația pentru Protejarea și Ajutorarea Handicapaților Neuropsihici Cluj	Integrarea socio-profesională pentru persoanele cu dizabilități	AP 6 / DMI 6.1
34	Strategic	Fundația Centrul de Resurse pentru Comunitățile de Romi	L@EGAL 2 – investiție europeană pentru viitorul romilor din România	AP 6 / DMI 6.2
35	Strategic	Asociația Tineri Întreprinzători - "Concordia"	Hai să dăm mână cu mână, să pășim în viață IMPREUNĂ	AP 6 / DMI 6.2
36	Strategic	Serviciul Public Asistență Socială Baia Mare	TRANZIT - creșterea accesului pe piața muncii și incluziunea socială a femeilor victime ale violenței domestice și altor persoane vulnerabile	AP 6 / DMI 6.3

Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane
Secretariat Tehnic Perment al Pactului Regional Nord-Vest pentru Ocupare și Incluziune Socială, ID proiect 1357

Editor: www.manifest.ro

Data publicării: martie 2010

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României